Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (ôsma komora)

z 9. decembra 2014*

„Hospodárska súťaž — Kartely — Trh s výstužami do betónu vo forme tyčí alebo zvitkov — Rozhodnutie, ktorým sa na základe nariadenia (ES) č. 1/2003 konštatuje porušenie článku 65 UO po skončení platnosti Zmluvy ESUO — Stanovenie cien a lehôt na zaplatenie — Obmedzenie alebo kontrola výroby alebo predaja — Porušenie podstatných formálnych náležitostí — Právny základ — Právo na obhajobu — Pokuty — Závažnosť a dĺžka trvania porušenia — Poľahčujúce okolnosti — Zohľadnenie zrušujúceho rozsudku v súvisiacej veci“

Vo veci T-91/10,

Lucchini SpA, so sídlom v Miláne (Taliansko), v zastúpení: pôvodne M. Delfino, J.-P. Gunther, E. Bigi, C. Breuvart a L. De Sanctis, neskôr J.-P. Gunther, E. Bigi, C. Breuvart a D. Galli, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: pôvodne R. Sauer a B. Gencarelli, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci M. Moretto, advokát, neskôr M. Sauer a R. Striani, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci M. Moretto,

žalovanej,

ktorého predmetom je návrh na určenie neexistencie alebo na zrušenie rozhodnutia Komisie K(2009) 7492 v konečnom znení z 30. septembra 2009 (vec COMP/37.956 – Výstuže do betónu, opätovné prijatie), zmeneného a doplneného rozhodnutím Komisie K(2009) 9912 v končenom znení z 8. decembra 2009, subsidiárne návrh na zrušenie článku 2 uvedeného rozhodnutia a ďalej subsidiárne návrh na zníženie pokuty uloženej žalobkyni,

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora),

v zložení: sudcovia M. E. Martins Ribeiro (spravodajkyňa), vykonávajúca funkciu predsedníčky komory, A. Popescu a G. Berardis,

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. februára 2013,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: taliančina.

Rozsudok

Právny rámec

1. *Ustanovenia Zmluvy ESUO*

1 Článok 36 UO stanovoval:

„Komisia, predtým ako prijme jednu z finančných sankcií alebo stanoví penále upravené v tejto zmluve, musí vyzvať dotknutú osobu na predloženie svojich pripomienok.

Finančné sankcie a penále uložené na základe ustanovení tejto zmluvy môžu byť predmetom neobmedzeného súdneho preskúmania.

Žalobkyne sa môžu na podporu tohto preskúmania za podmienok stanovených v prvom odseku článku 33 tejto zmluvy odvolávať na vady rozhodnutí a odporúčaní, ktorých porušenie sa im vytýka.“

2 Článok 47 znel takto:

„Komisia môže zhromažďovať informácie potrebné na plnenie svojich úloh. Podľa potreby môže vykonať šetrenia.

Komisia nesmie prezradiť informácie, na ktoré sa z dôvodu ich povahy vzťahuje profesijné tajomstvo, najmä údaje o podnikoch a ich obchodných vzťahoch alebo o ich režijných cenách“. S touto výhradou je Komisia povinná zverejňovať údaje, ktoré môžu byť užitočné pre vlády alebo akékoľvek iné dotknuté subjekty.

Podnikom, ktoré si nesplnia povinnosti, ktoré im vyplývajú z rozhodnutí prijatých na základe ustanovení tohto článku, alebo ktoré vedome poskytnú nepravdivé informácie, môže Komisia uložiť pokuty v maximálnej výške 1 % ročného obratu a penále v maximálnej výške 5 % priemerného denného obratu za každý deň omeškania.

Každé porušenie profesijného tajomstvo Komisiou, ktorým bola podniku spôsobená škoda, môže byť za podmienok stanovených v článku 40 predmetom žaloby o náhradu škody na Súdnom dvore.“

3 Článok 65 UO stanovoval:

„1. Zakazujú sa akékoľvek dohody medzi podnikateľmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré na spoločnom trhu priamo alebo nepriamo vedú k vylučovaniu, obmedzovaniu alebo skresľovaniu riadnej hospodárskej súťaže, a to najmä:

a) stanovenie alebo určovanie cien;

b) obmedzovanie alebo kontrola výroby, technického rozvoja alebo investícií;

c) rozdeľovanie trhov, výrobkov, zákazníkov alebo zdrojov zásobovania.

…

4. Dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa odseku 1 tohto článku sú absolútne neplatné a nemožno sa na ne odvolávať pred žiadnym súdom členských štátov.

S výnimkou žalôb podaných na Súdny dvor má Komisia výlučnú právomoc rozhodovať o súlade uvedených dohôd alebo rozhodnutí s ustanoveniami tohto článku.

5. Podnikom, ktoré uzatvoria absolútne neplatnú dohodu, ktorú uplatňujú alebo sa pokúsia uplatňovať formou arbitráže, pokuty, bojkotu alebo akýmkoľvek iným spôsobom, absolútne neplatnú dohodu alebo rozhodnutie, alebo dohodu, ktorej schválenie bolo odmietnuté alebo odvolané, alebo ku ktorých schváleniu došlo na základe vedome nepravdivých alebo skreslených informácií, alebo ktoré používajú postupy v rozpore s ustanoveniami odseku 1, môže Komisia uložiť pokuty a penále vo výške maximálne dvojnásobku obratu dosiahnutého pri výrobkoch, ktoré boli predmetom dohody, rozhodnutia alebo postupu v rozpore s ustanoveniami tohto článku, s tým, že ak je takýmto cieľom obmedziť výrobu, technický vývoj alebo investície, môže dôjsť k zvýšeniu takto stanovenej maximálnej hranice až do výšky 10 % ročného obratu predmetných podnikov, pokiaľ ide o pokutu, a do výšky 20 % denného obratu, pokiaľ ide o penále.“ [*neoficiálny preklad*]

4 V súlade s článkom 97 UO sa platnosť Zmluvy ESUO skončila 23. júla 2002.

2. *Ustanovenia Zmluvy o ES*

5 Článok 305 ods. 1 ES uvádzal:

„Ustanovenia tejto zmluvy sa nedotýkajú ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele, najmä v oblasti práv a povinností členských štátov, právomoci orgánov Spoločenstva a pravidiel stanovených uvedenou zmluvou pre fungovanie spoločného trhu uhlia a ocele.“

3. *Nariadenie (ES) č. 1/2003*

6 Podľa článku 4 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) „na účely uplatňovania článkov 81 [ES] a 82 [ES] má Komisia právomoci stanovené týmto nariadením“.

7 Článok 7 nariadenia č. 1/2003, nazvaný „Zistenie a ukončenie porušovania“, stanovuje:

„1. Ak Komisia, konajúc na základe sťažnosti alebo z vlastného podnetu, zistí porušovanie článkov 81 [ES] alebo 82 [ES], môže rozhodnutím od príslušných podnikov a združení podnikov požiadať o ukončenie takého porušovania… Ak má Komisia na tom oprávnený záujem, môže tiež zistiť porušenie po tom, čo bolo spáchané [môže tiež konštatovať, že došlo k porušeniu v minulosti – *neoficiálny preklad*].

…“

8 Článok 23 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 1/2003 stanovuje:

„Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty, keď úmyselne alebo z nedbalosti:

a) porušujú článok 81 [ES] alebo článok 82 [ES…]“

4. *Oznámenie Komisie o niektorých aspektoch zaobchádzania so záležitosťami týkajúcimi sa hospodárskej súťaže vyplývajúcimi zo skončenia platnosti Zmluvy ESUO*

9 Komisia Európskych spoločenstiev prijala 18. júna 2002 oznámenie o niektorých aspektoch zaobchádzania so záležitosťami týkajúcimi sa hospodárskej súťaže vyplývajúcimi zo skončenia platnosti Zmluvy ESUO [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 152, s. 5, ďalej len „oznámenie z 18. júna 2002“).

10 V bode 2 oznámenia z 18. júna 2002 sa uvádza, že jeho predmetom je:

„…

— rekapitulovať pre hospodárske subjekty a členské štáty v rozsahu, v akom sa ich týka Zmluva ESUO a z nej odvodená právna úprava, najvýznamnejšie zmeny hmotného a procesného práva vyplývajúce z prechodu na režim Zmluvy o ES…,

— vysvetliť, ako chce Komisia vyriešiť konkrétne problémy vzniknuté prechodom z režimu ESUO na režim ES v oblasti kartelov a zneužívania dominantného postavenia…, kontroly koncentrácií… a kontroly štátnej pomoci.“

11 Bod 31 oznámenia z 18. júna 2002, ktorý sa nachádza v časti venujúcej sa konkrétnym problémom vzniknutým prechodom z režimu Zmluvy ESUO na režim Zmluvy o ES, znie takto:

„Ak pri uplatňovaní pravidiel Spoločenstva týkajúcich sa hospodárskej súťaže na dohody Komisia konštatuje porušenie v oblasti, na ktorú sa vzťahuje Zmluva ESUO, uplatniteľnou hmotnoprávnou úpravou je bez ohľadu na dátum uplatnenia tá, ktorá platí v okamihu, keď vznikli skutočnosti predstavujúce porušenie. V každom prípade z procesného hľadiska uplatniteľnou právnou úpravou po skončení platnosti Zmluvy ESUO je právna úprava ES…“ [*neoficiálny preklad*]

Predmet konania

12 Predmetom prejednávanej veci je návrh na určenie neexistencie alebo zrušenie rozhodnutia Komisie K (2009) 7492 v konečnom znení z 30. septembra 2009 týkajúceho sa konania podľa článku 65 UO (vec COMP/37.956 – Výstuže do betónu, opätovné prijatie) (ďalej len „prvé rozhodnutie“), zmeneného a doplneného rozhodnutím Komisie K (2009) 9912 v končenom znení z 8. decembra 2009 (ďalej len „pozmeňujúce rozhodnutie“) (prvé rozhodnutie, zmenené a doplnené pozmeňujúcim rozhodnutím, je ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), subsidiárne návrh na zrušenie článku 2 napadnutého rozhodnutia, a ďalej subsidiárne návrh na zníženie pokuty uloženej žalobkyni, spoločnosti Lucchini SpA.

13 V napadnutom rozhodnutí Komisia konštatovala, že nasledujúce spoločnosti porušili článok 65 UO:

— Alfa Acciai SpA (ďalej len „Alfa“),

— Feralpi Holding SpA (ďalej len „Feralpi“),

— Ferriere Nord SpA,

— IRO Industrie Riunite Odolesi SpA (ďalej len „IRO“),

— Leali SpA a Acciaierie e Ferriere Leali Luigi SpA v likvidácii (ďalej len „AFLL“) (tieto dve spoločnosti ďalej spoločne len „Leali-AFLL“),

— žalobkyňa a SP SpA v likvidácii (tieto dve spoločnosti ďalej spoločne len „Lucchini-SP“),

— Riva Fire SpA (ďalej len „Riva“),

— Valsabbia Investimenti SpA a Ferriera Valsabbia SpA (tieto dve spoločnosti ďalej spoločne len „Valsabbia“).

Predstavenie žalobkyne

14 Žalobkyňa je akciovou spoločnosťou, ktorej sídlo sa nachádza v Miláne (Taliansko). Do 20. apríla 2005 vlastnili väčšinu imania žalobkyne fyzické osoby patriace do rodiny Lucchini alebo právnické osoby patriace do skupiny Lucchini, pričom zvyšné podiely vlastnili poisťovacie spoločnosti a finančné inštitúcie. Od tohto dátumu získala kontrolu nad žalobkyňou skupina Severstal (odôvodnenie 95 prvého rozhodnutia).

15 Spoločnosť Siderpotenza SpA (ďalej len „pôvodná Siderpotenza“) bola od roku 1989 do roku 1991 podnikom, ktorý spoločne kontrolovala jednak spoločnosť Lucchini Siderurgica SpA, ako aj bývalé spoločnosti Acciaierie e Ferriere Leali Luigi. Dňa 5. marca 1991 sa pôvodná Siderpotenza zlúčila so spoločnosťou Lucchini Siderurgica. Spoločnosť Lucchini Siderurgica sa zlúčila so spoločnosťou Lucchini 10. októbra 1998 s účinnosťou od 1. decembra 1998 (odôvodnenia 96 a 97 prvého rozhodnutia).

16 Dňa 31. októbra 1997 bolo odvetvie spoločnosti Lucchini Siderurgica s „výstužami do betónu“ prevedené na spoločnosť Siderpotenza založenú v júli 1997 (ďalej len „nová Siderpotenza“). Dňa 30. mája 2002 nová Siderpotenza previedla svoje výrobné jednotky výstuží do betónu na spoločnosť Ferriere Nord (odôvodnenia 99 a 538 prvého rozhodnutia).

Okolnosti predchádzajúce sporu

17 Od októbra do decembra 2000 Komisia v súlade s článkom 47 UO vykonala vyšetrovania v talianskych podnikoch vyrábajúcich výstuže do betónu a v združení talianskych oceliarskych podnikov. Komisia im na základe článku 47 UO zaslala tiež žiadosti o informácie (odôvodnenie 114 prvého rozhodnutia).

18 Komisia 26. marca 2002 začala správne konanie a uviedla výhrady podľa článku 36 UO (ďalej len „oznámenie o výhradách“) (odôvodnenie 114 prvého rozhodnutia). Žalobkyňa predložila písomné pripomienky k oznámeniu o výhradách. Spoločnosť Lucchini nepožiadala o vypočutie (odôvodnenie 118 prvého rozhodnutia).

19 Komisia 12. augusta 2002 uviedla doplňujúce výhrady (ďalej len „oznámenie o doplňujúcich výhradách“) adresované subjektom, ktorým bolo určené oznámenie o výhradách. V doplňujúcom oznámení o výhradách založenom na článku 19 ods. 1 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, prvého vykonávacieho nariadenia k článkom [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), Komisia vysvetlila svoje stanovisko týkajúce sa pokračovania konania po skončení platnosti Zmluvy ESUO. Dotknutým podnikom bola poskytnutá lehota, aby predložili svoje pripomienky, a 30. septembra 2002 sa konalo druhé vypočutie za prítomnosti zástupcov členských štátov (odôvodnenie 119 prvého rozhodnutia).

20 Po skončení konania prijala Komisia rozhodnutie K (2002) 5087 v konečnom znení zo 17. decembra 2002 týkajúceho sa konania podľa článku 65 UO (vec COMP/37.956 – Výstuže do betónu) (ďalej len „rozhodnutie z roku 2002“), v ktorom konštatovala, že podniky, ktorým bolo toto rozhodnutie určené, vytvorili jediný, komplexný a pokračujúci kartel na talianskom trhu s výstužami do betónu vo forme tyčí alebo zvitkov, ktorého cieľom alebo účinkom bolo určovanie cien a ktorý tiež viedol

k zosúladenému obmedzovaniu alebo kontrole výroby alebo predaja v rozpore s článkom 65 ods. 1 UO (odôvodnenie 121 prvého rozhodnutia). Komisia v tomto rozhodnutí uložila spoločnosti SP a žalobkyni spoločne a nerozdielne pokutu vo výške 16,14 milióna eur.

21 Dňa 5. marca 2003 podala žalobkyňa na Súd prvého stupňa žalobu proti rozhodnutiu z roku 2002. Súd prvého stupňa rozsudkom z 25. októbra 2007, SP a i./Komisia (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 a T-98/03, Zb. s. II-4331) zrušil rozhodnutie z roku 2002. Súd prvého stupňa poukázal na to, že najmä vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie z roku 2002 neobsahuje žiadny odkaz na článok 3 a článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17, sa toto rozhodnutie zakladá iba na článku 65 ods. 4 a 5 UO (rozsudok SP a i./Komisia, už citovaný, bod 101). Keďže platnosť týchto ustanovení sa skončila 23. júla 2002, Komisia na účely konštatovania porušenia článku 65 ods. 1 UO a uloženia pokuty podnikom, ktoré sa na uvedenom porušení zúčastnili, už nemohla založiť svoju právomoc na týchto ustanoveniach, ktoré v čase prijatia rozhodnutia z roku 2002 neboli platné (rozsudok SP a i./Komisia, už citovaný, bod 120).

22 Komisia listom z 30. júna 2008 informovala žalobkyňu a ostatné dotknuté podniky o svojom úmysle opätovne prijať rozhodnutie s tým, že zmení právny základ v porovnaní s právnym základom, ktorý bol zvolený v prípade rozhodnutia z roku 2002. Komisia okrem toho konkrétne uviedla, že vzhľadom na obmedzený dosah rozsudku SP a i./Komisia, už citovaného v bode 21 vyššie, sa opätovne prijaté rozhodnutie bude zakladať na dôkazoch predložených v oznámení o výhradách a v oznámení o doplňujúcich výhradách. Dotknutým podnikom bola poskytnutá lehota na predloženie ich pripomienok (odôvodnenia 6 a 123 prvého rozhodnutia).

Prvé rozhodnutie

23 Komisia 30. septembra 2009 prijala prvé rozhodnutie, ktoré oznámila žalobkyni listom z 1. októbra 2009.

24 Komisia v prvom rozhodnutí konštatovala, že obmedzenia hospodárskej súťaže uvedené v tomto rozhodnutí spôsobil kartel medzi talianskymi výrobcami výstuží do betónu a medzi týmito výrobcami a ich združením, ktorý trval v období od roku 1989 do roku 2000 a ktorého cieľom bolo stanovenie alebo určovanie cien a obmedzovanie alebo kontrola výroby alebo predaja prostredníctvom výmeny významného množstva informácií o trhu s výstužami do betónu v Taliansku (odôvodnenia 7 a 399 prvého rozhodnutia).

25 Pokiaľ ide v prvom rade o právne posúdenie predmetných správaní v prejednávanej veci, Komisia v odôvodneniach 353 až 369 prvého rozhodnutia zdôraznila, že nariadenie č. 1/2003 sa má vykladať tak, že jej po 23. júli 2003 umožňuje konštatovať a sankcionovať kartely v odvetviach, ktoré patria do pôsobnosti Zmluvy ESUO *ratione materiae* a *ratione temporis*. Komisia v odôvodnení 370 prvého rozhodnutia uviedla, že toto rozhodnutie bolo prijaté v súlade s procesnými pravidlami Zmluvy o ES a nariadenia č. 1/2003. Komisia okrem toho v odôvodneniach 371 až 376 prvého rozhodnutia pripomenula, že zásady upravujúce časovú postupnosť noriem môžu viesť k uplatneniu hmotnoprávnych ustanovení, ktoré už nie sú platné v čase prijatia aktu inštitúciou Európskej únie, s výnimkou uplatnenia všeobecnej zásady *lex mitior*, na základe ktorej nemožno nikoho trestať za skutok, ktorý nie je trestným činom v zmysle neskôr platnej právnej úpravy. Komisia dospela k záveru, že v prejednávanej veci nebola Zmluva o ES *in concreto* priaznivejšia než Zmluva ESUO a že v dôsledku toho sa na zásadu *lex mitior* v každom prípade nemožno platne odolávať na účely spochybnenia uplatnenia Zmluvy ESUO na predmetné správania v prejednávanej veci.

26 Pokiaľ ide v druhom rade o uplatnenie článku 65 ods. 1 UO, Komisia po prvé poukázala na to, že cieľom kartelu bolo určovanie cien, na základe ktorého sa rozhodovalo aj o obmedzení alebo kontrole výroby alebo predaja. Pokiaľ ide podľa Komisie o určovanie cien, kartel sa počas obdobia od 15. apríla 1992 do 4. júla 2000 prejavoval hlavne dohodami alebo zosúladenými postupmi týkajúcimi sa základnej

ceny (a do roku 1995 dohodami alebo zosúladenými postupmi týkajúcimi sa lehôt na zaplatenie) a počas obdobia od 6. decembra 1989 do 1. júna 2000 dohodami alebo zosúladenými postupmi týkajúcimi sa „navýšení“ (odôvodnenia 399 a 400 prvého rozhodnutia).

27 Po druhé, pokiaľ ide o účinky predmetných obmedzujúcich postupov na trh, Komisia uviedla, že vzhľadom na to, že išlo o kartel, ktorého predmetom bolo vylúčenie, obmedzenie alebo narušenie riadnej hospodárskej súťaže, nebolo potrebné skúmať, či mal účinky na trh (odôvodnenie 512 prvého rozhodnutia). Komisia sa však domnievala, že kartel mal na trh konkrétne účinky (odôvodnenia 513 až 518 prvého rozhodnutia). Najmä dospela k záveru, že kartel ovplyvňoval predajnú cenu, ktorú uplatňovali výrobcovia výstuží do betónu v Taliansku, aj keď opatrenia prijaté v rámci kartelu nepriniesli vždy bezprostredne výsledky, ktoré očakávali podniky zúčastnené na karteli. Podľa Komisie mohli ďalej existovať javy s rôznymi účinkami. Predmetné podniky okrem toho predstavovali približne 21 % talianskeho trhu s výstužami do betónu v roku 1989, 60 % v roku 1995 a približne 83 % v roku 2000, čo naznačuje, že účinok zosúladených zvýšení cien na trh narastal. Komisia napokon zdôraznila, že skutočnosť, že iniciatívy prijaté v tejto oblasti boli od roku 1989 oznamované všetkým výrobcom výstuží do betónu, zvýšila význam týchto účinkov aj počas prvých rokov kartelu (odôvodnenie 519 prvého rozhodnutia).

28 Komisia v treťom rade určila adresátov prvého rozhodnutia. Pokiaľ ide o žalobkyňu, Komisia v odôvodneniach 538 až 544 prvého rozhodnutia uviedla, že sa rozhodla pripísať zodpovednosť za porušenie spoločnosti SP a žalobkyni, keďže tieto spoločnosti tvorili podnik, ktorému boli pripísateľné nielen ich vlastné konania, ale tiež konania spoločností Lucchini Siderurgica a pôvodná Siderpotenza.

29 Čo sa týka existencie hospodárskej jednotky medzi spoločnosťou SP a žalobkyňou, Komisia vychádzala zo skutočnosti, že spoločnosť SP, ako aj žalobkyňa, boli počas celej dĺžky trvania porušenia priamo alebo nepriamo kontrolované rodinou Lucchini. Žalobkyňa ďalej kontrolovala konkrétne riadenie výrobnej a obchodnej politiky spoločnosti SP v odvetví výstuží do betónu, ako to podľa Komisie vyplýva z konkrétnych, podrobných a zdokumentovaných dôkazov, ako aj zo zhodujúcich sa skutočností týkajúcich sa organizačnej štruktúry spoločnosti SP a žalobkyne, najmä vzhľadom na skutočnosť, že niektoré osoby zastávali v rámci týchto spoločností významné funkcie obchodného vedenia, a to niekedy súčasne (odôvodnenie 540 prvého rozhodnutia).

30 Pokiaľ ide o pripísanie prípadných protisúťažných správaní spoločností pôvodná Siderpotenza a Lucchini Siderurgica, ktoré už právne neexistujú, spoločnosti SP a žalobkyni, Komisia po prvé poukázala na to, že spoločnosť Lucchini Siderurgica sa po fúzii zlúčením z 5. marca 1991 stala právnym nástupcom spoločnosti pôvodná Siderpotenza a že žalobkyňa sa po fúzii zlúčením z 1. decembra 1998 stala rovnako právnym nástupcom spoločnosti Lucchini Siderurgica. Po druhé, od začlenenia spoločnosti pôvodná Siderpotenza do spoločnosti Lucchini Siderurgica 5. marca 1991 využívala Lucchini Siderurgica celý hmotný a ľudský kapitál patriaci spoločnosti pôvodná Siderpotenza. Po tretie, hmotný a ľudský kapitál spojený s továrňou v meste Potenza (Taliansko), ktorý riadila spoločnosť Lucchini Siderurgica, bol v rámci skupiny prevedený na spoločnosť nová Siderpotenza. Po štvrté, spoločnosť Lucchini Siderurgica, neskôr žalobkyňa, vykonávali rozhodujúci vplyv na činnosti spoločnosti nová Siderpotenza do júna 2002, keď bolo podnikové odvetvie vyrábajúce výstuže do betónu prevedené na spoločnosť Ferriere Nord (odôvodnenia 540 a 541 prvého rozhodnutia).

31 Komisia teda dospela k záveru, že existovala: a) právna kontinuita medzi spoločnosťami pôvodná Siderpotenza a Lucchini Siderurgica; b) hospodárska kontinuita medzi týmito dvoma spoločnosťami a spoločnosťou nová Siderpotenza (teraz SP), pokiaľ ide o továreň v meste Potenza; c) zodpovednosť vyplývajúca z rozhodujúceho vplyvu, ktorý vykonávala spoločnosť Lucchini Siderurgica a žalobkyňa na činnosti spoločnosti nová Siderpotenza; a d) právna kontinuita medzi spoločnosťami Lucchini Siderurgica a žalobkyňa. Komisia sa domnievala, že z toho vyplýva, že všetky tieto subjekty tvorili jeden a ten istý podnik, ktorý sa zhodoval s podnikom, ktorý vytvorila spoločnosť SP a žalobkyňa (odôvodnenie 541 prvého rozhodnutia).

32 Komisia v štvrtom rade konštatovala, že článok 65 ods. 2 UO a článok 81 ods. 3 ES neboli v prejednávanej veci uplatniteľné (odôvodnenia 567 až 570 prvého rozhodnutia). Taktiež zdôraznila, že pravidlá týkajúce sa premlčania uvedené v článku 25 nariadenia č. 1/2003 nebránili prijatiu prvého rozhodnutia (odôvodnenia 571 až 574 prvého rozhodnutia).

33 Pokiaľ ide v piatom rade o výpočet sumy pokút uložených v prejednávanej veci, Komisia uviedla, že na základe článku 23 ods. 2 na riadenia č. 1/2003 môže ukladať pokuty podnikom, ktoré porušili pravidlá hospodárskej súťaže. Vzhľadom na to, že horná hranica pokút stanovená v článku 23 ods. 2 na riadenia č. 1/2003 je odlišná od hornej hranice stanovenej v článku 65 ods. 5 UO, Komisia uviedla, že v súlade so zásadou *lex mitior* uplatní najnižšiu hornú hranicu (odôvodnenie 576 prvého rozhodnutia). Komisia tiež uviedla, ako o tom informovala dotknuté podniky listom z 30. júna 2008, že sa v prejednávanej veci rozhodla uplatniť usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 [UO] (Ú. v. EÚ C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171; ďalej len „usmernenia z roku 1998“). Komisia však dodala, že v prejednávanej veci zohľadní skutočnosť, že pri prijatí rozhodnutia z roku 2002 už rozhodla o sume pokút, ktoré zamýšľala uložiť predmetným podnikom (odôvodnenia 579 a 580 prvého rozhodnutia).

34 Komisia po prvé konštatovala, že kartel, ktorého cieľom je určovanie cien vykonávané rôznymi spôsobmi, najmä prostredníctvom obmedzovania alebo kontroly výroby alebo predaja, predstavuje veľmi závažné porušenie práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže (odôvodnenie 591 prvého rozhodnutia). Komisia zamietla tvrdenia predmetných podnikov, že závažnosť porušenia je nižšia s ohľadom na obmedzené konkrétne účinky na trh a s ohľadom na hospodársky kontext, v ktorom sa tieto podniky vyvinuli (odôvodnenia 583 až 596 prvého rozhodnutia). Komisia sa domnieva, že bez ohľadu na veľmi závažný charakter porušenia zohľadnila pri stanovení základnej sumy pokuty špecifické charakteristiky prejednávanej veci, konkrétne skutočnosť, že sa týkala vnútroštátneho trhu, ktorý v čase skutkových okolností podliehal osobitnej právnej úprave Zmluvy ESUO a na ktorom mali podniky, ktorým je určené prvé rozhodnutie, na začiatku porušovania obmedzené podiely (odôvodnenie 599 prvého rozhodnutia).

35 Komisia po druhé zohľadnila špecifickú váhu každého podniku a zoradila tieto podniky v závislosti od ich relatívneho významu na relevantnom trhu. Keďže relatívne podiely na trhu dosiahnuté v priebehu celého posledného roku porušovania (1999) subjektmi, ktorým bolo prvé rozhodnutie určené, Komisia nepovažovala za preukazujúce skutočnú prítomnosť týchto subjektov na relevantnom trhu v priebehu referenčného obdobia, Komisia rozlíšila na základe priemerných podielov na trhu v období rokov 1990 až 1999 tri skupiny podnikov, a to po prvé spoločnosti Feralpi a Valsabbia, na ktoré uplatnila východiskovú sumu pokuty 5 miliónov eur, po druhé spoločnosti Lucchini-SP, Alfa, Riva a Leali-AFLL, na ktoré uplatnila východiskovú sumu pokuty 3,5 milióna eur, a po tretie spoločnosti IRO a Ferriere Nord, na ktoré uplatnila východiskovú sumu 1,75 milióna eur (odôvodnenia 599 až 602 prvého rozhodnutia).

36 Aby Komisia zabezpečila dostatočne odstrašujúci účinok pokuty, zvýšila východiskovú sumu pokuty pre spoločnosť Lucchini-SP o 200 % a východiskovú sumu pokuty pre spoločnosť Riva o 375 % (odôvodnenia 604 a 605 prvého rozhodnutia).

37 Komisia sa po tretie domnievala, že kartel trval od 6. decembra 1989 do 4. júla 2000. Pokiaľ ide o účasť žalobkyne na porušení, Komisia poukázala na to, že táto účasť trvala od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000. Zdôraznila však, že od 9. júna 1998 do 30. novembra 1998 sa spoločnosť Lucchini-SP nezúčastnila časti kartelu týkajúcej sa obmedzenia alebo kontroly výroby alebo predaja (odôvodnenie 606 prvého rozhodnutia).

38 Keďže porušenie trvalo v prípade všetkých podnikov okrem spoločnosti Ferriere Nord viac ako desať rokov a šesť mesiacov, východisková suma pokuty sa zvýšila o 105 % v prípade všetkých podnikov okrem spoločnosti Ferriere Nord, v prípade ktorej sa východisková suma pokuty zvýšila o 70 %. Základné sumy pokút boli teda stanovené takto:

— Feralpi: 10,25 milióna eur,

— Valsabbia: 10,25 milióna eur,

— Lucchini-SP: 14,35 milióna eur,

— Alfa: 7,175 milióna eur,

— Riva: 26,9 milióna eur,

— Leali-AFLL: 7,175 milióna eur,

— IRO: 3,58 milióna eur,

— Ferriere Nord: 2,97 milióna eur (odôvodnenia 607 a 608 prvého rozhodnutia).

39 Pokiaľ ide po štvrté o priťažujúce okolnosti, Komisia poukázala na to, že spoločnosti Ferriere Nord bolo už určené rozhodnutie Komisie prijaté 2. augusta 1989 za jej účasť na karteli týkajúcom sa určovania cien a obmedzovania predaja v odvetví betonárskej oceľovej výstuže a zvýšila základnú sumu jej pokuty o 50 %. Komisia nezohľadnila žiadnu poľahčujúcu okolnosť (odôvodnenia 609 až 623 prvého rozhodnutia).

40 Pokiaľ ide po piate o uplatnenie oznámenia o neuložení pokút alebo o ich znížení v prípade kartelov (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci z roku 1996“), Komisia uviedla, že spoločnosť Ferriere Nord jej poskytla užitočné informácie, ktoré jej pred zaslaním oznámenia o výhradách umožnili lepšie pochopiť fungovanie kartelu, takže jej priznala zníženie sumy pokuty o 20 %. Komisia konštatovala, že ostatné predmetné podniky nesplnili podmienky uvedeného oznámenia (odôvodnenia 633 až 641 prvého rozhodnutia).

41 Výrok prvého rozhodnutia znie takto:

„*Článok 1*

Nasledujúce podniky porušili článok 65 ods. 1 [UO] tým, že sa v priebehu uvedených období zúčastnili na pokračujúcej dohode a/alebo zosúladených postupoch týkajúcich sa výstuží do betónu vo forme tyčí alebo zvitkov, ktorých cieľom a/alebo účinkom bolo určovanie cien a obmedzovanie a/alebo kontrola výroby alebo predaja na spoločnom trhu:

— [Leali-AFLL] od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000,

— [Alfa] od 6. decembra 1989 do 4. júla 2000,

— [Valsabbia Investimenti a Ferriera Valsabbia] od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000,

— [Feralpi] od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000,

— [IRO] od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000,

— [Lucchini-SP] od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000,

— [Riva] od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000,

— [Ferriere Nord] od 1. apríla 1993 do 4. júla 2000.

Článok 2

Za porušenia uvedené v článku 1 sa ukladajú tieto pokuty:

— [Alfa]: 7,175 milióna eur,

— [Feralpi]: 10,25 milióna eur,

— [Ferriere Nord]: 3,57 milióna eur,

— [IRO]: 3,58 milióna eur,

— [Leali a AFLL], spoločne a nerozdielne: 6,093 milióna eur,

— [Leali]: 1,082 milióna EUR,

— [Lucchini a SP], spoločne a nerozdielne: 14,35 milióna eur,

— [Riva]: 26,9 milióna eur,

— [Valsabbia Investimenti a Ferriera Valsabbia], spoločne a nerozdielne: 10,25 milióna eur,

…“

Vývoj po oznámení prvého rozhodnutia

42 Osem z jedenástich spoločností, ktorým je určené prvé rozhodnutie, teda žalobkyňa, spoločnosti Riva, Feralpi, Ferriere Nord, Alfa, Ferriera Valsabbia, Valsabbia Investimenti a IRO, oznámilo Komisii listami zaslanými v období od 20. do 23. novembra 2009, že príloha prvého rozhodnutia, ako bolo doručené jeho adresátom, neobsahuje tabuľky vysvetľujúce zmeny cien.

43 Dňa 24. novembra 2009 informovali útvary Komisie všetky subjekty, ktorým bolo prvé rozhodnutie určené, že urobia všetko potrebné, aby im bolo doručené rozhodnutie obsahujúce uvedené tabuľky. Útvary Komisie tiež konkrétne uviedli, že lehoty na zaplatenie pokuty a prípadnú súdnu žalobu začnú plynúť odo dňa doručenia „úplného rozhodnutia“.

Pozmeňujúce rozhodnutie

44 Komisia 8. decembra 2009 prijala pozmeňujúce rozhodnutie, ktoré v prílohe zahŕňalo chýbajúce tabuľky a v ktorom boli opravené číselné odkazy na uvedené tabuľky v ôsmych poznámkach pod čiarou. Pozmeňujúce rozhodnutie bolo žalobkyni doručené 9. decembra 2009.

45 Výrok pozmeňujúceho rozhodnutia sa týkal zmeny poznámok pod čiarou č. 102, 127, 198, 264, 312, 362, 405 a 448 prvého rozhodnutia. Tabuľky uvedené v prílohe pozmeňujúceho rozhodnutia boli doplnené ako prílohy prvého rozhodnutia.

Konanie a návrhy účastníkov konania

46 Žalobkyňa návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 19. februára 2010, podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

47 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:

— V prvom rade: určil neexistenciu alebo neplatnosť rozhodnutia a v každom prípade zrušil rozhodnutie, na základe ktorého mu Komisia spoločne a nerozdielne so spoločnosťou SP SpA uložila pokutu vo výške 14,35 milióna eur pre neúplnosť a porušenie podstatných formálnych náležitostí, pre nedostatok právomoci a nesprávne právne posúdenie právneho základu, ako aj pre porušenie práva na obhajobu a nesprávne právne posúdenie,

— subsidiárne: zrušil v každom prípade článok 2 rozhodnutia z 30. septembra 2009, na základe ktorého jej Komisia uložila pokutu vo výške 14,35 milióna eur pre nedostatok dôkazov, v rozpore s článkom 2 nariadenia č. 1/2003 a článkom 65 Zmluvy ESUO,

— ďalej subsidiárne: uložil jej symbolickú pokutu vo výške 1 000 eur alebo v každom prípade znížil pokutu uloženú Komisiou v závislosti od jej obratu z dôvodu nesprávneho uplatnenia článku 23 nariadenia č. 1/2003, ako aj usmernení k metóde stanovovania pokút z roku 1998, pokiaľ ide o závažnosť a dĺžku trvania porušenia,

— v každom prípade: uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

48 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu v celom rozsahu,

— uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania.

49 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (ôsma komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania v prejednávanej veci.

50 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne otázky položené Všeobecným súdom boli vypočuté na pojednávaní 7. februára 2013.

51 Žalobkyňa na pojednávaní na základe článku 48 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu požiadala o možnosť zaradiť do spisu dokument z 21. decembra 2012, ktorý potvrdzuje jej pripustenie do konania o mimoriadnej správe. Keďže Komisia nevzniesla námietky, tejto žiadosti sa vyhovelo. Komisia sa vyjadrila k tomuto dokumentu na pojednávaní.

Právny stav

52 Na úvod je potrebné pripomenúť, že žaloba obsahuje tri žalobné návrhy, a to návrh na určenie neexistencie alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia, subsidiárne návrh na zrušenie článku 2 napadnutého rozhodnutia, a ďalej subsidiárne návrh na zníženie pokuty uloženej žalobkyni.

53 Na podporu svojej žaloby uvádza žalobkyňa päť žalobných dôvodov. Prvé štyri žalobné dôvody sú uvádzané na podporu návrhu na určenie neexistencie alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia, zatiaľ čo piaty žalobný dôvod je uvádzaný na podporu návrhu na zrušenie článku 2 napadnutého rozhodnutia alebo návrhu na zníženie pokuty uloženej žalobkyni.

54 Prvý žalobný dôvod je založený na porušení podstatných formálnych náležitostí. Druhý žalobný dôvod je založený na nedostatku právomoci Komisie a na nesprávnom právnom posúdení pri voľbe právneho základu napadnutého rozhodnutia. Tretí žalobný dôvod je založený na porušení práva žalobkyne na obhajobu a na nesprávnom právnom posúdení. Štvrtý žalobný dôvod je založený na nedostatku dôkazov a na nesprávnom uplatnení hmotného práva. Napokon piaty žalobný dôvod je založený na neprimeranej sume pokuty, na nedostatku dôkazov a odôvodnenia, na nesprávnom uplatnení článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 a usmernení z roku 1998, ako aj na porušení zásady proporcionality.

1. *O prípustnosti príloh pripojených k replike*

55 Komisia na úvod spochybňuje prípustnosť dokumentov, ktoré žalobkyňa predložila v prílohe svojej repliky.

56 Je potrebné pripomenúť, že žalobkyňa na podporu repliky skutočne pripojila 186 príloh. V sprievodnom liste k tomuto podanému vyjadreniu v tejto súvislosti tvrdila, že predloženie dvoch príloh, a to príloh C.8 a C.13, sa ukázalo ako potrebné, aby reagovala na tvrdenia predložené vo vyjadrení k žalobe, „v ktorom Komisia tvrdila, že skutočnosť, že skupina Leali kontrolovala spoločnosť pôvodná Siderpotenza, nie je spôsobilá vylúčiť solidárnu zodpovednosť žalobkyne…, a znovu potvrdila, že spoločnosť Lucchini bola ako právny nástupca spoločnosti Lucchini Siderurgica SpA zodpovedná za správanie spoločností, ktoré v priebehu rokov riadili odvetvie podniku týkajúce sa výstuží do betónu“. Žalobkyňa ďalej uviedla, že ďalšie prílohy, a to prílohy C.7, C.9 až C.12 a C.14 až C.186, sú dokumentmi, ktoré jej boli zaslané na CD-ROM v prílohe oznámenia o výhradách, ktoré sa stratili a o ktorých kópiu požiadala Komisiu po tom, ako konštatovala, že ich potrebuje vidieť, aby reagovala na tvrdenia uvedené vo vyjadrení k žalobe.

57 Je potrebné pripomenúť, že na základe článku 21 Štatútu Súdneho dvora a článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku musí návrh na začatie konania obsahovať predmet konania a zhrnutie dôvodov, na ktorých je návrh založený. Táto informácia musí byť dostatočne jasná a presná, aby si žalovaný mohol pripraviť svoju obhajobu a Všeobecný súd rozhodnúť o žalobe prípadne aj bez ďalších podporných informácií (rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. januára 2007, France Télécom/Komisia, T-340/03, Zb. s. II-107, bod 166).

58 Podľa ustálenej judikatúry sa na prípustnosť žaloby vyžaduje, aby z jej samotného textu aspoň stručne, ale koherentným a zrozumiteľným spôsobom vyplývali podstatné skutkové a právne okolnosti, na ktorých sa táto žaloba zakladá. Aj keď obsah žaloby môže byť v konkrétnych bodoch podporený a doplnený odkazmi na určité časti priložených dokumentov, všeobecný odkaz na iné písomnosti, hoci tvoria jej prílohu, nemôže napraviť nedostatok podstatných častí právnej argumentácie, ktoré musia byť na základe ustanovení uvedených vyššie obsiahnuté v žalobe (rozsudok Súdneho dvora z 31. marca 1992, Komisia/Dánsko, C-52/90, Zb. s. I-2187, bod 17; uznesenia Súdu prvého stupňa z 29. novembra 1993, Koelman/Komisia, T-56/92, Zb. s. II-1267, bod 21, a z 21. mája 1999, Asia Motor France a i./Komisia, T-154/98, Zb. s. II-1703, bod 49). Prílohy sa môžu zohľadniť iba v rozsahu, v akom podporujú alebo dopĺňajú dôvody alebo tvrdenia, ktoré žalobkyne výslovne uviedli v texte svojich písomných podaní, a v rozsahu, v akom je možné s presnosťou určiť v nich obsiahnuté skutočnosti, ktoré podporujú alebo dopĺňajú uvedené dôvody alebo tvrdenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. septembra 2007, Microsoft/Komisia, T-201/04, Zb. s. II-3601, bod 99).

59 Okrem toho nie je povinnosťou Všeobecného súdu, aby v prílohách hľadal a identifikoval dôvody a tvrdenia, ktoré by mohol považovať za základ žaloby, keďže prílohy majú len dôkaznú a podpornú funkciu (rozsudky Súdu prvého stupňa zo 7. novembra 1997, Cipeke/Komisia, T-84/96, Zb. s. II-2081, bod 34, a z 21. marca 2002, Joynson/Komisia, T-231/99, Zb. s. II-2085, bod 154).

60 Tento výklad článku 21 Štatútu Súdneho dvora a článku 44 ods. 1 písm. c) rokovacieho poriadku sa vzťahuje aj na repliku (rozsudok Microsoft/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 95), ako aj na dôvody a výhrady uvedené vo vyjadreniach (rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. januára 1995, Viho/Komisia, T-102/92, Zb. s. II-17, bod 68, a France Télécom/Komisia, už citovaný v bode 57 vyššie, bod 166).

61 Článok 44 ods. 1 rokovacieho poriadku týkajúci sa skutočností, ktoré musia byť uvedené v žalobe predloženej Všeobecnému súdu, stanovuje, že táto žaloba obsahuje, „ak treba, označenie dôkazov“. Rovnako podľa článku 46 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku musí vyjadrenie k návrhu obsahovať označenie dôkazov, ktorými odporca preukazuje svoje tvrdenia.

62 Tieto ustanovenia, ktoré spresňujú štádium konania, v ktorom sa musia predložiť navrhované dôkazy, zohľadňujú zásady kontradiktórnosti a rovnosti zbraní, ako aj právo na spravodlivý proces s ohľadom na riadny výkon spravodlivosti. Keďže tieto ustanovenia ukladajú účastníkom konania povinnosť označiť navrhované dôkazy pri podaní žaloby alebo vyjadrenia k žalobe, ich cieľom je informovať ostatných účastníkov konania o dôkazoch predložených na podporu obhajovaných tvrdení a umožniť im, aby si v súlade s uvedenými právnymi zásadami pripravili užitočnú obhajobu alebo repliku. Okrem toho je predloženie navrhovaných dôkazov v prvom štádiu konania odôvodnené cieľom riadneho výkonu spravodlivosti, keďže na základe rýchleho vytvorenia spisov umožňuje prejednanie veci v primeranej lehote (rozsudok Súdneho dvora zo 14. apríla 2005, Gaki-Kakouri/Súdny dvor, C-243/04 P, neuverejnený v Zbierke, bod 30, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. októbra 2009, de Brito Sequeira Carvalho/Komisia, T-40/07 P a T-62/07 P, Zb. VS s. I-B-1-89, II-B-1-551, bod 113).

63 Tieto dve ustanovenia dopĺňa článok 48 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorý znie takto:

„Účastníci konania môžu tak v replike, ako aj v duplike navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov na podporu svojich tvrdení. Musia však odôvodniť svoje omeškanie s takýmto návrhom.“

64 Tento článok vyjadruje tiež požiadavku spravodlivého procesu, konkrétne ochrany práva na obhajobu, keďže umožňuje predkladať navrhované dôkazy mimo situácií uvedených v článku 44 ods. 1 a článku 46 ods. 1 toho istého nariadenia (rozsudok Gaki-Kakouri/Súdny dvor, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 32).

65 Pokiaľ ide o výnimku z pravidiel upravujúcich predkladanie navrhovaných dôkazov, článok 48 ods. 1 rokovacieho poriadku ukladá účastníkom konania povinnosť odôvodniť omeškanie s predložením dôkazov, ktoré navrhujú. Taká povinnosť znamená, že súdu sa priznáva právomoc kontrolovať dôvodnosť odôvodnenia oneskoreného predloženia týchto navrhovaných dôkazov, prípadne obsah týchto dôkazov, ako aj právomoc odmietnuť ich, ak návrh nie je z právneho hľadiska dostatočne odôvodnený (rozsudok Gaki-Kakouri/Súdny dvor, už citovaný v bode 62 vyššie, bod 33).

66 Po prvé je potrebné konštatovať, že žalobkyňa neodôvodnila omeškanie s predložením príloh C.1 až C.6. Okrem toho tieto prílohy obsahujú tabuľky vyhotovené žalobkyňou, v ktorých uvádza pripomienky k ďalším dokumentom, o ktorých sa iba stručne zmieňuje vo svojej replike. Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 57 až 60 vyššie však označenie prílohy iba za doplňujúce písomné pripomienky žalobkyne, ktoré sú len rozšírením jej vyjadrení, nie je v súlade s charakteristickou povahou prílohy, teda jej výlučne dôkaznou a podpornou funkciou. Prílohy C.1 až C.6 treba preto vyhlásiť za neprípustné.

67 Po druhé prílohy C.8 a C.13 nemožno považovať za navrhované dôkazy o opaku, keďže tvrdenia Komisie v bodoch 81 a 90 vyjadrenia k žalobe, ktoré majú tieto prílohy spochybniť, boli už uvedené v odôvodnení 541 a poznámke pod čiarou č. 593 napadnutého rozhodnutia. Toto odôvodnenie a poznámka pod čiarou pritom zhrňujú podstatné zistenia Komisie týkajúce sa existencie hospodárskej

jednotky tvorenej žalobkyňou a spoločnosťou SP a právnej a hospodárskej kontinuity jednak medzi spoločnosťami Lucchini Siderurgica a prvá Siderpotenza, ako aj medzi spoločnosťami Lucchini a SP. Z toho vyplýva, že prílohy C.8 a C.13 sú neprípustné.

68 Po tretie, ako poukázala sama žalobkyňa, prílohy C.7, C.9 až C.12 a C.14 až C.186 sú výňatkami z dvoch CD-ROM, ktoré obsahujú dokumenty pripojené k oznámeniu o výhradách a ktoré jej boli zaslané spolu týmto oznámením. Tieto dokumenty boli takisto uvedené už v napadnutom rozhodnutí. Žalobkyňou uvádzaný dôvod, že uvedené CD-ROM sa stratili z dôvodu času, ktorý uplynul od ich zaslania, a reštrukturalizácií, ktoré prebehli v rámci podniku, však nemôže odôvodniť omeškanie s predložením týchto navrhovaných dôkazov, keďže žalobkyňa si mohla včas zaobstarať kópiu týchto CD-ROM na účely podania svojej žaloby v prejednávanej veci. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že žalobkyňa požiadala Komisiu o kópiu týchto nosičov až po prijatí vyjadrenia k žalobe. Z toho vyplýva, že prílohy C.7, C.9 až C.12 a C.14 až C.186 sú tiež neprípustné.

69 V každom prípade je potrebné konštatovať, že písomné vyjadrenia všeobecne odkazujú a) na prílohy C.7, C.10 a C.14, ktorých obsah je „podrobnejšie opísaný“ v tabuľke 1 prílohy C.1; b) na prílohy C.7, C.5 až C.34, ktorých obsah je „podrobnejšie opísaný“ v tabuľke 3 prílohy C.3; c) na prílohy C.10, C.14 a C.34 až C.39, ktorých obsah je „podrobnejšie opísaný“ v tabuľke 5 prílohy C.5, a d) na prílohy C.40 až C.186, ktorých obsah je „zhrnutý“ v tabuľke 6 prílohy C.6, takže tieto prílohy sú taktiež neprípustné na základe judikatúry uvedenej v bodoch 57 až 60 vyššie.

2. *O návrhoch smerujúcich k určeniu neexistencie alebo zrušeniu napadnutého rozhodnutia*

70 Pokiaľ ide o návrh žalobkyne, aby Všeobecný súd určil neexistenciu napadnutého rozhodnutia, treba pripomenúť, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že akty inštitúcií Únie v zásade požívajú prezumpciu zákonnosti, a teda vyvolávajú právne účinky – aj keď sú poznačené vadami –, a to dovtedy, kým nie sú zrušené alebo vzaté späť (rozsudky Súdneho dvora z 15. júna 1994, Komisia/BASF a i., C-137/92 P, Zb. s. I-2555, bod 48; z 8. júla 1999, Hoechst/Komisia, C-227/92 P, Zb. s. I-4443, bod 69, a z 5. októbra 2004, Komisia/Grécko, C-475/01, Zb. s. I-8923, bod 18).

71 Výnimkou z tejto zásady je však to, že akty poznačené vadou, ktorej závažnosť je taká zjavná, že nemôže byť tolerovaná právnym poriadkom Únie, sa musia považovať za akty, ktoré nevyvolali žiadny právny účinok, ani dočasný, čiže za právne ničotné. Táto výnimka smeruje k zachovaniu rovnováhy medzi dvomi základnými, ale niekedy odporujúcimi si požiadavkami, ktoré právny poriadok musí spĺňať, a to stabilitou právnych vzťahov a rešpektovaním zákonnosti (rozsudky Komisia/BASF a i., už citovaný v bode 70 vyššie, bod 49, a Hoechst/Komisia, už citovaný v bode 70 vyššie, bod 70).

72 Závažnosť následkov, ktoré sa spájajú s vyslovením neexistencie aktu inštitúcií Únie, si z dôvodov právnej istoty vyžaduje, aby k tomuto vysloveniu dochádzalo iba v skutočne výnimočných prípadoch (rozsudky Komisia/BASF a i., už citovaný v bode 70 vyššie, bod 50, a Hoechst/Komisia, už citovaný v bode 70 vyššie, bod 76).

73 V prejednávanej veci treba bez ďalšieho konštatovať, že žalobkyňou uvádzané vady sa nejavia také zjavne závažné, že by sa napadnuté rozhodnutie malo považovať za právne neexistujúce, a to na základe nasledujúcich úvah.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení podstatných formálnych náležitostí

74 Žalobkyňa tvrdí, že napadnuté rozhodnutie treba považovať za neexistujúce alebo ho treba zrušiť, keďže overená kópia prvého rozhodnutia, ktorá jej bola doručená, neobsahovala prílohy, pričom sa možno domnievať, že zbor členov Komisie neschválil úplný akt, čo predstavuje porušenie rokovacieho poriadku Komisie. Žalobkyňa okrem toho tvrdí, že pozmeňujúce rozhodnutie spočíva iba v doručení

príloh, ktoré chýbali v prvom rozhodnutí, a že obsahuje tri nové články, ktorých číslovanie sa prekrýva s číslovaním prvého rozhodnutia, čo vyvoláva nejasnosti ohľadne obsahu napadnutého rozhodnutia a je v rozpore so zásadami právnej istoty a dodržiavania práva na obhajobu.

75 Žalobkyňa konkrétne po prvé tvrdí, že tabuľky, ktoré sa nenachádzali v prílohe prvého rozhodnutia, boli podstatným prvkom odôvodnenia tohto rozhodnutia, takže skutočnosť, že v prvom rozhodnutí chýbali, musí mať za následok určenie neexistencie alebo prinajmenšom zrušenie napadnutého rozhodnutia. Podľa žalobkyne prijatie pozmeňujúceho rozhodnutia nemohlo napraviť tak závažnú vadu prvého rozhodnutia.

76 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry musí byť odôvodnenie prispôsobené povahe predmetného aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, aby dotknuté osoby mohli poznať dôvody prijatia opatrenia a aby príslušný súd mohol vykonať preskúmanie. Požiadavka odôvodnenia musí byť posudzovaná v závislosti od okolností prípadu, najmä v závislosti od obsahu aktu, povahy uvádzaných dôvodov a záujmu, ktorý na jeho objasnení môžu mať osoby, ktorým je akt určený, alebo iné osoby, ktorých sa akt priamo a osobne týka. Nevyžaduje sa, aby boli v odôvodnení presne uvedené všetky relevantné právne a skutkové okolnosti, keďže otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 15 UO, sa má posudzovať nielen s ohľadom na jeho znenie, ale tiež s ohľadom na jeho kontext, ako aj na všetky právne predpisy upravujúce dotknutú oblasť (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 24. septembra 1996, NALOO/Komisia, T-57/91, Zb. s. II-1019, bod 298, a z 13. decembra 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Komisia, T-45/98 a T-47/98, Zb. s. II-3757, bod 129; pozri tiež analogicky rozsudky Súdneho dvora z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 63, a zo 14. októbra 2010, Deutsche Telekom/Komisia, C-280/08 P, Zb. s. I-9555, bod 131 a tam citovanú judikatúru).

77 Okrem toho v rámci individuálnych rozhodnutí z ustálenej judikatúry vyplýva, že povinnosť odôvodniť individuálne rozhodnutie má za cieľ, okrem snahy umožniť preskúmanie súdom, poskytnúť dotknutej osobe dostatok údajov, aby prípadne zistila, či rozhodnutie obsahuje vadu, na základe ktorej možno spochybniť jeho platnosť (pozri rozsudok Súdneho dvora z 29. septembra 2011, Elf Aquitaine/Komisia, C-521/09 P, Zb. s. I-8947, bod 148 a tam citovanú judikatúru).

78 Odôvodnenie musí byť teda dotknutej osobe oznámené v zásade v rovnakom čase ako rozhodnutie, ktoré jej spôsobuje ujmu (rozsudok Elf Aquitaine/Komisia, už citovaný v bode 77 vyššie, bod 149).

79 Je potrebné konštatovať, že prvé rozhodnutie neobsahovalo prílohy, medzi ktorými sa nachádzali viaceré tabuľky, na ktoré boli uvedené odkazy v odôvodneniach 451 (tabuľka 13), 513 (tabuľky 1 a 3), 515 (tabuľky 1 až 3), 516 (tabuľky 9, 11 až 14 a 16) a 518 (tabuľky 11, 12 a 14), ako aj v poznámkach pod čiarou č. 102 (tabuľky 15 až 17), č. 127 (tabuľky 18 až 21), č. 198 (tabuľky 22 a 23), č. 264 (tabuľky 24 a 25), č. 312 (tabuľka 26), č. 362 (tabuľka 27), č. 405 (tabuľka 28), č. 448 (tabuľky 29 a 30) a č. 563 (všetky tabuľky priložené k rozhodnutiu) prvého rozhodnutia. Komisia v tomto ohľade tvrdí, že išlo o tabuľky vyhotovené na účely ľahšieho a rýchlejšieho čítania zmien cien uvedených v prvom rozhodnutí, ktoré iba názorne reprodukovali informácie a údaje uvedené v spise.

80 Bez ohľadu na tabuľky citované v bode 79 vyššie, ktoré chýbali v prílohe prvého rozhodnutia, je teda potrebné preskúmať, či z relevantných odôvodnení tohto rozhodnutia, na ktorých podporu boli tieto tabuľky uvedené, jasne a jednoznačne vyplývajú úvahy Komisie, a či umožnili žalobkyni poznať dôvody prijatého opatrenia.

81 Na úvod treba poukázať na to, ako uviedla Komisia, že všetky tabuľky, ktoré chýbali v prvom rozhodnutí, boli priložené k oznámeniu o výhradách.

82 Okrem toho treba zdôrazniť, že Komisia v pozmeňujúcom rozhodnutí nezmenila všetky odkazy na tabuľky chýbajúce v prvom rozhodnutí, ale iba odkazy uvedené v poznámkach pod čiarou č. 102, 127, 198, 264, 312, 362, 405 a 448 tohto rozhodnutia.

83 Pokiaľ ide po prvé o tabuľky 15 až 17 (uvedené v poznámke pod čiarou č. 102 prvého rozhodnutia), treba konštatovať, že podľa tejto poznámky pod čiarou reprodukujú „údaje týkajúce sa zmien cien ‚rozmerových navýšení', ktorými sa vyznačoval priemysel výstuží do betónu v Taliansku od decembra 1989 do júna 2000". Komisia uvádza tieto tabuľky na podporu prvej vety odôvodnenia 126 prvého rozhodnutia, ktorá znie takto:

„Na prvom stretnutí, o ktorom sa Komisia dozvedela (stretnutie zo 6. decembra 1989 v [priemyselnom združení Brescia]), sa účastníci jednomyseľne rozhodli zvýšiť od pondelka 11. decembra 1989 príplatky spojené s priemerom výstuží do betónu vo forme tyčí alebo zvitkov určených na taliansky trh (+10 ITL/kg za ‚navýšenia' od 14 do 30 mm, + 15 ITL/kg za ‚navýšenia' od 8 do 12 mm, + 20 ITL/kg za ‚navýšenia' 6 mm; všeobecné zvýšenie o 5 ITL/kg za materiál vo forme zvitkov)."

84 Je potrebné konštatovať, že Komisia v uvedenom odôvodnení výslovne uviedla zvýšenia príplatkov spojených s priemerom výstuží do betónu, o ktorých rozhodli účastníci stretnutia zo 6. decembra 1989, ako aj dátum ich vstupu do platnosti. Pokiaľ ide ďalej o neskoršie zvýšenia, ktoré sú podľa poznámky pod čiarou č. 102 prvého rozhodnutia tiež prebraté v týchto tabuľkách (pokiaľ zahŕňajú obdobie rokov 1989 až 2000), treba poukázať na to, že nie sú predmetom bodu 4.1 prvého rozhodnutia, na ktorý sa vzťahuje odôvodnenie 126 týkajúce sa správania podnikov v rokoch 1989 až 1992. Tieto zvýšenia sú v každom prípade tiež uvedené najmä v odôvodneniach 126 až 128 a 133 (za roky 1989 – 1992), 93 a 94 (za roky 1993 – 1994), 149 až 151, 162 a 163 (za rok 1995), 184 a 185 (za rok 1996), 199, 200 a 213 (za rok 1997), 269 (za rok 1999) a 296 až 304 (za rok 2000), ako aj v odôvodneniach 439 a 515 prvého rozhodnutia.

85 Pokiaľ ide po druhé o tabuľky 18 až 21 uvedené v poznámke pod čiarou č. 127 prvého rozhodnutia, je potrebné konštatovať, že podľa tejto poznámky reprodukujú „údaje o základných cenníkových cenách alebo cenách oznámených zamestnancom, týkajúce sa obdobia od konca roku 1989 do konca roku 1992, ktoré mala Komisia k dispozícii". Komisia uvádza tieto tabuľky na podporu odôvodnenia 131 prvého rozhodnutia, v ktorom sa uvádza:

„Čo sa týka základných cien výstuží do betónu uplatňovaných počas obdobia uplatňovania vyššie uvedenej dohody, poznamenávame, že spoločnosti IRO a (bývalá) Ferriera Valsabbia SpA uplatňovali od 16. apríla 1992 cenu 210 ITL/kg a od 1./6. mája 1992 cenu 225 ITL/kg. Od 1./8. júna 1992 spoločnosti IRO, (bývalá) Ferriera Valsabbia SpA, Acciaieria di Darfo SpA a Acciaierie e Ferriere Leali Luigi SpA uplatňovali cenu 235 ITL/kg."

86 Je preto potrebné konštatovať, že Komisia, ktorá vychádzala z piatich strán správneho spisu uvedených v poznámke pod čiarou č. 126 prvého rozhodnutia, v uvedenom odôvodnení výslovne uviedla základné ceny, ktoré stanovili v ňom uvedené podniky, ako aj dátum ich vstupu do platnosti. Okrem toho treba poukázať na to, že Komisia v odôvodnení 419 prvého rozhodnutia konštatovala, že k prvému správaniu týkajúcemu sa určovania základnej ceny došlo najneskôr 16. apríla 1992. Prípadné údaje uvedené v tabuľkách 18 až 21 prvého rozhodnutia týkajúce sa základných cien za obdobie, ktoré podľa poznámky pod čiarou č. 127 prvého rozhodnutia trvalo od „konca roku 1989" do 16. apríla 1992, sú teda irelevantné pre pochopenie výhrad Komisie uvedených v odôvodnení 131 prvého rozhodnutia.

87 Pokiaľ ide po tretie o tabuľky 22 a 23 uvedené v poznámke pod čiarou č. 198 prvého rozhodnutia, je potrebné konštatovať, že podľa uvedenej poznámky reprodukujú „údaje o základných cenníkových cenách alebo cenách oznámených zamestnancom, týkajúce sa rokov 1993 a 1994, ktoré mala Komisia k dispozícii“. Komisia uvádza tieto tabuľky na podporu odôvodnenia 145 prvého rozhodnutia, ktoré znie takto:

„Ako bolo uvedené vo faxe od združenia Federacciai z 25. novembra 1994, dňa 1. decembra 1994 sa v Brescii konalo nové stretnutie, na ktorom boli prijaté rozhodnutia uvedené v ďalšom faxe od združenia Federacciai, ktorý podniky prijali 5. decembra 1994. Predmetom týchto rozhodnutí boli:

— ceny výstuží do betónu (320 ITL/kg, základ pri vývoze z Brescie, s okamžitým účinkom),

— platby (od 1. januára 1995 bude maximálna lehota 60/90 dní od konca mesiaca, od 1. marca 1995 bude lehota obmedzená na 60 dní) a zľavy,

— výroba (povinnosť každého podniku oznámiť združeniu Federacciai do 7. decembra 1994 váhu výstuží do betónu vyrobených v septembri, októbri a novembri 1994 v tonách).

Spoločnosť Alfa Acciai Srl prijala novú základnú cenu 7. decembra 1994. Dňa 21. decembra 1994 ju prijala aj spoločnosť Acciaieria di Darfo SpA a spoločnosť Alfa Acciai Srl znovu potvrdila rovnakú cenu. Základná cena [spoločnosti Lucchini-SP] pre január 1995 bola tiež 320 ITL/kg.“

88 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že tabuľky uvedené v poznámke pod čiarou č. 198 prvého rozhodnutia uviedla Komisia na podporu svojho tvrdenia, že „spoločnosť Alfa Acciai Srl prijala novú základnú cenu 7. decembra 1994“, „21. decembra 1994 ju prijala aj spoločnosť Acciaieria di Darfo SpA a spoločnosť Alfa Acciai Srl znovu potvrdila rovnakú cenu“. „Nová základná cena“ a „rovnaká cena“, na ktoré sa odkazuje, boli pritom cenou 320 talianskych lír za kilogram (ITL/kg), ktorá je uvedená v prvej zarážke uvedeného odôvodnenia. Prípadné údaje uvedené v tabuľkách 22 a 23 prvého rozhodnutia o základných cenách za obdobie od roku 1993 do 7. decembra 1994 sú preto irelevantné pre pochopenie výhrad Komisie uvedených v odôvodnení 145 prvého rozhodnutia.

89 Pokiaľ ide po štvrté o tabuľky 24 a 25 uvedené v poznámke pod čiarou č. 264 prvého rozhodnutia, je potrebné konštatovať, že podľa uvedenej poznámky reprodukujú „údaje o základných cenníkových cenách alebo cenách oznámených zamestnancom (a v prípade spoločnosti Lucchini Siderurgica tiež údaje o mesačnej situácii), týkajúce sa roku 1995, ktoré mala Komisia k dispozícii“. Komisia uvádza tieto tabuľky na podporu odôvodnenia 174 prvého rozhodnutia, ktoré znie takto:

„Ďalej sa v dokumente, ktorý pochádza z prvých dní októbra 1995 a ktorý má k dispozícii združenie Federacciai (rukopis tajomníka povereného generálneho riaditeľa), tvrdí, že:

— zákazníci spochybňujú platby (z toho vyplýva potreba oznámenia, ktoré potvrdí nemennosť platieb),

— od predchádzajúceho týždňa sa cena výstuží do betónu ďalej znížila o 5/10 ITL/kg, takže sa v oblasti Brescie pohybuje okolo 260/270 ITL/kg s cenami nižšími ako 250 ITL/kg mimo tejto oblasti,

— skôr nejasná situácia na trhu sťažuje úlohu poskytnúť presné číselné údaje na účely cien, a

— treba si vyžiadať od podnikov údaje o objednávkach v 39. týždni (od 25. do 29. septembra 1995) a v 40. týždni (od 2. do 6. októbra 1995).“

90 Treba teda poukázať na to, že v odôvodnení 174 prvého rozhodnutia Komisia iba uvádza obsah rukopisného dokumentu tajomníka povereného generálneho riaditeľa, ktorý bol vyhotovený v októbri 1995. Komisia v tejto súvislosti odkázala na tabuľky 24 a 25 iba na podporu tvrdenia uvedeného

v tomto dokumente, že „skôr nejasná situácia na trhu sťažuje úlohu poskytnúť presné číselné údaje na účely cien“. Tabuľky 24 a 25 sa preto zdajú irelevantné na pochopenie výhrad Komisie uvedených v odôvodnení 174 prvého rozhodnutia.

91 Pokiaľ ide po piate o tabuľku 26 uvedenú v poznámke pod čiarou č. 312 prvého rozhodnutia, je potrebné konštatovať, že podľa uvedenej poznámky reprodukuje „údaje o základných cenníkových cenách alebo cenách oznámených zamestnancom (a v prípade spoločnosti Lucchini Siderurgica tiež údaje o mesačnej situácii), týkajúce sa roku 1996, ktoré mala Komisia k dispozícii“. Komisia uvádza túto tabuľku na podporu tvrdenia uvedeného v odôvodnení 200 prvého rozhodnutia, že „počas obdobia od 22. októbra 1996 do 17. júla 1997 sa uskutočnilo najmenej dvanásť stretnutí obchodných manažérov podnikov, ktoré sa konali… [najmä] v utorok 22. októbra 1996, keď bola na november 1996 potvrdená cena 230 ITL/kg ako základ pri vývoze z Brescie a zachovanie ceny 210 ITL/kg výlučne pri októbrových dodávkach“.

92 Je teda potrebné konštatovať, že bez ohľadu na to, že v prvom rozhodnutí chýbala tabuľka 26, Komisia v odôvodnení 200 tohto rozhodnutia výslovne uviedla základné ceny za predmetné obdobie, ako aj čas ich vstupu do platnosti.

93 Pokiaľ ide po šieste o tabuľku 27 uvedenú v poznámke pod čiarou č. 362 prvého rozhodnutia, je potrebné konštatovať, že podľa uvedenej poznámky reprodukuje „údaje o základných cenníkových cenách alebo cenách oznámených zamestnancom (a v prípade spoločnosti Lucchini Siderurgica tiež údaje o mesačnej situácii), týkajúce sa roku 1997, ktoré mala Komisia k dispozícii“. Komisia uvádza túto tabuľku na podporu tvrdenia uvedeného v odôvodnení 216 prvého rozhodnutia, ktoré znie takto:

„V každom prípade spoločnosti [Lucchini-SP]…, Acciaieria di Darfo SpA, Alfa Acciai Srl, Feralpi Siderurgica Srl, IRO, Riva Prodotti Siderurgici SpA a (bývalá) Ferriera Valsabbia SpA sú siedmimi podnikmi, ktorým je určené oznámenie (z 24. novembra 1997) od Pierluigiho Lealiho, ktorého predmetom bola ‚dohoda o cenách-dodávkach‘… ‚Cenu 270 ITL/kg požadovalo iba málo podnikov, zbytočne – pokračovalo oznámenie –, zatiaľ čo v skutočnosti sa cena ustálila na 260 ITL/kg s niekoľkými nižšími hodnotami, ako potvrdili mnohí na poslednom stretnutí obchodných manažérov. S čiastočným uspokojením však poznamenávame, že pád sa zastavil vďaka uplatňovaniu kontingentov na dodávky, ktoré všetci dodržiavame a ktoré v súlade s dohodami overia externí inšpektori menovaní na tento účel.‘ ‚Koncom tohto mesiaca – pokračovalo ďalej oznámenie –, ktorý zatiaľ nepriniesol žiadnu zmenu, je nevyhnutné zasiahnuť a okamžite pritvrdiť stanovením minimálnej ceny na 260 ITL/kg (ktorá určite nebude mať vplyv na malý počet nákupov v tomto období). S plánovaním dohodnutých dodávok na december (– 20 % v porovnaní s novembrom) sme určite schopní udržať dohodnutú cenovú úroveň; je však nevyhnutné – konštatoval Pierluigi Leali –, aby sa nikto neodchýlil od stanovenej minimálnej ceny (260 ITL/kg)‘.“

94 Zo znenia uvedeného odôvodnenia teda vyplýva, že Komisia iba zopakovala znenie oznámenia z 24. novembra 1997, ktoré sa v ňom uvádza. Tabuľka 27 sa preto zdá byť irelevantná pre pochopenie výhrady Komisie uvedenej v odôvodnení 216 prvého rozhodnutia.

95 Pokiaľ ide po siedme o tabuľku 28 uvedenú v poznámke pod čiarou č. 405 prvého rozhodnutia, je potrebné konštatovať, že podľa uvedenej poznámky reprodukuje „údaje o základných cenníkových cenách alebo cenách oznámených zamestnancom (a v prípade spoločnosti Lucchini/Siderpotenza tiež údaje o mesačnej situácii), týkajúce sa roku 1998, ktoré mala Komisia k dispozícii“. Komisia uvádza túto tabuľku na podporu tvrdenia uvedeného v odôvodnení 241 prvého rozhodnutia, ktoré znie takto:

„Dňa 11. septembra 1998 zaslal Pierluigi Leali oznámenie…, v ktorom sa odkázalo na vyjadrený úmysel (počas stretnutia 9. septembra 1998) zachovať minimálnu cenu na ‚170 ITL ako základ pri vývoze‘??? a poukázalo na ‚abnormálne správania, a síce ceny v priemere o 5 ITL/kg nižšie ako stanovená úroveň, ktoré boli ešte viac nižšie v niektorých južných oblastiach‘. ‚Z našej strany – písal Pierluigi Leali – je

dohodnutá minimálna úroveň udržiavaná vďaka následnému zníženiu toku objednávok‘. ‚Dúfame – konštatovalo oznámenie –, že na stretnutí obchodných manažérov tento utorok pätnásteho budeme môcť zaznamenať, že sa ceny dobre držia, tak aby ich bolo možné prípadne zvýšiť.“

96 Zo samotného znenia uvedeného odôvodnenia teda vyplýva, že Komisia iba zopakovala obsah oznámenia z 11. septembra 1998, ktoré sa v ňom uvádza. Tabuľka 28 sa preto zdá irelevantná pre pochopenie výhrady Komisie uvedenej v odôvodnení 241 prvého rozhodnutia.

97 Pokiaľ ide po ôsme o tabuľky 29 a 30 uvedené v poznámke pod čiarou č. 448 prvého rozhodnutia, je potrebné konštatovať, že podľa uvedenej poznámky reprodukujú „údaje o základných cenníkových cenách alebo cenách oznámených zamestnancom (a v prípade spoločnosti Lucchini/Siderpotenza tiež údaje o mesačnej situácii), týkajúce sa roku 1999, ktoré mala Komisia k dispozícii“. Komisia uvádza tieto tabuľky na podporu tvrdenia uvedeného v odôvodnení 276 prvého rozhodnutia, ktoré znie takto:

„Doplňujúce informácie o situácii na trhu s výstužami do betónu v Taliansku počas tohto obdobia sú obsiahnuté v dokumente, ktorý vypracoval pán Leali 10. novembra 1999, osobitne v časti nazvanej ‚Prínosy a obmedzenia obchodnej dohody z roku 1999‘, v ktorej sa môžeme dočítať: ‚Základná dohoda uzatvorená medzi vnútroštátnymi výrobcami umožnila počas roku 1999 zvrátiť situáciu s nízkymi cenami, ktorá bola príznačná pre dva predchádzajúce hospodárske roky (1997 a 1998), a vybrať viac ako 50 ITL/kg hrubého zisku. Počas roka 1998 bol priemerný hrubý zisk (predajná cena – cena surovín) 70 ITL/kg a v priebehu piatich mesiacov klesol pod túto hranicu‘. ‚Dosiahnutá dohoda umožnila v priebehu roka stabilizovať predajné ceny a výrobcovia mohli využiť situáciu s cenami surovín, pričom zvýšili hrubý zisk o viac ako 50 ITL/kg, takže dosiahli 122 ITL/kg čistého.‘“

98 Zo znenia odôvodnenia 276 prvého rozhodnutia teda vyplýva, že Komisia iba zopakovala obsah oznámenia z 10. novembra 1999, ktoré sa v ňom uvádza. Neuvedenie tabuliek 29 a 30 preto nemá vplyv na pochopenie výhrady Komisie uvedenej v odôvodnení 276 prvého rozhodnutia.

99 Po deviate, tabuľka 13 uvedená v odôvodnení 451 prvého rozhodnutia je citovaná na podporu tvrdenia, že „čo sa týka roku 1997, treba konštatovať, že sa v priebehu svojho prvého polroka vyznačoval stálym zvyšovaním základnej ceny stanovenej protisúťažným kartelom: cena 190 ITL/kg stanovená na stretnutí 30. januára, cena 210 ITL/kg stanovená na stretnutí 14. februára, cena 250 ITL/kg stanovená na stretnutí 10. júla (odôvodnenie 200)“, a že „v priebehu rovnakého obdobia sa stále zvyšovala aj priemerná základná trhová cena, pričom sa zvýšila zo 170 ITL/kg v januári na 240 ITL/kg v júli (tabuľka 13 v prílohe); v septembri toho istého roka priemerná základná trhová cena ešte stúpla a dosiahla 290 ITL/kg (tabuľka 13 v prílohe)“. Treba teda konštatovať, že Komisia v uvedenom odôvodnení výslovne uviedla zvýšenia základnej ceny týkajúce sa roku 1997, takže sa uvedená tabuľka nejaví ako nevyhnutná pre pochopenie úvah Komisie.

100 Po desiate je potrebné poukázať na to, že v odôvodnení 496 prvého rozhodnutia (poznámka pod čiarou č. 563 prvého rozhodnutia) Komisia celkovo odkázala na „tabuľky priložené k tomuto rozhodnutiu“, aby podporila tvrdenie, že „jej informácie… dokazujú, že všetky podniky zúčastnené na tomto konaní zverejňovali počas predmetného obdobia cenníky“. Je však potrebné zdôrazniť, že odôvodnenie 496 prvého rozhodnutia odkazuje aj na odôvodnenia 419 až 433 tohto rozhodnutia, v ktorých „je uvedený zoznam všetkých preukázaných prípadov, keď podniky (vrátane združenia) rokovali o základnej cene“. Komisia v tejto súvislosti konkrétne uviedla, že „niektoré z týchto prípadov boli už uvedené, keď sa odkazovalo na zhodu vôle (odôvodnenia 473 až 475)“, že „v ostatných prípadoch v období rokov 1993 až 2000 treba použiť pojem zosúladenie“ a že „cieľom tohto zosúladenia bolo vplývať na správanie výrobcov na trhu a zverejniť postoj, aký každý z nich navrhoval konkrétne zaujať pri určovaní základnej ceny“. Žiadna z tabuliek priložených k prvému rozhodnutiu sa teda nejaví ako nevyhnutná pre pochopenie výhrady Komisie.

101 Pokiaľ ide po jedenáste odkazy na tabuľky 1 až 3, 9, 11 až 14 a 16 v odôvodneniach 513, 515, 516 a 518 prvého rozhodnutia, je potrebné zdôrazniť, že uvedené odôvodnenia sú súčasťou pododdielu prvého rozhodnutia týkajúceho sa účinkov obmedzujúcich postupov na trh a že z analýzy ich obsahu vyplýva, že tabuľky, ktoré sú v nich uvedené, buď iba preberajú číselné údaje v nich uvedené, alebo nie sú nevyhnutné na pochopenie úvah Komisie, pokiaľ ide o účinky kartelu.

102 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy nemožno konštatovať, že skutočnosť, že v prílohe prvého rozhodnutia chýbali tabuľky uvedené v bode 79 vyššie, bránila žalobkyni pochopiť výhrady uvedené v prvom rozhodnutí.

103 Žalobkyňa po druhé pripomína judikatúru súdu Únie, podľa ktorej musí výrok a odôvodnenie doručeného rozhodnutia zodpovedať výroku a odôvodneniu rozhodnutia, ktoré prijal zbor členov Komisie, s výnimkou ak ide iba o pravopisné a gramatické opravy, ktoré možno ešte vykonať v akte, ktorý s konečnou platnosťou prijal zbor. V prejednávanej veci bolo prvé rozhodnutie doručené žalobkyni neúplné, keďže neobsahovalo svoje prílohy. Treba sa preto domnievať, že zbor členov Komisie neschválil úplný akt, čo predstavuje porušenie rokovacieho poriadku Komisie, konkrétne overovacieho procesu a zásady kolegiality.

104 Žalobkyňa, ktorá bola v tomto ohľade vypočutá na pojednávaní, uviedla, že upúšťa od svojho žalobného dôvodu založeného na porušení overovacieho procesu prvého rozhodnutia. Pokiaľ ide o údajné porušenie zásady kolegiality, žalobkyňa poukázala v podstate na to, že jej žalobný dôvod sa zakladá na tom, že zbor členov Komisie nemohol prijať rozhodnutie na základe úplnej znalosti veci.

105 V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že skutočnosť, že v prílohe prvého rozhodnutia chýbali tabuľky uvedené v bode 79 vyššie, môže mať za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia iba vtedy, ak takýto nedostatok neumožnil zboru členov Komisie sankcionovať správanie uvedené v článku 1 napadnutého rozhodnutia na základe úplnej znalosti veci, to znamená bez toho, aby bol nepresnosťami alebo opomenutiami uvedený do omylu v súvislosti s podstatnou otázkou (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky Súdu prvého stupňa z 10. júla 1991, RTE/Komisia, T-69/89, Zb. s. II-485, body 23 až 25; z 27. novembra 1997, Kaysersberg/Komisia, T-290/94, Zb. s. II-2137, bod 88; z 15. marca 2000, Cimenteries CBR a i./Komisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Zb. s. II-491, bod 742, a zo 17. februára 2011, Zhejiang Xinshiji Foods a Hubei Xinshiji Foods/Rada, T-122/09, neuverejnený v Zbierke, body 104 a 105).

106 Keďže bez ohľadu na chýbajúce vyššie citované tabuľky sú skutočnosti, z ktorých napadnuté rozhodnutie vychádza, z právneho hľadiska dostatočne uvedené v samotnom texte tohto rozhodnutia (pozri body 81 až 102 vyššie), nemožno tvrdiť, že zbor členov Komisie pri prijímaní prvého rozhodnutia úplne nepoznal všetky skutočnosti, z ktorých opatrenie vychádzalo. Také opomenutie teda nemôže spôsobiť neplatnosť postupu prijatia napadnutého rozhodnutia a spochybniť tak nezákonnosť tohto rozhodnutia.

107 Žalobkyňa po tretie tvrdí, že pozmeňujúce rozhodnutie spočíva iba v doručení príloh, ktoré chýbali v prvom rozhodnutí, a že obsahuje tri články, ktorých číslovanie „sa prekrýva“ s číslovaním prvého rozhodnutia. Po prvé, Komisia nemohla rozhodovať o „doplňujúcom a neúplnom znení“, ale mala rozhodovať o celom znení napadnutého rozhodnutia. Po druhé, článok 2 pozmeňujúceho rozhodnutia, v ktorom sú uvedení adresáti tohto rozhodnutia, nie je v súlade s článkom 2 prvého rozhodnutia, v ktorom sú uvedené sumy pokút. Táto nejasnosť je neprijateľná z hľadiska právnej istoty a dodržiavania práva na obhajobu.

108 Po prvé je potrebné konštatovať, že právomoc Komisie prijať určitý akt musí nevyhnutne zahŕňať právomoc tento akt zmeniť pri dodržaní ustanovení týkajúcich sa jej právomoci, ako aj pri dodržaní formálnych a procesných náležitostí stanovených v tomto ohľade Zmluvou (pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Tizzano vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok Súdneho

dvora z 13. júla 2004, Komisia/Rada, C-27/04, Zb. s. I-6649, I-6653, body 134 a 143). Z toho vyplýva, že Komisia mohla oprávnene prijať pozmeňujúce rozhodnutie, aby pripojila tabuľky, ktoré chýbali v prílohe napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti je potrebné takisto zdôrazniť, že Komisia v úvodnej časti pozmeňujúceho rozhodnutia výslovne odkázala na prvé rozhodnutie, ktorého prílohy boli pri jeho prijímaní vynechané.

109 Pokiaľ ide po druhé o tvrdenie žalobkyne založené na údajnej nejasnosti výroku pozmeňujúceho rozhodnutia, stačí konštatovať, že z výroku pozmeňujúceho rozhodnutia jasne vyplýva, že sa tento výrok „neprekrýva“ s výrokom prvého rozhodnutia. Článok 1 pozmeňujúceho rozhodnutia, ktorý ako jediný mení a dopĺňa prvé rozhodnutie, teda presne označuje uvedené zmeny a doplnenia, ktoré sa týkajú a) znenia ôsmich poznámok pod čiarou, ktoré v tomto ustanovení vymenované a opravené a b) doplnenia tabuliek, ktoré sú pripojené k pozmeňujúcemu rozhodnutiu ako prílohy napadnutého rozhodnutia. Okrem toho v článku 2 pozmeňujúceho rozhodnutia sú iba vymenované subjekty, ktorým je uvedené rozhodnutie určené.

110 Z toho vyplýva, že výklad prvého rozhodnutia v spojení s pozmeňujúcim rozhodnutím nevyvoláva nejasnosti, takže porušenie zásad právnej istoty a dodržania práva na obhajobu, ktoré by z takej nejasnosti vyplývalo, nie je preukázané.

111 Prvý žalobný dôvod treba teda zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode založenom na nedostatku právomoci Komisie a na nesprávnom právnom posúdení pri voľbe právneho základu napadnutého rozhodnutia

112 Žalobkyňa v rámci svojho druhého žalobného dôvodu tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, keďže Komisia po skončení platnosti Zmluvy ESUO už nemala právomoc prijať napadnuté rozhodnutie na základe článku 65 ods. 1 UO.

113 V prvom rade skončenie platnosti Zmluvy ESUO nevyhnutne znamenalo, že Komisia stratila právomoc uplatňovať ustanovenia tejto zmluvy.

114 Po prvé podľa článkov 54 a 70 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. mája 1969 zmluva medzi štátmi, ktorej platnosť uplynula, už nemôže zakladať povinnosti, ani právomoci, s výnimkou toho, ak zmluvné štáty prejavia opačnú vôľu. Článok 65 ods. 1 UO sa teda môže uplatniť spätne, „aj keď ide o jeho vecný obsah“, iba ak by existovalo osobitné prechodné ustanovenie, ktoré chýba.

115 Po druhé Komisia nemôže vychádzať z „podobnosti“ článkov 65 UO a 81 ES, ktoré sa úplne „neprekrývajú“, aby si priznala právomoc a sankcionovala žalobkyňu.

116 Po tretie uplatnenie nariadenia č. 1/2003 v spojení s článkom 65 UO, zatiaľ čo tento posledný uvedený článok už nie je platný, nie je ani platným základom pre ukladanie sankcií a porušuje zásadu právnej istoty, ako aj zásady priznaných právomocí a zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen nulla poena sine lege*), keďže z ustanovení nariadenia č. 1/2003 nesporne vyplýva, že toto nariadenie umožňuje Komisii ukladať pokuty iba za porušenie článkov 81 ES a 82 ES. Komisia tým, že napadnuté rozhodnutie založila na článkoch 7 a 23 nariadenia č. 1/2003 – namiesto toho, aby vyhovela rozsudku SP a i./Komisia, už citovanému v bode 21 vyššie, ktorý zrušil rozhodnutie z roku 2002 –, opätovne predĺžila časovú pôsobnosť článku 65 ods. 1 UO a zjavne porušila právomoci Rady.

117 Žalobkyňa vo svojej replike dodáva, že zásady upravujúce časovú postupnosť noriem nemôžu v prejednávanej veci odôvodniť uplatnenie článku 65 UO na skutočnosti, ktoré nastali v čase platnosti tohto článku, keďže uplatnenie ustanovení, ktoré už nie sú platné, je vylúčené, pokiaľ tým dôjde

k porušeniu zásady priznaných právomocí. Žalobkyňa tiež tvrdí, že Komisia nemohla na základe nariadenia č. 1/2003 začať nové konanie, pretože jej právomoci stíhať a sankcionovať boli premlčané na základe článku 25 toho istého nariadenia.

118 Žalobkyňa v druhom rade tvrdí, že vzhľadom na to, že pri prijatí pozmeňujúceho rozhodnutia bola už platná Zmluva o FEÚ, Komisia bola povinná opätovne prijať napadnuté rozhodnutie na základe tejto novej zmluvy z dôvodov súvisiacich so zásadami právnej istoty a upravujúcimi časovú postupnosť noriem.

119 Komisia na úvod vo svojej duplike tvrdí, že výhrada založená na premlčaní jej právomoci konštatovať a sankcionovať predmetné porušenie nebola uvedená v žalobe a je neprípustná.

120 Z článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku vyplýva, že uvádzanie nových dôvodov je prípustné počas konania len vtedy, ak sú tieto dôvody založené na nových právnych a skutkových okolnostiach, ktoré vyšli najavo v priebehu konania. Žalobný dôvod, ktorý predstavuje rozšírenie žalobného dôvodu už priamo alebo implicitne uvedeného v návrhu na začatie konania a ktorý je s ním úzko spojený, však treba vyhlásiť za prípustný (rozsudok Súdu prvého stupňa z 19. septembra 2000, Dürbeck/Komisia, T-252/97, Zb. s. II-3031, bod 39, potvrdený v odvolacom konaní uznesením Súdneho dvora z 13. novembra 2001, Dürbeck/Komisia, C-430/00 P, Zb. s. I-8547, bod 17). Analogické riešenie treba použiť pre výhradu uvedenú na podporu žalobného dôvodu (rozsudok Joynson/Komisia, už citovaný v bode 59 vyššie, bod 156).

121 Naproti tomu výhrada uvedená v štádiu repliky, ktorú nemožno považovať za rozšírenie žalobného dôvodu, pretože obsahuje novú právnu a skutkovú argumentáciu, a ktorá sa zakladá na skutočnostiach, ktoré boli žalobkyni známe v čase podania jej žaloby, treba vyhlásiť za neprípustnú (rozsudok Všeobecného súdu z 21. októbra 2010, Umbach/Komisia, T-474/08, neuverejnený v Zbierke, bod 60).

122 V prejednávanej veci treba poukázať na to, že výhrada založená na premlčaní sankčnej právomoci Komisie nebola uvedená v žalobe a nepredstavuje rozšírenie žalobného dôvodu uvedeného v tejto žalobe.

123 Okrem toho v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 57 vyššie treba ako neprípustnú zamietnuť rovnako výhradu žalobkyne, ktorá sa zakladá na tom, že Zmluva o FEÚ nadobudla platnosť pred prijatím pozmeňujúceho rozhodnutia, a ktorá nie je nijako podložená.

O voľbe právneho základu napadnutého rozhodnutia

124 Je potrebné pripomenúť, že Zmluvy Spoločenstva zriadili nový právny poriadok, v prospech ktorého členské štáty obmedzili v čoraz širších oblastiach svoje suverénne práva a ktorého subjektmi sú nielen členské štáty, ale aj ich štátni príslušníci (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 5. februára 1963, van Gend & Loos, 26/62, Zb. s. 1; z 15. júla 1964, Costa, 6/64, Zb. s. 1141, 1159; stanovisko Súdneho dvora 1/91, zo 14. decembra 1991, Zb. s. I-6079, bod 21, a rozsudky Súdu prvého stupňa SP a i./Komisia, už citovaný v bode 21 vyššie, bod 70, a z 1. júla 2009, ThyssenKrupp Stainless/Komisia, T-24/07, Zb. s. II-2309, bod 63).

125 V rámci tohto právneho poriadku disponujú inštitúcie iba pridelenými právomocami. Z tohto dôvodu akty Spoločenstva uvádzajú vo svojich úvodných ustanoveniach právny základ, ktorý oprávňuje dotknutú inštitúciu konať v predmetnej veci. Výber vhodného právneho základu má totiž dôležitosť ústavného charakteru (pozri rozsudky SP a i./Komisia, už citovaný v bode 21 vyššie, bod 71, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 64 a tam citovanú judikatúru).

126 V prejednávanej veci je potrebné konštatovať, že preambula napadnutého rozhodnutia obsahuje odkazy na ustanovenia Zmluvy ESUO, a to články 36 UO, 47 UO a 65 UO, ale tiež sa v nej uvádza Zmluva o ES, nariadenie č. 17, osobitne jeho článok 11, a nariadenie č. 1/2003, konkrétne jeho článok 7 ods. 1, článok 18 a článok 23 ods. 2, a nariadenie Komisie (ES) č. 2842/98 z 22. decembra 1998 o vypočutí strán v určitých konaniach podľa článkov [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES L 354, s. 18; Mim. vyd. 07/004, s. 204).

127 Okrem toho treba poukázať na to, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedla Komisia v odôvodnení 1, že „v tomto rozhodnutí sa konštatuje porušenie článku 65 ods. 1 [UO] a [že bolo] prijaté na základe článku 7 ods. 1 nariadenia č. 1/2003“. V odôvodnení 3 napadnutého rozhodnutia Komisia dodala, že „týmto rozhodnutím… ukladá na základe článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 pokuty podnikom, ktorým je určené“.

128 V odôvodnení 350 napadnutého rozhodnutia teda Komisia uviedla, že sa domnieva, že „článok 7 ods. 1 a článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 sú vhodnými právnymi základmi, ktoré ju oprávňujú prijať toto rozhodnutie“, a že „na základe článku 7 ods. 1… konštatuje porušenie článku 65 ods. 1 [UO] a ukladá subjektom, ktorým je toto rozhodnutie určené, povinnosť ukončiť porušovanie, zatiaľ čo im na základe článku 23 ods. 2 ukladá pokuty“ (pozri tiež odôvodnenie 361 napadnutého rozhodnutia).

129 Za týchto okolností treba usúdiť, že napadnuté rozhodnutie, ktorým Komisia konštatovala porušenie článku 65 ods. 1 UO a uložila žalobkyni pokutu, má právny základ v článku 7 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, pokiaľ ide o konštatovanie porušenia, a v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, pokiaľ ide o uloženie pokuty.

O právomoci Komisie konštatovať a sankcionovať porušenie článku 65 ods. 1 UO po skončení platnosti Zmluvy ESUO na základe nariadenia č. 1/2003

130 Po prvé je potrebné pripomenúť, že ustanovenie, ktoré predstavuje právny základ aktu a ktoré oprávňuje inštitúciu Únie na prijatie predmetného aktu, musí platiť v okamihu jeho prijatia (rozsudky Súdneho dvora zo 4. apríla 2000, Komisia/Rada, C-269/97, Zb. s. I-2257, bod 45; z 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., C-201/09 P a C-216/09 P, Zb. s. I-2239, bod 75, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, C-352/09 P, Zb. s. I-2359, bod 88; rozsudky SP a i./Komisia, už citovaný v bode 21 vyššie, bod 118, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 74), čo nesporne platí v prípade článku 7 ods. 1 a článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, ktoré predstavujú právny základ napadnutého rozhodnutia.

131 Po druhé treba zdôrazniť, že Zmluvy Spoločenstva zriadili jednotný právny poriadok, v rámci ktorého Zmluva ESUO, ako to odráža článok 305 ods. 1 ES, predstavovala osobitný režim, ktorý bol výnimkou z pravidiel všeobecnej povahy stanovených Zmluvou o ES (pozri rozsudky Súdu prvého stupňa z 31. marca 2009, ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, T-405/06, Zb. s. II-771, bod 57, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 75 a tam citovanú judikatúru).

132 Zmluva ESUO teda predstavovala podľa článku 305 ods. 1 ES *lex specialis* ako výnimku z *lex generalis*, ktorým je Zmluva o ES (rozsudok Súdneho dvora z 24. októbra 1985, Gerlach, 239/84, Zb. s. 3507, body 9 až 11; stanovisko Súdneho dvora 1/94 z 15. novembra 1994, Zb. s. I-5267, body 25 až 27; rozsudky SP a i./Komisia, už citovaný v bode 21 vyššie, bod 111, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 76, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 70 a 73).

133 Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o fungovanie spoločného trhu, pravidlá Zmluvy ESUO a všetky ustanovenia prijaté na jej uplatnenie zostali v platnosti napriek vzniku Zmluvy o ES (rozsudky Súdneho dvora Gerlach, už citovaný v bode 132 vyššie, bod 9, a z 24. septembra 2002, Falck

a Acciaierie di Bolzano/Komisia, C-74/00 P a C-75/00 P, Zb. s. I-7869, bod 100; rozsudok ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 77, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 70 a 73).

134 Pokiaľ však niektoré otázky neboli predmetom ustanovení Zmluvy ESUO alebo právnej úpravy prijatej na jej základe, na výrobky patriace pod Zmluvu ESUO sa mohli aj pred uplynutím platnosti Zmluvy ESUO uplatňovať Zmluva o ES a ustanovenia prijaté na jej vykonanie (rozsudky Súdneho dvora z 15. decembra 1987, Deutsche Babcock, 328/85, Zb. s. 5119, bod 10, a Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, už citovaný v bode 133 vyššie, bod 100; rozsudky Súdu prvého stupňa z 25. októbra 2007, Ferriere Nord/Komisia, T-94/03, neuverejnený v Zbierke, bod 83, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 78, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 70 a 73).

135 Podľa článku 97 Zmluvy ESUO sa jej platnosť skončila 23. júla 2002. V dôsledku toho sa 24. júla 2002 rozšírila pôsobnosť všeobecného režimu vyplývajúceho zo Zmluvy o ES na oblasti, ktoré sa pôvodne riadili Zmluvou ESUO (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 58, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 79, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, body 59 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 70 a 73).

136 Hoci prechod z právneho rámca Zmluvy ESUO na právny rámec Zmluvy o ES spôsobil od 24. júla 2002 zmenu právnych základov, postupov a uplatniteľných hmotnoprávnych predpisov, táto zmena patrí do kontextu jednotnosti a kontinuity právneho poriadku Spoločenstva a jeho cieľov (rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. septembra 2007, González y Díez/Komisia, T-25/04, Zb. s. II-3121, bod 55; ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 59, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 80, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, body 60 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 71 a 73).

137 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zriadenie a udržiavanie režimu voľnej hospodárskej súťaže, v rámci ktorého sú zabezpečené normálne podmienky hospodárskej súťaže a z ktorého vychádzajú pravidlá v oblasti štátnej pomoci a kartelov medzi podnikmi, predstavuje jeden z podstatných cieľov tak Zmluvy o ES, ako aj Zmluvy ESUO (pozri rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 60, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 81 a tam citovanú judikatúru, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, body 60 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 71 a 73).

138 V tomto kontexte platí, že hoci pravidlá Zmluvy ESUO a Zmluvy o ES upravujúce oblasť kartelov sa v určitej miere odlišujú, je vhodné zdôrazniť, že pojmy dohoda a zosúladené postupy podľa článku 65 ods. 1 UO zodpovedajú pojmom dohoda a zosúladené postupy v zmysle článku 81 ES a že tieto dve ustanovenia vykladá súd Únie rovnakým spôsobom. Sledovanie cieľa neskreslenej hospodárskej súťaže v oblastiach pôvodne patriacich do spoločného trhu uhlia a ocele teda z dôvodu skončenia platnosti Zmluvy ESUO nie je prerušené, keďže tento cieľ sa sleduje takisto v rámci Zmluvy o ES, a to zo strany tej istej inštitúcie, Komisie, správneho orgánu povereného vykonávaním a rozvojom politiky hospodárskej súťaže vo všeobecnom záujme Európskeho spoločenstva (pozri rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 61, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 82 a tam citovanú judikatúru, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, body 60 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 71 a 73).

139 Kontinuita právneho poriadku Spoločenstva a jeho cieľov, ktoré riadia jeho činnosť, si teda vyžaduje, aby Európske spoločenstvo ako nástupca Európskeho spoločenstva uhlia a ocele v rámci vlastného procesného rámca zabezpečovalo, pokiaľ ide o situácie vzniknuté podľa Zmluvy ESUO, dodržiavanie práv a povinností, ktoré vznikli *eo tempore* tak členským štátom, ako aj jednotlivcom podľa Zmluvy ESUO a pravidiel prijatých na jej vykonanie. Táto požiadavka platí o to viac, že narušenie hospodárskej súťaže vyplývajúce z nedodržiavania pravidiel v oblasti kartelov môže rozšíriť svoje časové účinky aj na obdobie po skončení platnosti Zmluvy ESUO, keď už platí Zmluva o ES (pozri rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 63, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 83 a tam citovanú judikatúru, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, body 62 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 72 a 73).

140 Súdny dvor tiež pripomenul, že s cieľom zabezpečiť voľnú hospodársku súťaž následnosť Zmluvy ESUO, Zmluvy o ES a Zmluvy o FEÚ zaručuje, aby akékoľvek správanie zodpovedajúce skutkovému stavu stanovenému v článku 65 ods. 1 UO, či už nastalo pred 23. júlom 2002, alebo po ňom, mohlo byť a naďalej môže byť sankcionované Komisiou (rozsudky ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, body 65 až 67 a 77, a ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaný v bode 130 vyššie, body 55 až 57 a 65).

141 Okrem toho z judikatúry vyplýva jednak, že v súlade so zásadou spoločnou pre právne systémy členských štátov, ktorá pochádza až z rímskeho práva, je potrebné v prípade zmeny právnej úpravy – s výnimkou vyjadrenia opačnej vôle normotvorcu – zabezpečiť kontinuitu právnych štruktúr, a jednak, že táto zásada sa uplatňuje na zmeny primárneho práva Únie (rozsudky Súdneho dvora z 25. februára 1969, Klomp, 23/68, Zb. s. 43, bod 13, a ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaný v bode 130 vyššie, bod 63).

142 Neexistuje však žiadna indícia o tom, že by si normotvorca Únie želal, aby tajne dohodnuté správanie zakázané v rámci Zmluvy ESUO mohlo po skončení platnosti Zmluvy ESUO uniknúť uplatneniu akejkoľvek sankcie (rozsudok ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaný v bode 130 vyššie, bod 64).

143 Na jednej strane Súdny dvor totiž poukázal na to, že Rada a zástupcovia vlád členských štátov uviedli, že sú pripravení prijať všetky opatrenia, aby mohli čeliť dôsledkom skončenia platnosti Zmluvy ESUO. Na druhej strane Súdny dvor zdôraznil, že Komisia uviedla, že musí predložiť návrh prechodných ustanovení, len ak sa takýto krok považuje za potrebný, a že vzhľadom na všeobecne uplatniteľné právne zásady sa domnieva, že takáto potreba neexistuje v oblasti práva kartelov (rozsudok ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 75).

144 V dôsledku toho žalobkyňa nemôže vyvodiť žiadny platný argument z toho, že v danej oblasti neboli prijaté prechodné ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 76).

145 Za týchto okolností bolo by v rozpore s účelom a koherenciou Zmlúv a nezlučiteľné s kontinuitou právneho poriadku Únie, ak by Komisia nemala právomoc zabezpečiť jednotné uplatňovanie noriem vzťahujúcich sa na Zmluvu ESUO, ktorých účinky pretrvávajú aj po uplynutí platnosti tejto zmluvy (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 18. júla 2007, Lucchini, C-119/05, Zb. s. I-6199, bod 41).

146 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na rozdiel od tvrdenia žalobkyne sa nariadenie č. 1/2003, konkrétne jeho článok 7 ods. 1 a jeho článok 23 ods. 2, musí vykladať v tom zmysle, že umožňujú Komisii, aby po 23. júli 2002 konštatovala a sankcionovala kartely vytvorené v oblastiach patriacich z hľadiska *ratione materiae* a *ratione temporis* do pôsobnosti Zmluvy ESUO, a to napriek tomu, že vyššie citované ustanovenia uvedeného nariadenia výslovne neuvádzajú článok 65 UO (pozri rozsudky ArcelorMittal

Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 64, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 84 a tam citovanú judikatúru, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, bod 74, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, body 72, 73 a 87). Tvrdenia, ktoré žalobkyňa v tejto súvislosti uvádza a ktorých cieľom je preukázať, že uplatnenie nariadenia č. 1/2003 v spojení s článkom 65 UO, zatiaľ čo tento článok už nie je platný, nie je platným základom na ukladanie sankcií a porušuje zásadu priznaných právomocí, treba teda zamietnuť.

147 Okrem toho je potrebné uviesť, že v rámci právneho poriadku Únie sa musí uplatnenie pravidiel Zmluvy o ES v oblasti pôvodne upravenej Zmluvou ESUO uskutočňovať v súlade so zásadami, ktorými sa riadi uplatňovanie právneho predpisu z hľadiska času. V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že hoci sa procesné predpisy majú vo všeobecnosti uplatňovať na všetky spory prejednávané v okamihu nadobudnutia ich platnosti, uvedené neplatí o hmotnoprávnych predpisoch. Hmotnoprávne predpisy sa totiž musia na účely zabezpečenia dodržiavania zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery vykladať ako vzťahujúce sa na situácie vzniknuté pred nadobudnutím ich platnosti iba vtedy, ak z ich znenia, účelu alebo systému jasne vyplýva, že im má byť takýto účinok priznaný (rozsudky Súdneho dvora z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i., 212/80 až 217/80, Zb. s. 2735, bod 9, a z 10. februára 1982, Bout, 21/81, Zb. s. 381, bod 13; rozsudky Súdu prvého stupňa z 19. februára 1998, Eyckeler & Malt/Komisia, T-42/96, Zb. s. II-401, bod 55; ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 65, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 85, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, bod 79).

148 Z tohto hľadiska, pokiaľ ide o otázku hmotnoprávnych ustanovení uplatniteľných na právnu situáciu definitívne vzniknutú pred skončením platnosti Zmluvy ESUO, kontinuita právneho poriadku Únie a požiadavky týkajúce sa zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery ukladajú uplatnenie hmotnoprávnych ustanovení prijatých na základe Zmluvy ESUO na skutkové okolnosti patriace do ich pôsobnosti z hľadiska *ratione materiae* a *ratione temporis*. Okolnosť, že predmetný právny rámec už nie je v čase posúdenia skutkového stavu platný z dôvodu skončenia platnosti Zmluvy ESUO, tento záver nemení, keďže toto posúdenie sa týka právnej situácie definitívne vzniknutej v období, keď boli uplatniteľné hmotnoprávne ustanovenia prijaté na základe Zmluvy ESUO (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 66, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 86, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, bod 79; pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Ferriere Nord/Komisia, už citovaný v bode 134 vyššie, bod 96).

149 Pokiaľ ide v prejednávanej veci o hmotnoprávne ustanovenia, treba poukázať na to, že napadnuté rozhodnutie sa týka právnej situácie definitívne vzniknutej pred skončením platnosti Zmluvy ESUO 23. júla 2002, keďže obdobie porušovania trvalo od 6. decembra 1989 do 4. júla 2000 (pozri bod 37 vyššie). Keďže hmotné právo hospodárskej súťaže uplatniteľné od 24. júla 2002 nemá akýkoľvek spätný účinok, treba konštatovať, že článok 65 ods. 1 UO predstavuje uplatniteľné hmotnoprávne ustanovenie, ktoré Komisia skutočne uplatnila v napadnutom rozhodnutí, pričom treba pripomenúť, že práve z povahy *lex generalis* Zmluvy o ES vo vzťahu k Zmluve ESUO, zakotvenej v článku 305 ES, vyplýva, že na situácie vzniknuté pred 24. júlom 2002 je podľa zásady *lex specialis derogat legi generali* uplatniteľný iba osobitný režim vychádzajúci zo Zmluvy ESUO a pravidiel prijatých na jej vykonanie (pozri v tomto zmysle rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 68, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 89, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, bod 77, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, bod 79).

150 Z toho vyplýva, že žalobkyňa nemôže tvrdiť, že zásada zákonnosti trestných činov a trestov znamená, že hmotnoprávna norma, za ktorej porušenie bola uložená sankcia, musí byť platná nielen v čase spáchania protiprávneho skutku, ale aj v čase prijatia rozhodnutia o uložení sankcie.

151 Súdny dvor okrem toho pripomenul, že zásada zákonnosti trestných činov a trestov, ako je zakotvená najmä v článku 49 ods. 1 Charty základných práv, vyžaduje, aby právna úprava Únie jasne definovala porušenia a sankcie (pozri rozsudok ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 80 a tam citovanú judikatúru).

152 Zásada právnej istoty okrem toho vyžaduje, aby taká právna úprava umožnila dotknutým osobám poznať s istotou rozsah povinností, ktoré im táto úprava stanovuje, aby mohli jednoznačne poznať svoje práva a povinnosti a podľa toho konať (pozri rozsudok ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 81 a tam citovanú judikatúru).

153 Keďže Zmluvy predtým, ako nastali skutkové okolnosti, jasne definovali porušenia, ako aj povahu a dôležitosť sankcií, ktoré možno za tieto porušenia uložiť, cieľom uvedených zásad nie je zabezpečiť podnikom, aby im neskoršie zmeny právnych základov a procesných ustanovení umožnili vyhnúť sa akejkoľvek sankcii za ich skoršie protiprávne správanie (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaný v bode 130 vyššie, bod 70, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 83).

154 Je potrebné uviesť, že obozretný podnik nachádzajúci sa v situácii, v akej je žalobkyňa, musel vždy poznať dôsledky svojho správania a nemohol sa spoliehať na to, že prechod z právneho rámca Zmluvy ESUO na právny rámec Zmluvy o ES spôsobí, že by sa mohol vyhnúť akejkoľvek sankcii za porušenia článku 65 UO, ktorých sa dopustil v minulosti (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaný v bode 130 vyššie, bod 73, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 86).

155 Okrem toho napadnuté rozhodnutie bolo prijaté na základe článku 7 ods. 1 a článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 v nadväznosti na konanie vedené podľa nariadení č. 17 a 1/2003. Ustanovenia týkajúce sa právneho základu a konania prebiehajúceho do prijatia napadnutého rozhodnutia patria medzi procesné pravidlá v zmysle judikatúry uvedenej v bode 147 vyššie. Keďže napadnuté rozhodnutie bolo prijaté po skončení platnosti Zmluvy ESUO, Komisia oprávnene uplatnila ustanovenia uvedené v nariadení č. 1/2003 (pozri rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 67, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovaný v bode 124 vyššie, bod 87 a tam citovanú judikatúru, potvrdené v odvolacom konaní rozsudkami ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaným v bode 130 vyššie, bod 74, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaným v bode 130 vyššie, bod 90; pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Ferriere Nord/Komisia, už citovaný v bode 134 vyššie, bod 96).

156 Z toho vyplýva, že tento žalobný dôvod treba zamietnuť.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení práva žalobkyne na obhajobu a na nesprávnom právnom posúdení

157 Žalobkyňa v tomto žalobnom dôvode uvádza, že nedošlo k opätovnému otvoreniu konania a zaslaniu nového oznámenia o výhradách pred prijatím napadnutého rozhodnutia, ako aj nesprávne uplatnenie zásady *lex mitior* v prejednávanej veci.

158 Komisia na úvod vo svojej duplike tvrdí, že žalobkyňa uviedla vo svojej replike výhrady, ktoré neboli uvedené v jej žalobe a ktoré sa týkajú údajnej neplatnosti aktov prijatých pred rozhodnutím z roku 2002, údajného nedostatku prešetrenia účinkov kartelu na obchod medzi členskými štátmi a údajného porušenia osobitných právomocí, ktoré vnútroštátnym orgánom priznáva nariadenie č. 1/2003.

159 Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 120 a 121 vyššie je po prvé potrebné konštatovať, že výhradu založenú na neplatnosti aktov prijatých pred rozhodnutím z roku 2002 treba považovať za rozšírenie výhrady, že Komisia nemohla v súlade s právom prijať napadnuté rozhodnutie bez toho, aby opätovne otvorila správne konanie, a teda že je prípustná.

160 Ďalej výhrada založená na údajnom nedostatku prešetrenia účinkov kartelu na obchod medzi členskými štátmi bola uvedená už v žalobe a súvisí s tvrdeniami uvedenými v druhej časti tohto žalobného dôvodu, že článok 81 ods. 1 ES stanovuje v porovnaní s rovnakým ustanovením Zmluvy ESUO doplňujúcu podmienku ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi. Táto výhrada je teda tiež prípustná.

161 Napokon výhrada založená na údajnom porušení osobitných právomocí, ktoré vnútroštátnym orgánom priznáva nariadenie č. 1/2003, nebola uvedená v žalobe a nepredstavuje rozšírenie výhrady uvedenej v tejto žalobe. Táto výhrada je teda neprípustná.

O prvej časti založenej na tom, že nedošlo k opätovnému otvoreniu správneho konania a zaslaniu nového oznámenia o výhradách

162 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia porušila jej právo na obhajobu tým, že neotvorila opätovne správne konanie a nezaslala jej nové oznámenie o výhradách pred opätovným prijatím napadnutého rozhodnutia.

163 Je potrebné pripomenúť, že článok 27 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 uvádza:

„Pred prijatím rozhodnutí podľa článkov 7, 8, 23 a 24 ods. 2 poskytne Komisia podnikom alebo združeniam podnikov, proti ktorým smeruje konanie Komisie, možnosť byť vypočutí v záležitostiach, voči ktorým má Komisia námietky. Komisia svoje rozhodnutia založí len na námietkach, ku ktorým sa príslušné strany mohli vyjadriť. Sťažovatelia sú úzko zapojení do postupov.“

164 Z ustálenej judikatúry okrem toho vyplýva, že dodržanie práva na obhajobu v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, najmä pokút alebo penále, predstavuje základnú zásadu práva Únie, ktorú treba dodržať aj v správnom konaní. V tejto súvislosti oznámenie o výhradách predstavuje procesnú záruku uplatňujúcu základnú zásadu práva Únie, ktorá vyžaduje dodržanie práva na obhajobu v každom konaní. Táto zásada predovšetkým vyžaduje, aby oznámenie o výhradách určené podniku, ktorému Komisia zvažuje uložiť sankciu za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, obsahovalo podstatné skutočnosti svedčiace proti tomuto podniku, akými sú vytýkané skutočnosti, ich kvalifikácia a dôkazy, o ktoré sa Komisia opiera, aby tento podnik mohol účinne uplatniť svoje tvrdenia v rámci správneho konania, ktoré voči nemu bolo začaté (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 3. septembra 2009, Papierfabrik August Koehler a i./Komisia, C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, Zb. s. I-7191, body 34 a 36 a tam citovanú judikatúru, a Prym a Prym Consumer/Komisia, C-534/07 P, Zb. s. I-7415, body 26 až 28).

165 Dodržanie práva na obhajobu totiž vyžaduje, aby sa dotknutému podniku v priebehu správneho konania umožnilo účinne vyjadriť svoje stanovisko k pravdivosti a relevantnosti skutkového stavu a uvádzaných okolností, ako aj k dokumentom, ktoré Komisia použila na podporu svojho tvrdenia o existencii porušenia, ktorého sa dopustil tento podnik (pozri rozsudok Súdneho dvora zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 66 a tam citovanú judikatúru).

166 Žalobkyňa v prvom rade tvrdí, že aj za predpokladu, že by pochybenie Komisie pri voľbe právneho základu rozhodnutia mohlo byť kvalifikované iba ako procesná vada, jednostranné preskúmanie noriem uplatniteľných na prejednávanú vec je podľa zásady *lex mitior a* bodu 5 napadnutého rozhodnutia uvedeného v hlave III tohto rozhodnutia nazvanej „Právne posúdenie“ v rozpore

s článkom 27 nariadenia č. 1/2003. So žalobkyňou nebola totiž nikdy konzultovaná analýza a uplatnenie článku 65 UO v spojení s článkom 81 ES, pričom táto úvaha Komisie nebola uvedená v oznámení o výhradách, ale iba v oznámení o doplňujúcich výhradách, hoci je zatiaľ „platná“.

167 Na úvod treba poukázať na to, že bod 5 napadnutého rozhodnutia sa zaoberá právnymi dôsledkami uplynutia platnosti Zmluvy ESUO vzhľadom na rozsudok SP a i./Komisia, už citovaný v bode 21 vyššie.

168 Komisia v tomto bode po prvé odkázala na svoje oznámenie o niektorých aspektoch zaobchádzania so záležitosťami týkajúcimi sa hospodárskej súťaže vyplývajúcimi zo skončenia platnosti Zmluvy ESUO [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 152, s. 5) a na oznámenie o doplňujúcich výhradách, v ktorom informovala predmetné podniky o svojom zámere nasledovať prístup uvedený v tomto prvom oznámení. Pripomenula tiež odôvodnenie rozsudku SP a i./Komisia, už citovaného v bode 21 vyššie, a skutočnosť, že keď Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie z roku 2002, informovala dotknuté podniky o svojom úmysle opätovne prijať rozhodnutie s tým, že opraví právny základ (odôvodnenia 342 až 351 napadnutého rozhodnutia). Komisia ďalej vysvetlila rozdiel medzi voľbou právneho základu, ktorý ju oprávňuje na prijatie aktu, a určením procesných a hmotnoprávnych noriem (odôvodnenia 353 až 376 napadnutého rozhodnutia). Pokiaľ ide o voľbu právneho základu, uviedla dôvody, pre ktoré sa domnieva, že má naďalej právomoc stíhať porušenie pravidiel hospodárskej súťaže v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje Zmluva ESUO. Pokiaľ ide o procesné normy, Komisia pripomenula, že procesnými normami boli normy uplatniteľné v čase prijatia aktu. Pokiaľ ide napokon o hmotnoprávne normy, Komisia uviedla zásady upravujúce časovú postupnosť noriem, ktoré môžu viesť k uplatneniu hmotnoprávnych ustanovení, ktoré už nie sú platné v čase prijatia aktu, a ktoré sú obmedzené zásadou *lex mitior*.

169 Po prvé žalobkyňa nemôže tvrdiť, že s ňou nebola konzultovaná „analýza a súčasné uplatnenie“ článku 65 UO a článku 81 ES. Aj keď síce oznámenie o výhradách pred uplynutím platnosti Zmluvy ESUO neobsahovalo úvahy o dôsledkoch uplynutia platnosti Zmluvy ESUO a o preskúmaní článku 65 UO a článku 81 ES z pohľadu zásady *lex mitior*, oznámenie o doplňujúcich výhradách po uplynutí platnosti Zmluvy ESUO sa osobitne zaoberalo týmito dôsledkami v prejednávanej veci.

170 Komisia teda v bode 11 oznámenia o doplňujúcich výhradách uviedla, že dve ustanovenia Zmluvy ESUO, ktoré možno vo všeobecnosti kvalifikovať ako menej priaznivé než rovnocenné ustanovenia Zmluvy o ES, sú článok 65 ods. 1 UO v porovnaní s článkom 81 ods. 1 ES a článok 65 ods. 5 UO v porovnaní s článkom 15 nariadenia č. 17. V bodoch 12 až 15 tohto oznámenia Komisia preskúmala príslušné ustanovenia s ohľadom na predmetný skutkový stav a dospela k záveru, že v prejednávanej veci nie je Zmluva o ES *in concreto* priaznivejšia než Zmluva ESUO a že v dôsledku toho sa na zásadu *lex mitior* nemožno platne odvolávať na účely spochybnenia uplatnenia hmotného práva Zmluvy ESUO na skutkový stav v prejednávanej veci.

171 Je pravdou, že v oznámení o doplňujúcich výhradách sa Komisia nezaoberala úvahami o otázke, či článok 65 ods. 2 UO týkajúci sa oslobodenia určitých dohôd možno vo všeobecnosti kvalifikovať ako menej priaznivý než článok 81 ods. 3 ES. Také opomenutie treba však vysvetliť tým, že Komisia sa v bode 11 tohto oznámenia (pozri bod 170 vyššie) domnievala, že za menej priaznivé ako toto ustanovenie Zmluvy o ES možno vo všeobecnosti považovať iba odseky 1 a 5 článku 65 UO. Komisia ďalej v bode 6 oznámenia o doplňujúcich výhradách uviedla, že článok 65 ods. 2 UO je v prejednávanej veci neuplatniteľný z dôvodov uvedených v oznámení o výhradách. Žalobkyňa teda nemôže tvrdiť, že ak by mala možnosť, mohla preukázať, že niektoré z jej praktík týkajúcich sa cien mohli mať pozitívne účinky na zákazníkov spoločnosti SP. Z oznámenia o doplňujúcich výhradách totiž vyplývalo, že Komisia sa domnievala, že jediným cieľom kartelu v prejednávanej veci bolo obmedziť hospodársku súťaž a nemohlo sa naň vzťahovať žiadne oslobodenie.

172 V tomto ohľade v rozsudku SP a i./Komisia, už citovanom v bode 21 vyššie, Súd prvého stupňa poukázal na to, že ustanovenie predstavujúce právny základ aktu musí platiť v okamihu jeho prijatia a že v súlade s článkom 97 UO sa platnosť článku 65 ods. 4 a 5 UO skončila 23. júla 2002, takže Komisia nemohla naďalej vyvodzovať svoju právomoc z uvedených ustanovení, ktoré už v čase prijatia napadnutého rozhodnutia neboli platné, na konštatovanie porušenia článku 65 ods. 1 UO a na uloženie pokút podnikom, ktoré sa na uvedenom porušení zúčastnili. Súd prvého stupňa sa teda nezaoberal meritom veci a nerozhodol o platnosti procesných aktov, ktoré predchádzali jeho prijatiu.

173 Vzhľadom na to, že podľa ustálenej judikatúry zrušenie aktu Únie nemá nevyhnutne vplyv na prípravné akty, keďže konanie smerujúce k nahradeniu zrušeného aktu v zásade môže pokračovať presne od bodu, v ktorom protiprávnosť nastala (rozsudky Súdneho dvora z 12. novembra 1998, Španielsko/Komisia, C-415/96, Zb. s. I-6993, body 31 a 32, a z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 73; pozri rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. októbra 1998, Industrie des poudres sphériques/Rada, T-2/95, Zb. s. II-3939, bod 91, a z 25. júna 2010, Imperial Chemical Industries/Komisia, T-66/01, Zb. s. II-2631, bod 125 a tam citovanú judikatúru), treba konštatovať, že rozsudok SP a i./Komisia, už citovaný v bode 21 vyššie, neovplyvnil zákonnosť oznámenia o výhradách a oznámenia o doplňujúcich výhradách a že Komisia mohla oprávnene pokračovať v konaní od konkrétneho okamihu, v ktorom nastala protiprávnosť, teda od okamihu prijatia rozhodnutia z roku 2002.

174 Po druhé je potrebné pripomenúť, že 30. júna 2008 Komisia taktiež zaslala žalobkyni a ostatným dotknutým podnikom list, v ktorom ich informovala o svojom úmysle opätovne prijať rozhodnutie s tým, že opraví právny základ v porovnaní s právnym základom zvoleným v prípade rozhodnutia z roku 2002. V tomto liste, v ktorom nie sú uvedené výhrady vo vzťahu k podnikom, ktorým je tento list určený, Komisia uviedla svoj úmysel opätovne prijať rozhodnutie po zrušení rozhodnutia z roku 2002 rozsudkom SP a i./Komisia, už citovaným v bode 21 vyššie, a zopakovala svoje úvahy týkajúce sa zásady *lex mitior*, pričom dodala, že pôsobnosť článku 65 ods. 2 UO je užšia ako pôsobnosť článku 81 ods. 3 ES. Komisia v tomto ohľade uviedla, ako poukázala v bode 6 oznámenia o doplňujúcich výhradách, že v prejednávanej veci sa však neuplatní žiadne z týchto dvoch ustanovení. Žalobkyňa pritom ani vo svojej odpovedi na tento list neuviedla pripomienky, ani nepredložila skutočnosti preukazujúce, že podmienky pre oslobodenie stanovené v článku 81 ods. 3 ES boli splnené.

175 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že žalobkyňa nemôže tvrdiť, že jej právo na obhajobu bolo porušené z dôvodu, že s ňou nebola konzultovaná „analýza a súčasné uplatnenie“ článku 65 UO a článku 81 ES.

176 Žalobkyňa v druhom rade nemôže tvrdiť, že list Komisie z 30. júna 2008 nemožno považovať za platné oznámenie o výhradách vzhľadom na to, že nespĺňa podmienky takého oznámenia, keďže je najmä mimoriadne stručný a stanovuje jednomesačnú lehotu na odpoveď, čím sa odchýlil od dvojmesačnej lehoty, ktorá je obvykle stanovená pre odpoveď na oznámenie o výhradách.

177 Je potrebné poukázať na to, ako uvádza Komisia a ako už bolo uvedené v bode 174 vyššie, že list z 30. júna 2008 neobsahoval nové výhrady, ale mal informovať predmetné podniky o zámere Komisie opätovne prijať rozhodnutie po oprave právneho základu. Ak sa však podľa judikatúry Komisia po zrušení rozhodnutia v oblasti hospodárskej súťaže rozhodne napraviť zistenú protiprávnosť alebo protiprávnosti a prijať rovnaké rozhodnutie, ktoré nie je poznačené týmito protiprávnosťami, týka sa toto rozhodnutie rovnakých výhrad, ku ktorým sa podniky už vyjadrili (rozsudok Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, už citovaný v bode 173 vyššie, bod 98).

178 Keďže list z 30. júna 2008 nebol oznámením o výhradách, čo okrem iného vyplýva aj z odôvodnení 6, 122 a 123, 390 a 391 napadnutého rozhodnutia, tvrdenia žalobkyne, že Komisia porušila jej právo na obhajobu tým, že jej poskytla iba jednomesačnú lehotu na vyjadrenie pripomienok, a ďalej že také oznámenie je príliš stručné, sú irelevantné.

179 Žalobkyňa v treťom rade tvrdí, že jej právo na obhajobu bolo porušené, pretože Komisia nepočkala na jej stanovisko, pričom jej zaslala žiadosť o informácie o jej obrate dokonca pred uplynutím lehoty, ktorú sama stanovila na predloženie pripomienok. Taká žiadosť však vo všeobecnosti predstavuje „poslednú fázu“, ktorá predchádza prijatiu rozhodnutia.

180 V tejto súvislosti treba po prvé poukázať na to, že Komisia nebola povinná čakať na pripomienky dotknutých podnikov predtým, ako im zaslala žiadosti o informácie v súlade s článkom 18 ods. 2 nariadenia č. 1/2003. Ďalej samotná skutočnosť, že Komisia zaslala žalobkyni žiadosť o informácie 24. júla 2008, teda v rovnaký deň ako jej žalobkyňa zaslala pripomienky k listu z 30. júna 2008, nemôže preukázať, že Komisia nezohľadnila tvrdenia, ktoré žalobkyňa uviedla v týchto pripomienkach. Tvrdeniu žalobkyne okrem toho odporuje skutočnosť, že Komisia v odôvodneniach 388 až 394 napadnutého rozhodnutia výslovne odpovedala na pripomienky, ktoré uviedli dotknuté podniky v nadväznosti na list z 30. júna 1998.

181 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je tvrdenie žalobkyne v prejednávanej veci, ktoré sa zakladá na údajnej neuplatniteľnosti úvah Súdu prvého stupňa uvedených v rozsudkoch ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovanom v bode 131 vyššie, a ThyssenKrupp Stainless/Komisia, už citovanom v bode 124 vyššie, irelevantné. Zo všetkého, čo bolo uvedené vyššie, po prvé vyplýva, že žalobkyňa nebola v prejednávanej veci pozbavená procesných záruk. Komisia nebola ďalej povinná zaslať žalobkyni nové oznámenie o výhradách. Napokon žalobkyňa nesprávne tvrdí, že sa nemohla vyjadriť k analýze a súčasnému uplatneniu článku 65 UO a článku 81 ES.

182 Z tohto vyplýva, že prvú časť tretieho žalobného dôvodu treba zamietnuť.

O druhej časti založenej na nesprávnom právnom posúdení spočívajúcom v uplatnení článku 65 ods. 1 UO ako priaznivejšej normy, než je článok 81 ES

183 V rámci druhej časti tohto žalobného dôvodu žalobkyňa tvrdí, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že uplatnila radšej článok 65 ods. 1 UO než článok 81 ods. 1 ES. Komisia považovala za preukázané, že v prejednávanej veci je *lex mitior* článok 65 ods. 1 UO, a to aj keď článok 81 ods. 1 ES stanovuje doplňujúcu podmienku v porovnaní s článkom 65 ods. 1 UO, a to podmienku týkajúcu sa ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi.

184 Žalobkyňa v tomto smere spochybňuje posúdenie Komisie, že porušenie, ktoré jej Komisia pripisuje, mohlo v každom prípade ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Podľa žalobkyne v prejednávanej veci neboli splnené podmienky, ktoré Komisia stanovila v usmernení o pojme vplyv na obchod uvedenom v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. EÚ C 101, 2004, s. 81) pre zohľadnenie kritéria existencie škody spôsobenej obchodu medzi členskými štátmi.

185 Na úvod treba vzhľadom na body 169 až 175 vyššie zamietnuť tvrdenie žalobkyne, že jej právo na obhajobu bolo porušené z dôvodu, že sa nezačalo nové konanie s cieľom preskúmať účinky kartelu na trh.

186 Je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor rozhodol, že na to, aby boli rozhodnutie, dohoda alebo postup spôsobilé ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, musia na základe objektívnych právnych alebo skutkových dôvodov umožniť s dostatočnou pravdepodobnosťou predpokladať, že by mohli mať priamy či nepriamy, súčasný či potenciálny vplyv na obchod medzi členskými štátmi, a to takým spôsobom, že by bolo možné obávať sa, že budú brániť vytvoreniu jednotného trhu medzi členskými štátmi. Okrem iného je potrebné, aby tento vplyv nebol bezvýznamný (pozri rozsudky Súdneho dvora z 23. novembra 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado, C-238/05, Zb. s. I-11125, bod 34 a tam citovanú judikatúru, a z 24. septembra 2009, Erste Group Bank a i./Komisia, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Zb. s. I-8681, bod 36).

187 Ovplyvnenie obchodu vnútri Spoločenstva preto vo všeobecnosti vyplýva zo súčasného výskytu viacerých faktorov, ktoré by nemuseli byť nevyhnutne určujúcimi faktormi takéhoto vplyvu, pokiaľ by boli posudzované samostatne. Na zistenie, či kartel citeľne vplýva na obchod medzi členskými štátmi, je potrebné ho skúmať v hospodárskom a právnom kontexte (rozsudok Erste Group Bank a i./Komisia, už citovaný v bode 186 vyššie, bod 37; pozri rozsudok Asnef-Equifax a Administración del Estado, už citovaný v bode 186 vyššie, bod 35 a tam citovanú judikatúru).

188 Okrem toho Súdny dvor už rozhodol, že skutočnosť, že predmetom kartelu je predaj výrobkov len v jednom členskom štáte, nestačí na to, aby bolo možné vylúčiť možnosť vplyvu na obchod medzi členskými štátmi. Kartel s pôsobnosťou na celom území jedného členského štátu má totiž vo svojej podstate za následok upevnenie rozdelenia trhu na vnútroštátnej úrovni, čím bráni vzájomnej hospodárskej preniknuteľnosti trhov sledovanej Zmluvou o ES (pozri rozsudky Erste Group Bank a i./Komisia, už citovaný v bode 186 vyššie, bod 38, a Asnef-Equifax a Administración del Estado, už citovaný v bode 186 vyššie, bod 37 a tam citovanú judikatúru).

189 Je potrebné poukázať na to, že v rámci určenia *lex mitior* Komisia v odôvodneniach 373 až 375 a 385 až 387 napadnutého rozhodnutia vychádzala z nasledujúcich skutočností: a) predmetný kartel sa týkal celého talianskeho územia, na ktorom bolo počas obdobia trvania kartelu vyrobených od 29 do 43 % výstuží do betónu vyrábaných v Spoločenstve; b) rozsah vývozu (z Talianska) bol v porovnaní s celkovými dodávkami (dodávky v Taliansku a vývoz) vždy významný (od 6 do 34 % počas obdobia porušovania); c) okolnosti, že z dôvodu účasti združenia podnikov Federacciai od decembra 1989 do júla 1998 sa účinky kartelu rozšírili na všetkých talianskych výrobcov výstuží do betónu a ďalej, že keď sa združenie Federacciai na ňom už nezúčastňovalo, kartel sa v každom prípade týkal hlavných talianskych podnikov, ktoré mali celkový podiel na trhu 80 %; d) prinajmenšom dva významné podniky, ktoré boli účastníkmi kartelu, pôsobili aj ako výrobcovia na aspoň jednom ďalšom geografickom trhu s výstužami do betónu; e) kartel sa tiež vyznačoval tým, že ako opatrenie rovnocenné dočasnému a zosúladenému zníženiu výroby mal za cieľ zosúladený vývoz mimo talianskeho územia, a f) podiel Talianska na obchode v rámci Spoločenstva sa pohyboval od 32,5 % v roku 1989 do 18,1 % v roku 2000 s minimálnym podielom 13,4 % v roku 1998. Žalobkyňa pritom tieto skutočnosti nespochybňuje.

190 Po prvé vzhľadom na judikatúru citovanú v bode 188 vyššie tvrdenie žalobkyne založené na tom, že relevantný geografický trh tvorí v prejednávanej veci výlučne taliansky trh, nemožno prijať.

191 Po druhé žalobkyňa tvrdí, že neexistuje nijaký dôkaz o tom, že ona a ďalšie spoločnosti, ktorým je napadnuté rozhodnutie určené, diskutovali o cenových praktikách v iných členských štátoch, ani že sledovali správanie konkurentov v cudzine alebo vykonávali na nich protisúťažný tlak. Také tvrdenie je však irelevantné vzhľadom na to, že keďže pojem ovplyvnenie obchodu zahŕňa potenciálne vplyvy, nie je rozhodujúce zistiť, či podniky zúčastnené na karteli prijímajú opatrenia s cieľom chrániť sa proti konkurentom z iných členských štátov (pozri body 79 a 80 usmernení o pojme vplyv na obchod uvedenom v článkoch 81[ES] a 82[ES]).

192 Po tretie žalobkyňa tvrdí, že existencia skutočnej alebo potenciálnej ujmy závisí tiež od prítomnosti prirodzených prekážok pre obchod na trhu. V prejednávanej veci tieto prekážky predstavoval mimoriadne nízky potenciálny obchod s výstužami do betónu z dôvodu odlišných homologizačných noriem. Voľba zahraničných podnikov neusadiť sa v Taliansku teda vyplývala z vnútroštátnej povahy trhu, a nie z protisúťažného postupu. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, ako uvádza Komisia, že odlišnosť pravidiel v oblasti homologizácie nemohla predstavovať dostatočnú prekážku pre vylúčenie potenciálnej ujmy, pretože napriek uvedenej odlišnosti boli úroveň vývozu z Talianska a rozsah vývozu v porovnaní s celkovými dodávkami významné počas posudzovaného obdobia (odôvodnenia 26, 48 a 375 napadnutého rozhodnutia).

193 Po štvrté žalobkyňa poukazuje na to, že tvrdenie Komisie v odôvodneniach 375 a nasl. napadnutého rozhodnutia, že išlo o zosúladený vývoz mimo talianskeho územia, treba dať do súvislosti s tvrdením uvedeným v odôvodnení 183 napadnutého rozhodnutia, že členské štáty Európskeho spoločenstva uhlia a ocele neboli zahrnuté do zosúladeného vývozu. Také tvrdenie, aj keby bolo preukázané, však vzhľadom na všetky skutočnosti uvedené v bode 189 vyššie nemôže svedčiť o prípadnom neovplyvnení obchodu medzi členskými štátmi.

194 Po piate pripomienka žalobkyne týkajúca sa skutočnosti, že v čase prijatia pozmeňujúceho rozhodnutia už bola platná Zmluva o FEÚ, pričom článok 101 ods. 1 ZFEÚ má sankcionovať iba kartely, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, je neúčinná, keďže znenia článkov 81 ods. 1 ES a 101 ods. 1 ZFEÚ sú rovnaké.

195 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že sa domnievala, že v prejednávanej veci nie je uplatnenie článku 81 ods. 1 ES priaznivejšie ako uplatnenie článku 65 ods. 1 UO. Druhú časť tretieho žalobného dôvodu treba teda zamietnuť.

196 Z toho vyplýva, že tretí žalobný dôvod treba zamietnuť v celom rozsahu.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na nedostatku dôkazov a nesprávnom uplatnení hmotného práva

197 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia porušila článok 65 ods. 1 UO tým, že jej pripísala porušenie na základe jediného podniku Lucchini SP za celú dĺžku trvania porušenia, teda od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000. Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že pokiaľ ide o vytvorenie hospodárskej jednotky, nerozlíšila tri obdobia porušovania, a to po prvé obdobie od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991, ďalej obdobie od 5. marca 1991 do 31. októbra 1997 a napokon obdobie od októbra 1997 do 27. júna 2000. Komisia neurčila správne ani „vzťah právneho nástupníctva“ medzi spoločnosťami pôvodná Siderpotenza, Lucchini Siderurgica, SP a žalobkyňou.

198 Na úvod je potrebné pripomenúť, že právo Únie v oblasti hospodárskej súťaže sa týka činností podnikov a že pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť, bez ohľadu na jeho právne postavenie a spôsob financovania (rozsudky Súdneho dvora z 11. decembra 2007, ETI a i., C-280/06, Zb. s. I-10893, bod 38; z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia, C-97/08 P, Zb. s. I-8237, body 54 a 55, a Elf Aquitaine/Komisia, už citovaný v bode 77 vyššie, bod 53).

199 Súd Únie tiež spresnil, že pod pojmom podnik treba v tomto kontexte rozumieť hospodársku jednotku, aj keď je táto hospodárska jednotka z právneho hľadiska zložená z viacerých fyzických alebo právnických osôb (rozsudky Súdneho dvora zo 14. decembra 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Zb. s. I-11987, bod 40, a Elf Aquitaine/Komisia, už citovaný v bode 77 vyššie, bod 53).

200 Súd Únie teda zdôraznil, že na účely uplatnenia pravidiel hospodárskej súťaže nie je rozhodujúce formálne oddelenie dvoch spoločností vyplývajúce z ich odlišnej právnej subjektivity, ale skôr jednotné správanie na trhu. Môže byť preto nevyhnutné zistiť, či dve spoločnosti s odlišnou právnou subjektivitou vytvárajú alebo patria k jednému a tomu istému podniku alebo hospodárskej jednotke s jednotným správaním na trhu (rozsudok Súdneho dvora zo 14. júla 1972, Imperial Chemical Industries/Komisia, 48/69, Zb. s. 619, bod 140, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. septembra 2005, DaimlerChrysler/Komisia, T-325/01, Zb. s. II-3319, bod 85).

201 Ak takýto subjekt poruší pravidlá hospodárskej súťaže, podľa zásady osobnej zodpovednosti za toto porušenie zodpovedá (pozri rozsudky ETI a i., už citovaný v bode 198 vyššie, bod 39; Akzo Nobel a i./Komisia, už citovaný v bode 198 vyššie, bod 56, a Elf Aquitaine/Komisia, už citovaný v bode 77 vyššie, bod 53 a tam citovanú judikatúru).

202 Podľa ustálenej judikatúry za porušenie v zásade zodpovedá fyzická alebo právnická osoba, ktorá riadila dotknutý podnik v čase, keď došlo k porušeniu, aj keď ku dňu prijatia rozhodnutia konštatujúceho porušenie zodpovedala za prevádzku podniku iná osoba (rozsudky Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, KNP BT/Komisia, C-248/98 P, Zb. s. I-9641, bod 71; Cascades/Komisia, C-279/98 P, Zb. s. I-9693, bod 78; Stora Kopparbergs Bergslags/Komisia, C-286/98 P, Zb. s. I-9925, bod 37, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 143).

203 Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností môže byť subjekt, ktorý nebol autorom porušenia, napriek tomu sankcionovaný za toto porušenie, Súdny dvor už stanovil, že o takýto prípad ide, keď subjekt, ktorý sa dopustil porušenia, prestal existovať právne alebo hospodársky, keďže sankcii uloženej podniku, ktorý nevykonáva už viac hospodársku činnosť, hrozí, že nebude mať odrádzajúci účinok (rozsudky ETI a i., už citovaný v bode 198 vyššie, bod 40, a ThyssenKrupp Nirosta/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 144).

204 V nadväznosti na to je potrebné poznamenať, že ak by nebola uvádzaná žiadna iná možnosť sankcionovania subjektu odlišného od subjektu, ktorý sa dopustil porušovania, podniky by sa mohli vyhýbať sankciám jednoduchou zmenou totožnosti v dôsledku reštrukturalizácií, prevodov alebo iných právnych či organizačných zmien. Cieľ potlačenia správaní, ktoré sú v rozpore s predpismi hospodárskej súťaže, a predchádzania ich opakovaniu prostredníctvom odrádzajúcich sankcií by tak bol ohrozený (pozri rozsudok ETI a i., už citovaný v bode 198 vyššie, bod 41 a tam citovanú judikatúru).

205 Po prvé, ak teda medzi obdobím, keď došlo k porušeniu, a obdobím, keď za toto porušenie predmetný podnik musí niesť dôsledky, osoba zodpovedná za prevádzkovanie tohto podniku prestala právne existovať, treba predovšetkým určiť súbor hmotných a personálnych zložiek, ktoré prispeli k porušeniu, aby potom bola určená osoba, ktorá sa stala zodpovednou za prevádzku tohto súboru, aby nedošlo k tomu, že z dôvodu zániku osoby zodpovednej za prevádzku podniku v čase, keď došlo k porušeniu, by podnik za toto porušenie nezodpovedal (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. apríla 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Zb. s. II-931, bod 953; pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, SCA Holding/Komisia, C-297/98 P, Zb. s. I-10101, bod 27).

206 Po druhé v prípade prevodu všetkých hospodárskych činností alebo časti týchto činností jedného právneho subjektu na iný zodpovednosť za porušovanie, ktorého sa dopustil pôvodný prevádzkovateľ v rámci predmetných činností, môže byť pripísaná novému prevádzkovateľovi, ak tento prevádzkovateľ s uvedeným prevádzkovateľom tvorí na účely uplatnenia predpisov hospodárskej súťaže hospodársku jednotku, a to aj ak pôvodný prevádzkovateľ ako právny subjekt stále existuje (pozri v tomto zmysle rozsudky Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 165 vyššie, body 354 až 359; Súdu prvého stupňa z 27. septembra 2006, Jungbunzlauer/Komisia, T-43/02, Zb. s. II-3435, body 131 až 133, a ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 109).

207 Takéto uplatnenie sankcie je prípustné najmä vtedy, ak tieto subjekty boli pod kontrolou tej istej osoby a vzhľadom na tesné väzby, ktoré ich spájajú z hospodárskeho a organizačného hľadiska, uplatňovali v podstate rovnaké obchodné praktiky. To sa osobitne týka prípadu reštrukturalizácie v rámci skupiny podnikov, kde pôvodný prevádzkovateľ nemusí nevyhnutne právne zaniknúť, ale nevykonáva už na dotknutom trhu žiadnu významnú hospodársku činnosť. Keď je totiž medzi pôvodným prevádzkovateľom a novým prevádzkovateľom podniku, ktorý sa zúčastnil na karteli, štrukturálna väzba, dotknuté osoby by sa mohli, či už úmyselne alebo neúmyselne, vyhnúť zodpovednosti podľa

protikartelového práva, využívajúc možnosti zmeny právneho usporiadania, ktoré majú (pozri rozsudok ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 110 a tam citovanú judikatúru).

208 Tento žalobný dôvod je potrebné preskúmať vzhľadom na predchádzajúce úvahy.

209 Žalobkyňa v prvom rade tvrdí, že v priebehu obdobia od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991 bola spoločnosť pôvodná Siderpotenza kontrolovaná spoločnosťou Leali. Spoločnosť Lucchini, pôvodne menšinový akcionár a neskôr akcionár s podielom 50 % (zvyšných 50 % vlastnila spoločnosť Leali), sa nepodieľala na všeobecnom riadení spoločnosti pôvodná Siderpotenza, ani na jej obchodnom riadení, ktoré boli zverené spoločnosti Leali. Na rozdiel od spoločnosti Leali spoločnosť Lucchini nevyrábala výstuže do betónu a nemala žiadne know-how, ani žiadny podiel na trhu v tomto odvetví. Celkové riadenie a riadenie obchodnej časti boli zverené osobe spojenej so spoločnosťou Leali. Napokon spoločnosť pôvodná Siderpotenza nebola nikdy konsolidovaná v ročných účtovných závierkach spoločnosti Leali.

210 Ako Komisia uviedla v odôvodnení 541 a v poznámke pod čiarou č. 592 napadnutého rozhodnutia, pripísanie konania spoločnosti pôvodná Siderpotenza spoločnostiam Lucchini Siderurgica a Lucchini vychádza z právneho nástupníctva medzi spoločnosťou pôvodná Siderpotenza a spoločnosťami Lucchini Siderurgica a Lucchini. Tvrdenie žalobkyne vychádza teda z nesprávneho predpokladu, že Komisia konštatovala, že vykonávala skutočnú kontrolu nad spoločnosťou pôvodná Siderpotenza.

211 Vzhľadom na judikatúru citovanú v bode 205 vyššie a na to, že žalobkyňa nespochybňuje, že súbor hmotných a personálnych zložiek spoločnosti pôvodná Siderpotenza prevádzkovala spoločnosť Lucchini Siderurgica od zlúčenia prvej a druhej uvedenej spoločnosti 5. marca 1991, Komisia správne konštatovala, že spoločnosť Lucchini Siderurgica bola právnym nástupcom spoločnosti pôvodná Siderpotenza.

212 Tvrdenie žalobkyne uvedené v replike, že Komisia tým porušila zásadu osobnej zodpovednosti, nemožno prijať. Zo zistení Komisie totiž vyplýva, že v priebehu obdobia uvedeného v bode 209 vyššie sa predmetného porušenia dopustila spoločnosť pôvodná Siderpotenza. Aj keď je v tejto súvislosti pravda, že okolnosť, že dcérska spoločnosť má odlišnú právnu subjektivitu, nestačí na spochybnenie možnosti, aby sa jej správanie pripísalo materskej spoločnosti, Súdny dvor rozhodol, že Komisia nemôže byť v zásade povinná vykonať takéto overovanie predtým, než by mohla zamýšľať obrátiť sa proti podniku, ktorý bol autorom porušenia, hoci tento podnik ako právnická osoba prešiel zmenami. Zásada osobnej zodpovednosti totiž vôbec nebráni tomu, aby Komisia zamýšľala sankcionovať najprv tento posledný podnik pred skúmaním, či porušenie môže byť prípadne pripísané materskej spoločnosti. Ak by to bolo inak, vyšetrovania Komisie by boli podstatne sťažené nevyhnutnosťou v každom prípade nástupníctva v ovládaní podniku overiť, v akom rozsahu jeho konanie môže byť pripísané bývalej materskej spoločnosti (rozsudok Erste Group Bank a i./Komisia, už citovaný v bode 186 vyššie, body 81 a 82).

213 Keďže Komisia mohla platne sankcionovať spoločnosť pôvodná Siderpotenza za predmetné správania a pripísať zodpovednosť spoločnosti Lucchini Siderurgica ako právnemu nástupcovi spoločnosti pôvodná Siderpotenza, nebola povinná skúmať, či správanie spoločnosti pôvodná Siderpotenza mohlo byť pripísané spoločnosti Leali. Argumentácia žalobkyne týkajúca sa skutočnej kontroly spoločnosti Leali nad spoločnosťou pôvodná Siderpotenza je preto neúčinná (pozri v tomto zmysle rozsudok Erste Group Bank a i./Komisia, už citovaný v bode 186 vyššie, bod 85).

214 Pokiaľ ide v druhom rade o obdobie od 5. marca 1991, keď sa zlúčili spoločnosti Lucchini Siderurgica a pôvodná Siderpotenza, do 31. októbra 1997, keď spoločnosť Lucchini Siderurgica previedla odvetvie činnosti „výstuže do betónu“ na spoločnosť nová Siderpotenza, žalobkyňa uznáva, že bola väčšinovým akcionárom spoločnosti Lucchini Siderurgica. Spochybňuje však, že také akcionárske postavenie môže zakladať akúkoľvek domnienku zodpovednosti.

215 Je potrebné zdôrazniť, ako vyplýva z odôvodnenia 540 napadnutého rozhodnutia, že Komisia pri pripísaní zodpovednosti za správania spoločnosti Lucchini Siderurgica žalobkyni nevychádzala zo žiadnej domnienky kontroly žalobkyne nad spoločnosťou Lucchini Siderurgica v rokoch 1991 až 1997, ale zo zásady právneho nástupníctva, aká bola uvedená v bode 205 vyššie. Komisia teda v odôvodnení 541 napadnutého rozhodnutia uviedla, že je zjavné, že spoločnosť Lucchini Siderurgica sa po fúzii zlúčením z 5. marca 1991 stala právnym nástupcom spoločnosti pôvodná Siderpotenza a že spoločnosť Lucchini sa po fúzii zlúčením z 1. decembra 1998 stala rovnako právnym nástupcom spoločnosti Lucchini Siderurgica. Komisia dodala, že hmotný a ľudský kapitál spojený s továrňou v meste Potenza, ktorý riadila spoločnosť Lucchini Siderurgica, bol v rámci skupiny prevedený na spoločnosť nová Siderpotenza po jej založení v roku 1997 (pozri tiež body 28 až 31 vyššie). Keďže Komisia nevychádzala z údajnej domnienky zodpovednosti, ktorá by vyplývala z väčšinového akcionárskeho postavenia spoločnosti Lucchini v spoločnosti Lucchini Siderurgica, tvrdenie žalobkyne je taktiež neúčinné. Rovnaký záver platí, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, že mandátna zmluva z 2. januára 1998 nie je dôkazom o štrukturálnej väzbe medzi spoločnosťami Lucchini a SP v rokoch 1991 až 1997.

216 Okrem toho žalobkyňa v rámci tvrdení, ktoré uviedla v súvislosti s obdobím od 5. marca 1991 do 31. októbra 1997, tiež tvrdila, že na rozdiel od tvrdenia Komisie v odôvodnení 540 napadnutého rozhodnutia nemožno jej solidárnu zodpovednosť so spoločnosťou SP vyvodiť zo skutočnosti, že rodina Lucchini vlastnila podiely na imaní dvoch spoločností. Žalobkyňa má v tomto smere k dispozícii dôkazy, ktoré umožňujú spochybniť „približný“ zoznam uvedený v odôvodnení 538 napadnutého rozhodnutia. Keďže skutočnosti uvedené v tomto odôvodnení majú preukázať, že žalobkyňa a spoločnosť nová Siderpotenza, ktorá bola založená až v roku 1997, tvorili hospodársku jednotku, tieto budú preskúmané nižšie.

217 Žalobkyňa v treťom rade tvrdí, že pokiaľ ide o obdobie od októbra 1997 do 27. júna 2000, okolnosť, že akcie spoločnosti nová Siderpotenza vlastnila spoločnosť Lucchini Siderurgica (až do zlúčenia týchto spoločností), ona sama a ďalšie spoločnosti rodiny Lucchini, ako aj skutočnosť, že určité náklady spoločností boli spoločné, nie sú dostatočnými indíciami na preukázanie, že žalobkyňa a spoločnosť SP tvorili hospodársku jednotku.

218 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na účely uplatnenia solidárnej zodpovednosti žalobkyne a spoločnosti SP, pokiaľ ide o obdobie uvedené v bode 217 vyššie, Komisia v odôvodnení 538 napadnutého rozhodnutia odkázala najmä na nasledujúce skutočnosti:

— rodina Lucchini vlastnila imanie spoločností SP a Lucchini,

— medzi spoločnosťami Lucchini a SP došlo k viacerým prekrývaniam zamestnancov,

— existovala mandátna zmluva, na základe ktorej sa spoločnosť SP zaviazala predovšetkým dodržiavať v kúpnych zmluvách so zákazníkmi podmienky týkajúce sa množstiev, cien a lehôt na zaplatenie, ktoré stanovila spoločnosť Lucchini so samotnými zákazníkmi,

— organizačné zmeny týkajúce sa odvetvia činnosti s výstužami do betónu, o ktorých sa rozhodlo v novembri 1999, boli formalizované v oznámení obchodného riaditeľa spoločnosti Lucchini vtedajšiemu zástupcovi prezidenta (v súčasnosti prezident) spoločnosti Lucchini,

— faktúra z 9. marca 1999 z reštaurácie, kde sa konalo stretnutie vedúcich zamestnancov, na ktorom sa zúčastnil obchodný riaditeľ spoločnosti Lucchini, je vystavená na meno spoločnosti Lucchini a zaúčtovaná vo vyúčtovaní nákladov, ktoré tento riaditeľ zaslal spoločnosti Lucchini,

— pod dohľadom zodpovedných zamestnancov spoločnosti Lucchini boli vypracované mesačné správy („Oblasť 20“) týkajúce sa výstuží do betónu,

— interný dokument spoločnosti Lucchini z 28. februára 2000 týkajúci sa „predpokladanej reorganizácie talianskeho trhu s výstužami do betónu“, v ktorom je spoločnosť Lucchini uvedená medzi výrobcami výstuží do betónu,

— obchodný riaditeľ spoločnosti Lucchini bol jednou z osôb, ktorým boli určené jednotlivé oznámenia, alebo jedným z účastníkov jednotlivých stretnutí týkajúcich sa výstuží do betónu počas obdobia od novembra 1997 do roku 2000,

— nasledujúce tvrdenie, ktoré bolo 9. októbra 2000 uvedené na internetovej stránke spoločnosti Lucchini v časti „Výstuže do betónu“: „spoločnosť Siderpotenza, podnik skupiny Lucchini, vyrába výstuže do betónu“.

219 Žalobkyňa po prvé pripomína, že kontrola akcií rodinou Lucchini nie je dostatočným dôkazom toho, že ona a spoločnosť SP tvorili hospodársku jednotku. Tvrdí, že nikdy nemala väčšinovú účasť v spoločnosti SP a že akcionári oboch spoločností sa odlišovali.

220 Ako v prvom rade Komisia uviedla v odôvodnení 540 napadnutého rozhodnutia, „prejednávaná vec je zvláštna tým, že počas celej dĺžky trvania porušovania neexistovala priama akcionárska kontrola medzi spoločnosťami Lucchini… a [nová] Siderpotenza…, ale spoločná akcionárska kontrola oboch spoločností zo strany rodiny Lucchini“.

221 Ďalej je potrebné konštatovať, že žalobkyňa nespochybňuje, že počas predmetného obdobia žalobkyňu a spoločnosť Siderpotenza priamo či nepriamo kontrolovali fyzické a právnické osoby patriace do rodiny Lucchini (odôvodnenia 95 a 99 napadnutého rozhodnutia), ale iba tvrdí, že jej akcionári a akcionári spoločnosti Siderpotenza sa nezhodujú. Okrem toho skutočnosť, že základné imanie oboch spoločností kontrolovali fyzické a právnické osoby patriace do rodiny Lucchini, potvrdzuje aj dokument, ktorý predložila sama žalobkyňa.

222 Žalobkyňa po druhé tvrdí, že skutočnosť, že došlo k prekrývaniu zamestnancov, nemôže navyše predstavovať taký dôkaz, keďže také prekrývania sú bežné v každej skupine spoločností a sú iba prirodzeným dôsledkom príslušnosti k rovnakej skupine spoločností.

223 Je potrebné konštatovať, že Komisia, ktorá v odôvodnení 540 napadnutého rozhodnutia sama pripomenula, že samotná skutočnosť, že základné imanie dvoch odlišných spoločností patrí tej istej osobe alebo tej istej rodine, sama osebe nestačí na preukázanie, že tieto dve spoločnosti tvoria hospodársku jednotku, sa domnievala, že existencia takej hospodárskej jednotky môže vyplývať zo súboru skutočností.

224 Medzi tieto skutočnosti môže patriť okolnosť, že určité osoby prevzali zodpovednosť súčasne v rámci spoločností SP aj Lucchini. Z judikatúry totiž vyplýva, že vykonávanie kľúčových funkcií v riadiacich orgánoch odlišných spoločností je skutočnosťou, ktorú treba zohľadniť pri preukazovaní hospodárskej jednoty uvedených spoločností (rozsudok Súdneho dvora z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, body 119 a 120). Žalobkyňa v prejednávanej veci nespochybňuje, že tie isté osoby vykonávali významné funkcie v jej spoločnosti a v spoločnosti SP a že tieto isté osoby sa zúčastnili na stretnutiach v rámci kartelu (odôvodnenia 538 až 540 napadnutého rozhodnutia). Žalobkyňou uvádzané okolnosti, že predmetné osoby zastávali funkcie aj v ďalších spoločnostiach skupiny Lucchini a že žalobkyňa ich priamo nevymenúvala, nie sú spôsobilé tento záver spochybniť.

225 Po tretie okolnosť, že spoločnosť Lucchini nevyrábala výstuže do betónu, je taktiež irelevantná, keďže skutočnosť, že právnická osoba sama vyrába tovar, ktorý je predmetom kartelu, nie je rozhodujúca na účely pripísania správaní predstavujúcich porušenie článku 65 UO. Je totiž potrebné, aby dotknutá

právnická osoba vykonávala činnosť v zmysle článku 80 UO. Aj keď žalobkyňa nevyrábala priamo výstuže do betónu, keďže táto činnosť bola v rámci skupiny prenesená na spoločnosť nová Siderpotenza, je nesporné, že ich uvádzala na trh.

226 Po štvrté z listu, ktorý spoločnosť Lucchini zaslala 7. mája 2002 Komisii, vyplýva, že táto spoločnosť nedávala osobám, ktoré pracovali pre spoločnosť SP, žiadne pokyny týkajúce sa činnosti tejto poslednej uvedenej spoločnosti. Také tvrdenie je však v rozpore s ustanoveniami mandátnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a spoločnosťou nová Siderpotenza, ktoré stanovujú, že táto posledná uvedená spoločnosť sa zaväzuje zadávať objednávky v súlade s podmienkami stanovenými žalobkyňou so zákazníkmi a dodávateľmi.

227 Žalobkyňa po piate tvrdí, že odkaz na faktúry a náhradu nákladov na jej hlavičkovom papieri nie je dôkazom o hospodárskej jednotke, keďže tieto faktúry boli na konci každého roka ako všetky ostatné faktúry pripísané jednotlivým referenčným spoločnostiam v rámci skupiny. Také tvrdenie treba tiež zamietnuť. Okrem toho, že vyúčtovanie nákladov z 31. marca 1999 zjavne nie je iba pripísaním nákladov na konci roka, také vyúčtovanie, ktoré sa týka pripísania nákladov stretnutia účastníkov kartelu z 9. marca 1999 spoločnosti Lucchini (odôvodnenie 261 druhá zarážka a odôvodnenie 538 ôsma zarážka napadnutého rozhodnutia), smeruje spolu s ďalšími dôkazmi získanými Komisiou k preukázaniu, že spoločnosť Lucchini sa podieľala na riadení politiky obchodovania s výstužami do betónu.

228 Žalobkyňa po šieste tvrdí, že mandátna zmluva z 2. januára 1998 uzatvorená na obdobie jedného roka a mlčky obnovená na nasledujúce roky spolu so zmluvou o súbežnom poskytovaní služieb nie je rozhodujúca pre kvalifikovanie žalobkyne a spoločnosti SP ako hospodárskej jednotky. Pokiaľ ide o zmluvu o poskytovaní služieb, treba poukázať na to, že skupina Lucchini dodávala prostredníctvom spoločnosti Lucchini Servizi Srl rovnaké služby ďalším spoločnostiam prepojeným so skupinou bez toho, aby však bolo potrebné konštatovať, že s uvedenými spoločnosťami tvorila jediný podnik.

229 V tejto súvislosti treba v prvom rade poukázať na to, že mandátna zmluva a zmluva o poskytovaní služieb boli podpísané 3. novembra 1997, pokiaľ ide o rok 1997, a písomne obnovené 2. januára 1998, pokiaľ ide o rok 1998. Rovnako je nesporné, že boli ďalej mlčky predlžované.

230 Zo znenia týchto zmlúv ďalej vyplýva, že spoločnosť nová Siderpotenza bola poverená iba výrobou v technickom zmysle a neurčovala samostatne svoje správanie na trhu. Na základe článku 2 ods. 4 mandátnej zmluvy sa teda spoločnosť nová Siderpotenza zaviazala „zadávať objednávky v súlade so zmluvnými podmienkami stanovenými mandatárom [Lucchinim] s dodávateľmi a zákazníkmi (množstvá, ceny a lehoty na zaplatenie)“. Tieto zmluvy teda nemôžu byť dôkazom o štrukturálnej nezávislosti spoločnosti SP a žalobkyne, ale naopak, sú dôkazom, že tieto dve spoločnosti tvorili hospodársku jednotku. Okolnosť, že skupina Lucchini dodávala prostredníctvom spoločnosti Lucchini Servizi rovnaké služby ďalším spoločnostiam prepojeným so skupinou, nemôže tento záver spochybniť. Argumentácia žalobkyne v tomto ohľade teda nemôže uspieť.

231 V tejto súvislosti tvrdenie, že spoločnosť SP bola z hľadiska výroby úplne samostatnou spoločnosťou s vlastnou organizáciou, ktorá využívala spoločnosť Lucchini Siderurgica a žalobkyňu iba na to, aby za odplatu získala viaceré administratívne a riadiace služby, a ktorá využívala služby spoločnosti Lucchini Siderurgica na distribúciu svojich výrobkov iba počas počiatočného obdobia svojej činnosti, nie je vierohodné.

232 Žalobkyňa po siedme uvádza niekoľko ďalších okolností, ktoré Komisia v napadnutom rozhodnutí nezohľadnila.

233 V prvom rade bola skupina Lucchini rozdelená na výrobné odvetvia, ktoré sa vyznačovali veľkou samostatnosťou. Toto tvrdenie však nepreukazuje, že spoločnosti Lucchini a SP netvorili hospodársku jednotku, a to najmä vzhľadom na znenie mandátnej zmluvy medzi týmito spoločnosťami. Žalobkyňa bola okrem toho na základe mesačných správ v rámci skupiny informovaná o činnosti v odvetví výstuží do betónu.

234 Ďalej okolnosti, že ochranná známka pre výstuže do betónu bola zapísaná na meno spoločnosti Siderpotenza a nie Lucchini a že označovací kód predpísaný uplatniteľnou legislatívou odkazoval výlučne na spoločnosť Siderpotenza, nepreukazujú, že tieto dve spoločnosti netvorili hospodársku jednotku, ale naopak potvrdzujú posúdenie, že spoločnosť Siderpotenza bola poverená iba výrobou v technickom zmysle.

235 Ako napokon vyplýva z judikatúry, skutočnosť, že žalobkyňa a spoločnosť SP boli v priebehu správneho a súdneho konania zastúpené odlišnými poradcami, ktorí rozhodovali samostatne o smerovaní ich obhajoby, nemôže spochybniť, že tieto dve spoločnosti tvorili hospodársku jednotku (pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu z 13. júla 2011, ThyssenKrupp Liften Ascenseurs/Komisia, T-144/07, T-147/07 až T-150/07 a T-154/07, Zb. s. II-5129, bod 98 a tam citovanú judikatúru).

236 Ako po ôsme správne zdôrazňuje Komisia, chýbajúca skutočná samostatnosť spoločnosti nová Siderpotenza vo vzťahu k spoločnosti Lucchini vnútri skupiny, ako aj mimo nej vyplýva tiež z mnohých ďalších skutočností uvedených v spise. Spoločnosť Lucchini bola teda napríklad považovaná za kontaktný bod pre vzťahy medzi konkurentmi v rámci kartelu, ktorému boli zasielané pozvánky na protisúťažné stretnutia, ako aj korešpondencia týkajúca sa kartelu (pozri najmä odôvodnenia 217, 220 a 221 až 226, 228 a 229, 232 a 233, 241 a 242, 258, 261 a 262, 271, 277, 289, 299 a 304 napadnutého rozhodnutia). Okrem toho v zozname členov združenia Federacciai z roku 2000 mali spoločnosti Lucchini a nová Siderpotenza rovnakú adresu a rovnaké telefónne a faxové čísla. Žalobkyňa v tejto súvislosti vo svojej replike tvrdí – navyše bez toho, aby svoje tvrdenie podporila –, že tento záver je v rozpore s „ďalšími dokumentmi vyňatými z dvoch CD-ROM pripojených k oznámeniu o výhradách…, z ktorých jedna kópia je obsiahnutá v prílohách C.7, C.15 až C.34…, ktorých obsah je podrobnejšie opísaný v tabuľke 3 prílohy C.3“. Treba však konštatovať, že žalobkyňou uvádzané prílohy, ako aj vyššie citované pripomienky boli vyhlásené za neprípustné (pozri body 66 až 68 vyššie).

237 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba štvrtý žalobný dôvod zamietnuť.

3. *O návrhoch smerujúcich k zníženiu pokuty*

Úvodné pripomienky

238 Je potrebné pripomenúť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o metódu výpočtu pokút. Táto metóda, ktorá je opísaná v usmerneniach z roku 1998, obsahuje rôzne premenné umožňujúce Komisii vykonávať jej voľnú úvahu v súlade s ustanoveniami článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 (pozri v tomto zmysle rozsudok Papierfabrik August Koehler a i./Komisia, už citovaný v bode 164 vyššie, bod 112 a tam citovanú judikatúru).

239 Závažnosť porušení práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže sa musí určiť na základe veľkého množstva faktorov, akými sú najmä osobitné okolnosti prípadu, jeho kontext a odradzujúci účinok pokút, pričom neexistuje záväzný alebo vyčerpávajúci zoznam kritérií, ktoré musia byť povinne vzaté do úvahy (rozsudky Súdneho dvora z 19. marca 2009, Archer Daniels Midland/Komisia, C-510/06 P, Zb. s. I-1843, bod 72, a Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný v bode 164 vyššie, bod 54).

240 Ako bolo uvedené v bode 33 vyššie, Komisia v prejednávanej veci stanovila výšku pokút na základe metódy definovanej v usmerneniach z roku 1998.

241 Aj keď tieto usmernenia nemôžu byť kvalifikované ako právne pravidlá, ktoré by bol správny orgán povinný v každej situácii dodržiavať, vyjadrujú orientačné pravidlá postupu správneho orgánu, od ktorých sa nemôže v individuálnom prípade odkloniť bez uvedenia dôvodov, ktoré sú v súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania (pozri rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, bod 209 a tam citovanú judikatúru, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. októbra 2008, Carbone-Lorraine/Komisia, T-73/04, Zb. s. II-2661, bod 70).

242 Komisia sa prijatím takýchto pravidiel postupu a zverejnením, že ich odteraz bude uplatňovať na príslušné prípady, sama obmedzuje pri výkone svojej voľnej úvahy a nemôže sa od týchto pravidiel odchýliť bez toho, aby nebola prípadne sankcionovaná z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, akými sú zásada rovnosti zaobchádzania alebo zásada ochrany legitímnej dôvery (pozri rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, bod 211 a tam citovanú judikatúru, a rozsudok Carbone-Lorraine/Komisia, už citovaný v bode 241 vyššie, bod 71).

243 Okrem toho usmernenia z roku 1998 všeobecným a abstraktným spôsobom stanovujú metodológiu, ktorú sa Komisia zaviazala uplatňovať pri stanovení výšky pokút, a v dôsledku toho zaisťujú právnu istotu podnikov (rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný v bode 224 vyššie, body 211 a 213).

244 Metodológia uplatniteľná na výšku pokuty spočíva v súlade s usmerneniami z roku 1998 v stanovení základnej sumy, ktorá sa zvýši s ohľadom na priťažujúce okolnosti a zníži s ohľadom poľahčujúce okolnosti.

245 Podľa bodu 1 usmernení z roku 1998 sa základná suma pokuty určí podľa závažnosti a dĺžky trvania porušovania.

246 Pokiaľ ide o posúdenie závažnosti porušenia, v bode 1 A prvom a druhom odseku usmernení z roku 1998 sa uvádza:

„Pri posudzovaní závažnosti porušenia pravidiel sa musí brať do úvahy ich povaha, skutočný dosah na trh, tam, kde je ho možné merať a veľkosť relevantného zemepisného trhu. Preto sa porušovania pravidiel budú zadeľovať do jednej z troch kategórií: mierne priestupky, závažné priestupky a veľmi závažné priestupky.“

247 Z usmernení z roku 1998 vyplýva, že miernymi priestupkami môžu byť napríklad „obchodné obmedzenia, obyčajne vertikálnej povahy, no s obmedzeným dopadom na trh a ovplyvňujúce len podstatnú, no relatívne obmedzenú časť trhu Spoločenstva“ (bod 1 A druhý odsek prvá zarážka usmernení z roku 1998). Pokiaľ ide o závažné priestupky, Komisia spresňuje, že to „budú poväčšine horizontálne a vertikálne obmedzenia toho istého typu ako [obmedzenia pri miernych priestupkoch], no uplatňované prísnejšie, so širším dosahom na trh a s účinkami v extenzívnych oblastiach spoločného trhu“. Takisto uvádza, že „môže tiež dôjsť k zneužívaniu dominantného postavenia“ (bod 1 A druhý odsek druhá zarážka usmernení z roku 1998). Pokiaľ ide o veľmi závažné priestupky, Komisia uvádza, že to „budú vo všeobecnosti horizontálne obmedzenia, ako sú cenové kartely a kvóty podielu na trhu, alebo iné praktiky, ktoré ohrozujú náležité fungovanie jednotného trhu, ako napríklad delenie národných trhov a nesporné zneužívanie dominantného postavenia zo strany podnikov, ktoré držia faktický monopol“ (bod 1 A druhý odsek tretia zarážka usmernení z roku 1998).

248 Komisia tiež konkrétne uvádza jednak, že v rámci každej z týchto kategórií, predovšetkým však pri vážnych a veľmi vážnych porušeniach, bude navrhované rozpätie pokút umožňovať uplatnenie diferencovaného prístupu k podnikom, podľa povahy nimi spáchaného priestupku, a ďalej že je nevyhnutné brať do úvahy efektívnu ekonomickú kapacitu vinníkov, ktorou môžu spôsobiť značnú škodu iným prevádzkovateľom, najmä spotrebiteľom, tiež je nevyhnutné stanoviť pokutu na úrovni, ktorá zabezpečí, aby mala pokuta dostatočne odstrašujúci účinok (bod 1 A tretí a štvrtý odsek usmernení z roku 1998).

249 Podľa usmernení z roku 1998 v prípade „veľmi závažných“ priestupkov je pravdepodobná východisková suma pokút vyššia ako 20 miliónov eur, v prípade „závažných“ priestupkov sa môže táto suma pohybovať od 1 milióna do 20 miliónov eur a napokon v prípade „miernych“ priestupkov je pravdepodobná východisková suma pokút od 1 000 do 1 milióna eur (bod 1 A druhý odsek prvá a tretia zarážka usmernení z roku 1998).

250 Pokiaľ ide o dĺžku trvania porušovania, podľa bodu 1 B usmernení z roku 1998 by sa malo rozlišovať medzi:

— krátkodobými porušeniami (vo všeobecnosti v dĺžke trvania kratšej ako jeden rok), pri ktorých nie je stanovené žiadne zvýšenie pokuty,

— strednodobými porušeniami (vo všeobecnosti v dĺžke trvania od jedného do piatich rokov), pri ktorých je stanovené zvýšenie až do 50 % výšky pokuty stanovenej podľa závažnosti,

— dlhodobými porušeniami (vo všeobecnosti v dĺžke trvania viac ako päť rokov), pri ktorých je stanovené zvýšenie až do 10 % za rok z výšky pokuty stanovenej podľa závažnosti.

251 Ako v tomto ohľade pripomenul Súdny dvor vo svojich rozsudkoch z 8. decembra 2011, KME Germany a i./Komisia (C-389/10 P, Zb. s. I-13125, bod 129), a KME a i./Komisia (C-272/09 P, Zb. s. I-12789, bod 102), prináleží súdu Únie, aby uskutočnil preskúmanie zákonnosti, ktoré mu prislúcha na základe dôkazov predložených žalobcom na podporu uvádzaných dôvodov. Počas tejto kontroly sa súd v snahe vyhnúť sa vykonaniu podrobného vecného a právneho preskúmania nemôže opierať o mieru voľnej úvahy Komisie, a to ani pokiaľ ide o výber zohľadnených dôkazov pri uplatňovaní kritérií uvedených v usmerneniach, ani pokiaľ ide o hodnotenie týchto dôkazov.

252 Tento žalobný dôvod je potrebné preskúmať vzhľadom na vyššie uvedené úvahy.

O námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou

253 Na úvod je potrebné rozhodnúť o námietke neprípustnosti, ktorú vzniesla Komisia, že žalobkyňa vo svojej replike rozšírila rozsah svojho piateho žalobného dôvodu tým, že uviedla nové výhrady týkajúce sa neprimeranosti sumy uloženej pokuty vzhľadom na správanie spoločnosti SP a spoločností, ktoré boli jej predchodcami, a nesprávne uplatnenie zvýšenia o 200 % na odstrašujúce účely. Podľa Komisie sú tieto výhrady na základe článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku neprípustné.

254 Je potrebné poukázať na to, že žalobkyňa uviedla v žalobe štyri časti na podporu svojho piateho žalobného dôvodu, a to neuloženie symbolickej pokuty, nesprávne posúdenie závažnosti porušenia, nesprávne uplatnenie zvýšenia o 105 % z dôvodu dĺžky trvania porušovania a napokon nezohľadnenie niektorých poľahčujúcich okolností. Žalobkyňa naproti tomu neuviedla výhradu založenú konkrétne na porušení zásady proporcionality, pričom také porušenie bolo incidenčne uvedené až v replike.

255 Po prvé, neprimeranosť sumy uloženej pokuty vzhľadom na správanie spoločnosti SP a spoločností, ktoré boli jej predchodcami, nemožno považovať za rozšírenie žalobného dôvodu, ktoré s ním úzko súvisí. Aj keď žalobkyňa v žalobe zdôraznila, že „pokiaľ ide o spoločnosť Siderpotenza, teraz spoločnosť SP SpA v likvidácii, Komisia pri určovaní závažnosti porušenia dostatočne nepreskúmala neuplatnenie dohodnutých cien a zastavenia výroby, o ktorých sa rozhodlo na stretnutiach“, taká výhrada sa však týka iba kvalifikácie porušenia ako „veľmi závažného“, a nie v replike uvedenej údajnej neprimeranej a nesprávnej sumy pokuty „vzhľadom na správanie“ a „pasívnu a zanedbateľnú úlohu“ spoločnosti SP. Táto výhrada je preto neprípustná. V každom prípade argumentácia žalobkyne týkajúca sa správania spoločnosti SP nie je uvedená v texte repliky, ale je v podstate uvedená v tabuľke priloženej k replike a v 147 prílohách, ktoré boli vyhlásené za neprípustné (pozri body 66, 68 a 69 vyššie).

256 Po druhé je potrebné konštatovať, že údajné nesprávne uplatnenie zvýšenia o 200 % na odstrašujúce účely nebolo uvedené v žalobe a nemôže byť považované za rozšírenie v nej uvedeného žalobného dôvodu a za úzko súvisiace s takým žalobným dôvodom. Táto výhrada je preto tiež neprípustná.

O nesprávnom posúdení závažnosti porušenia, nedostatočnom odôvodnení a nedostatku dôkazov

257 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia pri posudzovaní závažnosti porušenia nesprávne uplatnila usmernenia z roku 1998. Taktiež tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je v tomto ohľade postihnuté závažným nedostatkom odôvodnenia a nedostatkom dôkazov.

258 Pokiaľ ide v prvom rade o údajné porušenie povinnosti odôvodnenia týkajúceho sa výpočtu výšky pokuty, je potrebné pripomenúť, že usmernenia z roku 1998 obsahujú orientačné pravidlá o posudzovaných skutočnostiach, ktoré je Komisia povinná zohľadniť pri vymedzení závažnosti a dĺžky trvania porušovania. Za týchto podmienok sú požiadavky týkajúce sa podstatných formálnych náležitostí, medzi ktoré patrí aj povinnosť odôvodnenia, splnené vtedy, keď Komisia vo svojom rozhodnutí uvedie posudzované skutočnosti, ktoré jej umožnili vymedziť závažnosť a dĺžku trvania porušovania na účely výpočtu výšky pokuty (rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Cheil Jedang/Komisia, T-220/00, Zb. s. II-2473, body 217 a 218).

259 V prejednávanej veci treba konštatovať, že Komisia túto požiadavku splnila. V odôvodneniach 582 až 605 napadnutého rozhodnutia totiž uviedla skutočnosti, z ktorých vychádzala, keď kvalifikovala kartel ako „veľmi závažný“.

260 Pokiaľ ide v druhom rade o dôvodnosť posúdenia Komisie týkajúceho sa kvalifikácie porušenia ako „veľmi závažného“, žalobkyňa po prvé tvrdí, že Komisia pri určovaní závažnosti porušenia a následnom stanovení výšky pokuty nezohľadnila konkrétny dosah správania účastníkov kartelu a predovšetkým spoločnosti SP. Podľa žalobkyne musí Komisia v prípade cenového kartelu zistiť, že kartel skutočne umožnil dotknutým podnikom dosiahnuť vyššiu úroveň cien, než je tá, ktorá by prevládala v prípade, ak by kartel neexistoval. Komisia v prejednávanej veci nebola schopná poskytnúť dôkaz o takom účinku, ale sa naopak obmedzila na kvalifikovanie kartelu ako „veľmi závažného“ z dôvodu jeho cieľa. Žalobkyňa tiež tvrdí, že dosah kartelu bol obmedzený, čo vyplýva zo skutočného vývoja cien na trhu počas referenčného obdobia, zo štúdie predloženej niektorými podnikmi a z vyhlásenia národného združenia železiarskych podnikov, ktoré nasvedčujú, že kartel nemal dopad na trh.

261 Po prvé treba zamietnuť tvrdenie žalobkyne, že Komisia mala na účely určenia závažnosti porušenia zohľadniť predovšetkým správanie spoločnosti SP, ktorá neuplatňovala dohodnuté ceny. Ako vyplýva z ustálenej judikatúry, skutočné správanie, ktoré podnik údajne uplatňoval, je teda na účely hodnotenia dopadu kartelu na trh irelevantné a zohľadniť možno len účinky vyplývajúce z porušenia ako celku (rozsudok Súdneho dvora z 8. júla 1999, Komisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Zb. s. I-4125, bod 152; rozsudky Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, T-224/00, Zb. s. II-2597, bod 167; z 28. apríla 2010, Gütermann a Zwicky/Komisia, T-456/05 a T-457/05, Zb. s. II-1443, bod 133, a KME Germany a i./Komisia, už citovaný v bode 251 vyššie, bod 72).

262 Zohľadnenie protiprávneho správania žalobkyne Komisiou teda bolo potrebné na účely posúdenia individuálnej situácie žalobkyne, no nemohlo mať nijaký vplyv na zaradenie porušenia do kategórie „veľmi závažných“ (pozri v tomto zmysle rozsudok Gütermann a Zwicky/Komisia, už citovaný v bode 261 vyššie, bod 134). Rovnako tvrdenie žalobkyne, že spoločnosť SP a spoločnosti, ktoré boli jej predchodcami, nemohli uplatňovať kartel a najmä ceny stanovené ako „základ pri vývoze z Brescie“, keďže pôsobili takmer výlučne „na juhu“, je irelevantné v rámci kvalifikácie porušenia ako „veľmi závažného“.

263 Ďalej je potrebné pripomenúť, že dopad porušenia je síce aspektom, na ktorý treba prihliadnuť pri posúdení závažnosti takého porušenia, ale ide len o jedno z viacerých kritérií, medzi ktoré patria ešte charakter porušenia a rozsah geografického trhu. Z bodu 1 A prvého odseku usmernení z roku 1998 tiež vyplýva, že tento dopad sa má zohľadniť len v prípade, ak ho možno merať (rozsudky Súdneho dvora z 9. júla 2009, Archer Daniels Midland/Komisia, C-511/06 P, Zb. s. I-5843, bod 125, a Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný v bode 164 vyššie, bod 74).

264 Pokiaľ ide o horizontálne kartely v oblasti cien alebo rozdelenia trhu, z usmernení z roku 1998 tiež vyplýva, že tieto kartely môžu byť kvalifikované ako veľmi závažné priestupky výlučne na základe ich samotnej povahy a bez toho, aby bola Komisia povinná preukázať konkrétny dopad porušenia na trh. V takomto prípade predstavuje konkrétny dopad porušenia len jednu z okolností, ktorá v prípade, že je merateľná, umožňuje Komisii zvýšiť východiskovú sumu pokuty nad úroveň minimálnej sumy 20 miliónov eur (rozsudok Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný v bode 164 vyššie, bod 75).

265 V tejto súvislosti treba konštatovať, že zo systému sankcií za porušenie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, aký bol zavedený nariadením č. 1/2003 a ako ho vykladá judikatúra, vyplýva, že kartely si už z dôvodu svojej povahy zasluhujú prísnejšie pokuty. Ich prípadný konkrétny dopad na trh, najmä otázka, nakoľko obmedzenie hospodárskej súťaže viedlo k vyššej cene na trhu, než aká by prevládala, pokiaľ by kartel neexistoval, nie je rozhodujúcim kritériom na určenie úrovne pokút. Treba dodať, že z usmernení z roku 1998 vyplýva, že dohody alebo zosúladené postupy, ktorých predmetom je tak ako v prejednávanej veci predovšetkým určovanie cien, môžu byť kvalifikované ako „veľmi závažné“ už na základe svojej povahy, a to bez toho, aby bolo nevyhnutné charakterizovať takéto správania konkrétnym dopadom alebo geografickým rozsahom. Tento záver je podporený skutočnosťou, že zatiaľ čo opis „závažných“ porušení výslovne spomína dopad na trh a účinky v rozsiahlych oblastiach spoločného trhu, v opise „veľmi závažných“ porušení naopak nie je nijaká zmienka o požiadavke skutočného dopadu na trh či spôsobení účinkov v konkrétnej geografickej oblasti (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. mája 2009, KME Germany a i./Komisia, T-127/04, Zb. s. II-1167, body 65 a 66 a tam citovanú judikatúru).

266 V prejednávanej veci bolo cieľom predmetného kartelu určovanie cien vykonávané rôznymi spôsobmi, najmä prostredníctvom obmedzovania alebo kontroly výroby alebo predaja, a teda mohlo byť kvalifikované ako veľmi závažné porušenie bez toho, aby bola Komisia povinná preukázať konkrétny dopad tohto kartelu na trh. Okrem toho vzhľadom na judikatúru uvedenú v bode 256 vyššie nemôže žalobkyňa tvrdiť, že Komisia mala v prejednávanej veci zistiť, že kartel skutočne umožnil dotknutým podnikom dosiahnuť vyššiu úroveň cien, než je tá, ktorá by prevládala v prípade, ak by kartel neexistoval.

267 V každom prípade pokiaľ ide o údajný obmedzený dopad porušenia, ktorý „úplne zjavne vyplýval zo skutočného vývoja cien na trhu počas referenčného obdobia“, ktoré počas dotknutého obdobia poklesli, ako vyplýva z tabuliek pripojených k napadnutému rozhodnutiu, treba poukázať na to, že žalobkyňa nijako nepodporila svoje tvrdenie, napríklad tým, že by vychádzala z konkrétnych údajov uvedených v týchto tabuľkách. Komisia pritom v odôvodneniach 513 a 514 napadnutého rozhodnutia poukázala na to, že okrem toho, že vývoj skutočných celkových cien nebolo možné jednoznačne rekonštruovať, domnievala sa, že aj keby sa významné zníženia cien mali zohľadniť v skutočných hodnotách, ceny za navýšenia vzrástli prinajmenšom o 40 % v skutočných hodnotách.

268 Pokiaľ ide ďalej o tvrdenie, že Komisia mala k dispozícii „množstvo skutočností, ktoré jednoznačne naznačovali, že údajný kartel nemal žiadny dopad nielen na obchod medzi členskými štátmi, ale ani na relevantný trh“, treba poukázať na to, že závery štúdie Lear (Laboratorio di Economia, Antitrust, Regolamentazione) nazvanej „Priemysel výstuží do betónu v Taliansku v rokoch 1989 až 2000“, ktorú si objednali podniky Alfa, Feralpi, IRO, SP a Valsabbia, na ktorú sa žalobkyňa odvoláva a ktorá nie je pripojená k tejto žalobe, spochybnila Komisia v odôvodneniach 42, 50 až 56, 62, 513, 521 a 585 napadnutého rozhodnutia, keď poukázala na to, že sa nezdá, že údaje podporujú tvrdenie štúdie Lear o znížení celkovej ceny o 32 % v skutočných hodnotách (pozri tiež bod 267 vyššie). V odôvodnení 490

napadnutého rozhodnutia Komisia okrem toho spochybnila tvrdenie, že zvýšenie navýšenia nemalo žiadne účinky, keďže bolo vyrovnané znížením základnej ceny vzhľadom na to, že celková cena výstuží do betónu pozostávala zo základnej ceny a navýšenia a malo sa za to, že na túto poslednú uvedenú cenu sa hospodárska súťaž nevzťahovala a nebolo možné o nej rokovať, takže sa zvýšenie navýšenia prejavilo znížením premenlivosti celkovej ceny, a teda znížením miery neistoty tejto ceny. Žalobkyňa však neuviedla žiadnu skutočnosť, ktorá by tieto konštatovania spochybnila.

269 Pokiaľ ide okrem toho o vyhlásenie národného združenia železiarskych podnikov, že na dotknutom trhu nebola zaznamenaná existencia kartelov obmedzujúcich hospodársku súťaž (odôvodnenie 524 napadnutého rozhodnutia), stačí konštatovať, že toto vyhlásenie nepreukazuje, že porušenie nemalo dopad na trh.

270 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je irelevantné tvrdenie žalobkyne, že Komisia sa na účely vyvodenia existencie konkrétneho dopadu dohody na trh obmedzila na tvrdenie, že dohoda sa uplatňovala. Toto tvrdenie je v každom prípade nepodložené, keďže Komisia v odôvodneniach 512 až 524 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že kartel počas predmetného obdobia ovplyvnil v Taliansku predajnú cenu výstuží do betónu a najmä rozmerové navýšenia.

271 Žalobkyňa po druhé tvrdí, že Komisia nezohľadnila okolnosť, že kartel sa obmedzil iba na talianske územie a že predmetné podniky mali podiely na trhu, ktoré neboli stále a v každom prípade boli do roku 1996 menšie ako 50 %.

272 Také tvrdenie vychádza z nesprávneho predpokladu, keďže ako vyplýva z odôvodnenia 592 napadnutého rozhodnutia, Komisia konštatovala, že obmedzenie účinkov kartelu iba na taliansky trh neumožňuje znížiť závažnosť porušenia z „veľmi závažného“ na „závažné“, pretože je potrebné zohľadniť význam talianskej výroby. Komisia však v odôvodnení 599 napadnutého rozhodnutia pri určovaní východiskovej sumy pokuty výslovne zohľadnila skutočnosť, že kartel sa týkal vnútroštátneho trhu, ktorý v čase skutkových okolností podliehal osobitnej právnej úprave Zmluvy ESUO a na ktorom mali predmetné podniky na začiatku porušovania obmedzené podiely.

273 V tejto súvislosti treba v každom prípade pripomenúť, že z judikatúry vyplýva, že rozsah geografického trhu predstavuje podľa usmernení z roku 1998 iba jedno z troch relevantných kritérií na celkové posúdenie závažnosti porušenia. Medzi týmito vzájomne závislými kritériami má zásadné postavenie povaha porušenia. Naopak rozsah geografického trhu nie je samostatným kritériom v tom zmysle, že ako „veľmi závažné“ by mohli byť kvalifikované iba porušenia týkajúce sa viacerých členských štátov. Zmluva o ES, nariadenie č. 17, nariadenie č. 1/2003, usmernenia z roku 1998 ani judikatúra neumožňujú prijať záver, že tak môžu byť kvalifikované iba geograficky veľmi rozsiahle obmedzenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. decembra 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Zb. s. II-5169, bod 311 a tam citovanú judikatúru). Z toho vyplýva, že Komisia správne konštatovala, že obmedzenie účinkov kartelu iba na taliansky trh neodôvodňuje kvalifikovať predmetné porušenie ako „závažné“.

274 Žalobkyňa po tretie tvrdí, že pri určovaní závažnosti porušenia Komisia zrejme nezohľadnila regulačný a hospodársky kontext vytýkaného správania. Od roku 1990 do roku 2000 bola na talianskom trhu s výstužami do betónu vážna hospodárska kríza, ktorá mala za následok zníženie dopytu a vyrovnanosti ponuky, odchod mnohých podnikov z trhu, nestále podiely na trhu zo strany podnikov zúčastnených na výrobe a pokles cien.

275 Také tvrdenie však vychádza z nesprávneho predpokladu a treba ho zamietnuť.

276 Komisia v odôvodnení 64 napadnutého rozhodnutia po prvé uviedla, že pozná hospodársky kontext odvetvia ocele v Únii a osobitne výstuží do betónu. V odôvodnení 68 napadnutého rozhodnutia Komisia bez toho, aby to žalobkyňa spochybnila, tiež konštatovala, že pokiaľ ide o podmienky zjavnej

krízy v oceliarskom odvetví, výstuže do betónu, na ktoré sa od 1. januára 1986 už nevzťahoval systém kvót, boli vylúčené z „režimu dohľadu“ z dôvodu, že 80 % výstuží do betónu vyrábali malé podniky s nízkymi nákladmi, ktoré obvykle nemali ťažkosti.

277 Ďalej je potrebné konštatovať, že Komisia v odôvodneniach 74 a 596 napadnutého rozhodnutia správne uviedla, že po skončení obdobia zjavnej krízy museli subjekty oceliarskeho odvetvia rozumne poznať dôsledky správaní obmedzujúcich hospodársku súťaž, ktoré zaviedli, pričom zároveň pripomenula, že niektoré oznámenia združenia Federacciai obsahovali poznámku „Po prečítaní zničiť“, čo nenecháva žiadne pochybnosti o ich protiprávnej povahe.

278 Napokon v bode 272 vyššie bolo už poukázané, že Komisia uviedla, že pri určovaní východiskovej sumy pokuty zohľadnila skutočnosť, že kartel sa týkal vnútroštátneho trhu, ktorý v čase skutkových okolností podliehal osobitnej právnej úprave Zmluvy ESUO. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že Komisia stanovila východiskovú sumu pokuty uloženej žalobkyni na 3,5 milióna eur, čo je menej ako pätina dolnej hranice 20 miliónov eur, ktorá je v prípade tohto druhu veľmi závažného priestupku štandardne stanovená v usmerneniach z roku 1998 (pozri bod 1 A druhý odsek tretia zarážka usmernení z roku 1998). Žalobkyňa preto nemôže tvrdiť, že Komisia v prejednávanej veci nezohľadnila regulačný a hospodársky kontext vytýkaného správania.

279 Z toho vyplýva, že Komisia správne konštatovala, že údajná vážna hospodárska kríza v talianskom odvetví výstuží do betónu neodôvodňuje kvalifikovať porušenie ako „závažné“.

280 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že túto časť piateho žalobného dôvodu treba zamietnuť.

O nesprávnom uplatnení zvýšenia o 105 % z dôvodu dĺžky trvania porušovania

281 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia nesprávne zvýšila jej pokutu o 105 % dôvodu dĺžky trvania porušovania.

282 Žalobkyňa po prvé tvrdí, že Komisia sa dopustila pochybenia tým, že v odôvodnení 607 napadnutého rozhodnutia tvrdila, že porušovanie trvalo viac ako desať rokov a šesť mesiacov v prípade všetkých podnikov okrem spoločnosti Ferriere Nord, a tým, že v dôsledku toho uplatnila zvýšenie východiskovej sumy pokuty o 105 %. Komisia totiž nesprávne pripísala žalobkyni porušenie za obdobie od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991, zatiaľ čo počas tohto obdobia bola spoločnosť prvá Siderpotenza kontrolovaná spoločnosťou Leali.

283 Z úvah uvedených v bodoch 209 až 213 vyššie však vyplýva, že Komisia správne pripísala žalobkyni porušenie za obdobie od 6. decembra 1989 do 5. marca 1991.

284 Žalobkyňa vo svojej replike tiež tvrdí, že Komisia nepreukázala, že spoločnosť SP alebo spoločnosti, ktoré boli jej predchodcami, uplatňovali od roku 1989 do roku 1991 správania obmedzujúce hospodársku súťaž.

285 Aj za predpokladu, že by taká výhrada, ktorá nebola uvedená v žalobe, bola prípustná, treba konštatovať, že nie je dôvodná. Komisia preukázala, že spoločnosť SP bola adresátom oznámenia združenia Federacciai zo 6. decembra 1989 o cenách „rozmerových navýšení“ (odôvodnenia 126 a 560 napadnutého rozhodnutia) a že uvedená spoločnosť zmenila svoj cenník v súlade s tým, čo bolo uvedené v tomto oznámení (odôvodnenia 127 a 560 napadnutého rozhodnutia). Komisia ďalej konštatovala, že šesť podnikov, medzi ktorými bola spoločnosť SP, opakovane a takmer rovnako zmenilo cenové navýšenia 21. marca a 2. apríla 1990, 1. a 20. augusta 1990, 17. januára a 1. februára 1991 a 1. júna a 28. augusta 1991 (odôvodnenie 128 napadnutého rozhodnutia).

286 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že prináleží dotknutým subjektom, aby vyvrátili domnienku, že podniky zúčastnené na zosúladení zohľadňujú pri určovaní svojho správania na trhu informácie, ktoré si vymenili so svojimi konkurentmi (rozsudky Súdneho dvora Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 261 vyššie, bod 121, a z 8. júla 1999, Hüls/Komisia, C-199/92 P, Zb. s. I-4287, bod 162). Keďže neexistuje žiadny dôkaz v tomto zmysle, tvrdenie žalobkyne založené na údajnom nedostatku dôkazov o jej účasti na karteli v rokoch 1989 a 1990 nemôže uspieť.

287 Žalobkyňa v replike po druhé tvrdila, že Komisia neuviedla skutočnosti preukazujúce účasť spoločnosti SP na dohodách o základných cenách a cenách rozmerových navýšení.

288 Takú výhradu, aj za predpokladu, že by bola tiež prípustná vzhľadom na to, že nebola uvedená v žalobe, nemožno prijať, keďže žalobkyňa neuviedla žiadnu skutočnosť, ktorá by spochybnila úvahy, z ktorých vychádzala Komisia v odôvodneniach 220, 233, 240, 241, 245 až 267 a 562 napadnutého rozhodnutia pri preukazovaní uvedenej účasti.

289 Žalobkyňa po tretie tvrdí, že Komisia v odôvodnení 606 napadnutého rozhodnutia uznala, že žalobkyňa prerušila svoju účasť na časti kartelu týkajúcej sa obmedzovania alebo kontroly výroby a predaja počas obdobia od 9. júna do 30. novembra 1998. Z toho vyplýva, že Komisia sa dopustila pochybenia, keď jej vytýkala neprerušenú účasť na karteli a na východiskovú sumu jej pokuty uplatnila analogický koeficient ako v prípade ďalších spoločností. V tomto ohľade skutočnosť, že predmetné porušenie má podľa Komisie povahu jediného a pokračujúceho porušenia neumožňuje odôvodniť porušenie zásad rovnosti zaobchádzania a právnej istoty.

290 Na úvod je potrebné poukázať na to, že Komisia v napadnutom rozhodnutí dospela k záveru, že konštatované konania boli jediným, komplexným a pokračujúcim porušením, ktoré možno kvalifikovať ako jediné porušenie, ktoré sa prejavilo prostredníctvom pokračujúceho správania, ktoré tvorili dohody, ako aj zosúladené postupy, ktoré spolu sledovali rovnaký cieľ, a to zvýšenie cien výstuží do betónu (odôvodnenia 436, 437, 442, 444, 458, 462, 507, 508 a 510 napadnutého rozhodnutia).

291 Pokiaľ ide o žalobkyňu, Komisia tvrdila, že je nepochybné, že jej účasť na karteli trvala od 6. decembra 1989 do 27. júna 2000. Komisia však konkrétne uviedla, že od 9. júna do 30. novembra 1998 spoločnosť Lucchini-SP prerušila svoju účasť na časti kartelu týkajúcej sa obmedzovania alebo kontroly výroby alebo predaja (odôvodnenia 560 až 562 a 606 napadnutého rozhodnutia).

292 Pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne týkajúce sa dĺžky trvania porušovania, ktorá je jej vytýkaná, treba poukázať na to, že žalobkyňa formálne nespochybňuje, že kartel bol kvalifikovaný ako jediné a pokračujúce porušenie.

293 Ďalej je potrebné pripomenúť, že podnik, ktorý sa podieľal na jedinom a komplexnom porušení vlastným správaním, ktoré patrí pod pojmy dohoda alebo zosúladený postup s protisúťažným cieľom v zmysle článku 65 UO a ktorého cieľom je prispieť k uskutočneniu porušenia ako celku, môže byť tiež zodpovedný za správania iných podnikov v rámci toho istého porušenia počas celého obdobia svojej účasti na tomto porušení, pokiaľ sa preukáže, že dotknutý podnik vedel o protiprávnom správaní ostatných účastníkov alebo ho mohol rozumne predpokladať a bol pripravený niesť z toho vyplývajúce riziko (rozsudky Súdneho dvora Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 261 vyššie, bod 203, a zo 6. decembra 2012, Komisia/Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, bod 42; rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, Brugg Rohrsysteme/Komisia, T-15/99, Zb. s. II-1613, bod 73, a Gütermann a Zwicky/Komisia, už citovaný v bode 261 vyššie, bod 50).

294 Z toho vyplýva, že skutočnosť, že určitý podnik sa nezúčastnil na všetkých konaniach, ktoré zakladajú kartel, alebo že hral malú rolu v tých častiach, na ktorých sa zúčastnil, nie je podstatná na preukázanie porušenia. Pokiaľ sa preukáže, že dotknutý podnik vedel o protiprávnom správaní ostatných účastníkov alebo ho mohol rozumne predpokladať a bol pripravený niesť z toho vyplývajúce riziko, tiež sa

považuje za zodpovedný za správanie iných podnikov v rámci toho istého porušenia, a to počas celého obdobia jeho účasti na porušení (rozsudky Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 165 vyššie, bod 328, a Gütermann a Zwicky/Komisia, už citovaný v bode 261 vyššie, bod 156).

295 Neúčasť žalobkyne na časti kartelu týkajúcej sa obmedzovania alebo kontroly výroby alebo predaja od 9. júna do 30. novembra 1998 nemôže mať teda dosah na posúdenie dĺžky trvania porušovania konštatovaného vo vzťahu k nej. Žalobkyňa preto nemôže tvrdiť, že Komisia v tomto ohľade porušila zásady rovnosti zaobchádzania a právnej istoty.

296 Pokiaľ ide naproti tomu o posúdenie osobnej zodpovednosti žalobkyne, je potrebné pripomenúť, že aj keď skutočnosť, že podnik sa nezúčastnil na všetkých konaniach, ktoré zakladajú kartel, alebo že hral malú rolu v tých častiach, na ktorých sa zúčastnil, nie je podstatná na preukázanie porušenia, takú skutočnosť treba zohľadniť pri posudzovaní závažnosti porušenia, prípadne pri stanovení výšky pokuty (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 261 vyššie, bod 90, a rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 165 vyššie, bod 292).

297 V prejednávanej veci sa žalobkyňa nezúčastnila na časti kartelu týkajúcej sa obmedzovania alebo kontroly výroby alebo predaja od 9. júna do 30. novembra 1998.

298 Komisia však v odôvodnení 613 napadnutého rozhodnutia vysvetlila, že táto krátkodobá neexistencia priamej účasti na jednej z častí kartelu neodôvodňuje zníženie pokuty. Komisia po prvé najmä uviedla, že obmedzovanie alebo kontrola výroby alebo predaja mala za cieľ iba stanovenie vyššej základnej ceny, ako potvrdzujú interné dokumenty a vyhlásenia spoločnosti Lucchini-SP (odôvodnenia 207, 228 a 455 napadnutého rozhodnutia). Komisia ďalej dodala, že predmetné porušenie nebolo menej závažné, pretože niektoré subjekty, ktorým je napadnuté rozhodnutie určené, sa krátkodobo nezúčastnili jednej z jeho zložiek. Komisia napokon pripomenula, že neúčasť spoločnosti Lucchini sa týkala iba jednej alebo najviac dvoch zložiek, ktoré boli predtým definované ako návrhy poradenskej spoločnosti K. z apríla a júla 1998.

299 Je potrebné konštatovať, že toto konštatovanie Komisie nevychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

300 Je totiž potrebné poukázať na to, že žalobkyňa neuviedla žiadnu skutočnosť, ktorá by spochybnila dôvody, ktoré Komisia uviedla v odôvodnení 613 napadnutého rozhodnutia, aby jej nepriznala poľahčujúcu okolnosť z dôvodu, že sa krátkodobo priamo nezúčastnila na časti kartelu týkajúcej sa obmedzovania alebo kontroly výroby alebo predaja od 9. júna do 30. novembra 1998.

301 Rovnako treba zdôrazniť, že žalobkyňa nespochybňuje konštatovania Komisie, po prvé že z interného dokumentu spoločnosti Lucchini-SP z apríla 1998 vyplýva, že „dohoda medzi výrobcami mala umožniť zvýšenie ceny približne o 15-20 ITL v priebehu mája“ a že „keďže dopyt nebol obzvlášť vysoký, musela byť táto snaha podporená znížením výroby zo strany všetkých výrobcov v hodnote približne 20 % ich mesačnej výroby“ (odôvodnenia 228 a 453 napadnutého rozhodnutia), po druhé že žalobkyňa v období bezprostredne po vykonaní kontroly poradenskou spoločnosťou K. prejavila určitú dôveru v súvislosti so skutočnosťou že situácia povedie k tomu, že výrobcovia dosiahnu zamýšľané zvýšenia predajných cien (odôvodnenie 235 napadnutého rozhodnutia), a po tretie overiteľnú a zdokumentovanú skutočnosť, že aj podniky, ktoré sa nezúčastnili na systéme zníženia výroby uskutočňovaného prostredníctvom kontroly poradenskou spoločnosťou K., ale fungovali v súlade s týmto systémom, vedeli o tomto systéme, ako aj o jeho užitočnosti pre zosúladené zvýšenie cien výstuží do betónu (odôvodnenie 453 napadnutého rozhodnutia).

302 Z toho vyplýva, že túto časť piateho žalobného dôvodu treba tiež zamietnuť.

O nezohľadnení ďalších poľahčujúcich okolností

303 Žalobkyňa tvrdí, že suma pokuty musí byť znížená z dôvodu existencie poľahčujúcich okolností, ktoré mala Komisia zohľadniť v súlade s bodom 3 usmernení z roku 1998.

304 Žalobkyňa po prvé účinne spolupracovala počas celého správneho konania, ktoré sa vyznačovalo početnými pochybeniami Komisie a opakovanými žiadosťami o informácie, na ktoré žalobkyňa vždy odpovedala v stanovených lehotách.

305 V tejto súvislosti treba poukázať na to, že usmernenia z roku 1998 v rozsahu, v akom stanovujú zohľadnenie účinnej spolupráce podniku na konaní ako poľahčujúcu okolnosť, odkazujú na prípady, ktoré nepatria „do pôsobnosti [oznámenia o spolupráci z roku 1996]“ (bod 3 šiestej zarážky usmernení z roku 1998). Nemožno pritom spochybniť, že prejednávaná vec patrí do pôsobnosti oznámenia o spolupráci z roku 1996, ktoré v bode A 1 prvom pododseku upravuje prípad tajných kartelov o stanovení cien, výrobných alebo predajných kvót, rozdelení trhu alebo zákazu dovozov alebo vývozov. Z toho vyplýva, že žalobkyňa nemôže vytýkať Komisii, že nezohľadnila jej údajnú spoluprácu ako poľahčujúcu okolnosť mimo právneho rámca oznámenia o spolupráci z roku 1996 (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, HFB a i./Komisia, T-9/99, Zb. s. II-1487, body 609 a 610, potvrdený v odvolacom konaní rozsudkom Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaným v bode 224 vyššie, body 380 až 382).

306 Ďalej súd Únie pripomenul, že spolupráca na vyšetrovaní, ktorá nepresahuje rámec povinností podnikov stanovených článkom 11 nariadenia č. 17 alebo článkom 18 nariadenia č. 1/2003, neodôvodňuje zníženie pokuty (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa zo 14. mája 1998, Weig/Komisia, T-317/94, Zb. s. II-1235, bod 283, a z 18. júla 2005, Scandinavian Airlines System/Komisia, T-241/01, Zb. s. II-2917, bod 218).

307 Žalobkyňa po druhé nemala žiadnu výhodu ani prospech z kartelu.

308 Také tvrdenie nemôže uspieť. Žalobkyňa totiž neuvádza žiadnu skutočnosť, ktorá by preukázala, že z kartelu údajne nemala prospech, a uvádza iba silný pokles výroby, významné finančné straty a finančný tlak v roku 2009, ako aj skutočnosť, že spoločnosť SP je v likvidácii.

309 V každom prípade aj za predpokladu, že by žalobkyňa nemala žiaden prospech z postupov, ktoré sú jej vytýkané, z judikatúry vyplýva, že hoci musí byť výška uloženej pokuty proporcionálna k dĺžke trvania porušovania a k ďalším faktorom spôsobilým ovplyvniť posúdenie závažnosti porušenia, medzi ktorými sa nachádza zisk, aký mohol dotknutý podnik svojimi praktikami dosiahnuť, skutočnosť, že podnik nedosiahol porušením žiaden zisk, nemôže predstavovať prekážku pre uloženie pokuty bez toho, aby pokute hrozila strata jej odstrašujúceho charakteru. Z toho vyplýva, že Komisia nie je pri stanovení výšky pokút povinná zohľadniť absenciu zisku dosiahnutého predmetným porušením. Okrem toho absencia finančnej výhody spojenej s porušením nemôže byť považovaná za poľahčujúcu okolnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. novembra 2005, Heubach/Komisia, T-64/02, Zb. s. II-5137, body 184 až 186 a tam citovanú judikatúru). Komisia na účely stanovenia výšky pokút taktiež nemôže byť povinná zohľadniť údajný nízky prevádzkový zisk (rozsudok Všeobecného súdu z 19. mája 2010, Wieland-Werke a i./Komisia, T-11/05, neuverejnený v Zbierke, bod 227).

310 Žalobkyňa po tretie nepôsobí na trhu s výstužami do betónu.

311 Toto tvrdenie nemôže uspieť vzhľadom na to, že v bodoch 209 až 237 vyššie bolo preukázané, že Komisia oprávnene konštatovala, že žalobkyňa a spoločnosť SP tvorili jedinú hospodársku jednotku, ktorej boli okrem ich vlastných konaní pripísateľné správania spoločností pôvodná Siderpotenza

a Lucchini Siderurgica, ktoré právne zanikli. Je pritom nesporné, že spoločnosti pôvodná a nová Siderpotenza, ako aj Lucchini Siderurgica vyrábali výstuže do betónu počas obdobia kartelu a že žalobkyňa pôsobila na dotknutom trhu práve prostredníctvom uvedených podnikov.

312 Žalobkyňa po štvrté tvrdí, že aj keď podľa usmernení z roku 1998 bol celkovým obratom, ktorý mala Komisia zohľadniť, obrat za hospodársky rok predchádzajúci roku prijatia napadnutého rozhodnutia alebo za bezprostredne prechádzajúci rok, odkaz na obrat za rok 1997 nie je v prejednávanej veci v súlade so zásadou právnej istoty, ani duchom politiky v oblasti hospodárskej súťaže, keďže tento obrat nesúvisí s obdobím rokov 1989 – 2000, a to z dôvodu neobvyklej dĺžky správneho konania z dôvodu pochybení, ktorých sa dopustila Komisia.

313 Toto tvrdenie je tiež nedôvodné, keďže Komisia v prejednávanej veci zohľadnila skutočnosť, že sumu pokút, ktoré zamýšľala uložiť predmetným podnikom, stanovila už pri prijímaní rozhodnutia z roku 2002 (odôvodnenie 580 napadnutého rozhodnutia). Navyše ako správne zdôrazňuje Komisia, použitie najnovšieho obratu spoločnosti Lucchini-SP malo dopad na stanovenie násobiteľa na odstrašujúce účely vzhľadom na to, že Komisia považovala za odôvodnené zvýšiť základnú sumu pokuty skôr o 200 % než o 225 %, pretože pomer medzi obratom spoločnosti Lucchini-SP a obratom najväčšieho z ostatných podnikov sa znížil z 1 : 3 v roku 2001 na 1 : 2 v roku 2008 (odôvodnenie 605 napadnutého rozhodnutia), takže celková suma pokuty uloženej žalobkyni v napadnutom rozhodnutí je nižšia ako suma pokuty stanovená v rozhodnutí z roku 2002.

314 V každom prípade je potrebné poznamenať, že v dôsledku postúpení a koncentrácií môžu celkové zdroje podniku značne kolísať, a to smerom nahor alebo nadol, v relatívne krátkom čase, najmä v období od ukončenia porušenia do prijatia rozhodnutia ukladajúceho pokutu. Z toho vyplýva, že na to, aby sa správne dosiahol odstrašujúci cieľ a súčasne sa dodržala zásada proporcionality, sa musia uvedené zdroje posúdiť ku dňu uloženia pokuty (rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. apríla 2006, Degussa/Komisia, T-279/02, Zb. s. II-897, bod 285).

315 Pokiaľ ide okrem iného o dĺžku správneho konania, je potrebné konštatovať, že vzhľadom na to, že od prvých vyšetrovaní Komisie na základe článku 47 UO do prijatia rozhodnutia z roku 2002 uplynuli dva roky a od zrušenia uvedeného rozhodnutia do prijatia napadnutého rozhodnutia ďalšie dva roky (pozri body 17 až 23 vyššie), žalobkyňa nemôže platne namietať neobvyklú dĺžku tohto konania.

316 Z toho vyplýva, že žalobkyňa nemôže vytýkať zohľadnenie jej obratu z roku, ktorý predchádzal prijatiu napadnutého rozhodnutia.

317 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že túto časť piateho žalobného dôvodu treba zamietnuť.

O neuplatnení symbolickej pokuty

318 Žalobkyňa tvrdí, že vzhľadom na okolnosti tohto prípadu jej Komisia mala uložiť symbolickú pokutu.

319 Žalobkyňa po prvé tvrdí, že predmetné porušenie má charakter nového porušenia, keďže ide o prvý prípad, keď je spoločnosť, ktorá sa nepodieľala na výrobe tovaru, ktorý je predmetom kartelu, sankcionovaná za porušenie článku 65 ods. 1 UO. Je potrebné uplatniť *mutatis mutandis* dôvody uvedené v rozhodnutí Komisie z 10. decembra 2003 o konaní podľa článku 81 ES a podľa článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/E-2/37.857 – Organické peroxidy).

320 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade pripomenúť, že Súdny dvor opakovane rozhodol, že predchádzajúca rozhodovacia prax Komisie neslúži ako právny rámec na stanovenie pokút v oblasti hospodárskej súťaže a že rozhodnutia týkajúce sa iných vecí majú indikatívnu povahu, pokiaľ ide

o existenciu diskriminácie (rozsudky Súdneho dvora z 21. septembra 2006, JCB Service/Komisia, C-167/04 P, Zb. s. I-8935, bod 205; Erste Group Bank a i./Komisia, už citovaný v bode 186 vyššie, bod 233, a z 19. apríla 2012, Tomra Systems a i./Komisia, C-549/10 P, bod 104).

321 Okrem toho treba konštatovať, že argumentácia žalobkyne vychádza z nesprávneho chápania pojmu „podnik“ v zmysle článku 65 UO. Z úvah uvedených v bodoch 197 až 237 vyššie totiž vyplýva, že Komisia správne konštatovala, že žalobkyňa tvorila so spoločnosťou nová Siderpotenza (teraz SP) jediný podnik, ktorému boli pripísateľné nielen ich vlastné konania, ale tiež konania spoločností pôvodná Siderpotenza a Lucchini Siderurgica. Žalobkyňa bola teda osobne sankcionovaná za porušenie, ktorého sa mala sama dopustiť v odvetví výstuží do betónu z dôvodu ekonomických a právnych väzieb, ktoré ju spájali so spoločnosťou SP (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora Imperial Chemical Industries/Komisia, už citovaný v bode 200 vyššie, bod 141, a zo 16. novembra 2000, Metsä-Serla a i./Komisia, C-294/98 P, Zb. s. I-10065, body 28 a 34). Preto nemôže tvrdiť, že Komisia jej mala uložiť symbolickú pokutu z dôvodu, že sa nepodieľala na výrobe dotknutého výrobku.

322 Žalobkyňa po druhé tvrdí, že rozhodnutie z roku 2002 je „prvým rozhodnutím“, ktoré bolo zrušené pre nesprávny právny základ v súvislosti s následnosťou Zmluvy ESUO a Zmluvy o ES, dokonca Zmluvy o FEÚ.

323 Ani túto argumentáciu nemožno prijať. Treba totiž pripomenúť, že k porušeniu došlo pred skončením platnosti Zmluvy ESUO a že obozretný podnik nachádzajúci sa v situácii, v akej je žalobkyňa, musel vždy poznať dôsledky svojho správania (pozri body 153 a 154 vyššie). Okrem toho bolo už poukázané, že odkaz na nadobudnutie platnosti Zmluvy o FEÚ je neúčinný, keďže znenia článkov 81 ods. 1 ES a 101 ods. 1 ZFEÚ sú rovnaké (pozri bod 194 vyššie).

324 Uplatnenie symbolickej pokuty bolo po tretie odôvodnené tým, že účinok porušenia na relevantný trh nebol významný.

325 Toto tvrdenie treba však zamietnuť z dôvodov uvedených v bodoch 260 až 273 vyššie.

326 Žalobkyňa napokon po štvrté tvrdí, že dĺžka konania bola neprimeraná z dôvodu pochybení, ktorých sa dopustila Komisia.

327 Ani toto tvrdenie nemôže uspieť. Ako bolo uvedené v bode 315 vyššie, žalobkyňa nemôže platne tvrdiť, že konania, ktoré viedli k prijatiu rozhodnutia z roku 2002 a napadnutého rozhodnutia, boli neobvykle dlhé.

328 V každom prípade je potrebné pripomenúť, že hoci dodržanie primeranej lehoty pri vedení správnych konaní v oblasti politiky hospodárskej súťaže predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorej rešpektovanie zabezpečuje súd Únie (rozsudky Súdneho dvora z 18. marca 1997, Guérin automobiles/Komisia, C-282/95 P, Zb. s. I-1503, body 36 a 37; Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, už citovaný v bode 173 vyššie, body 167 až 171, a z 21. septembra 2006, Technische Unie/Komisia, C-113/04 P, Zb. s. I-8831, bod 40), na konštatovanie porušenia zásady primeranej lehoty je potrebné posúdiť vplyv dĺžky konania na právo na obhajobu dotknutého podniku (pozri analogicky rozsudok Technische Unie/Komisia, už citovaný vyššie, body 47 a 48, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. decembra 2003, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied a Technische Unie/Komisia, T-5/00 a T-6/00, Zb. s. II-5761, body 73 a 74 a tam citovanú judikatúru).

329 V prejednávanej veci však žalobkyňa netvrdí, že dĺžkou konania sa porušilo jej právo na obhajobu. Samotné namietanie dĺžky konania preto nemôže odôvodniť uplatnenie symbolickej pokuty.

330 Z toho, čo bolo uvedené vyššie, vyplýva, že argumentácia žalobkyne, že v prejednávanej veci boli splnené okolnosti pre uplatnenie symbolickej pokuty, nemôže uspieť, a preto treba zamietnuť túto časť piateho žalobného dôvodu, ako aj žalobný dôvod v celom rozsahu.

331 Vzhľadom na vyššie uvedené treba v celom rozsahu zamietnuť návrhy na zrušenie rozhodnutia. Pokiaľ ide ďalej o subsidiárny návrh na zmenu výšky pokuty uloženej žalobkyni, najmä vzhľadom na predchádzajúce úvahy nie je namieste, aby Všeobecný súd v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci tomuto návrhu vyhovel.

O trovách

332 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

333 Keďže žalobkyňa nemala úspech vo svojich návrhoch, treba ju v prejednávanej veci zaviazať na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Lucchini SpA znáša svoje vlastné trovy konania.

Martins Ribeiro Popescu Berardis

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 9. decembra 2014.

Podpisy

Obsah

Právny rámec 2

1. Ustanovenia Zmluvy ESUO 2

2. Ustanovenia Zmluvy o ES 3

3. Nariadenie (ES) č. 1/2003 3

4. Oznámenie Komisie o niektorých aspektoch zaobchádzania so záležitosťami týkajúcimi sa hospodárskej súťaže vyplývajúcimi zo skončenia platnosti Zmluvy ESUO 4

Predmet konania 4

Predstavenie žalobkyne 5

Okolnosti predchádzajúce sporu 5

Prvé rozhodnutie 6

Vývoj po oznámení prvého rozhodnutia 10

Pozmeňujúce rozhodnutie 10

Konanie a návrhy účastníkov konania 11

Právny stav 11

1. O prípustnosti príloh pripojených k replike 12

2. O návrhoch smerujúcich k určeniu neexistencie alebo zrušeniu napadnutého rozhodnutia 14

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení podstatných formálnych náležitostí 14

O druhom žalobnom dôvode založenom na nedostatku právomoci Komisie a na nesprávnom právnom posúdení pri voľbe právneho základu napadnutého rozhodnutia 21

O voľbe právneho základu napadnutého rozhodnutia 22

O právomoci Komisie konštatovať a sankcionovať porušenie článku 65 ods. 1 UO po skončení platnosti Zmluvy ESUO na základe nariadenia č. 1/2003 23

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení práva žalobkyne na obhajobu a na nesprávnom právnom posúdení 27

O prvej časti založenej na tom, že nedošlo k opätovnému otvoreniu správneho konania a zaslaniu nového oznámenia o výhradách 28

O druhej časti založenej na nesprávnom právnom posúdení spočívajúcom v uplatnení článku 65 ods. 1 UO ako priaznivejšej normy, než je článok 81 ES 31

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na nedostatku dôkazov a nesprávnom uplatnení hmotného práva 33

3. O návrhoch smerujúcich k zníženiu pokuty 39

Úvodné pripomienky 39

O námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou 41

O nesprávnom posúdení závažnosti porušenia, nedostatočnom odôvodnení a nedostatku dôkazov .. 42

O nesprávnom uplatnení zvýšenia o 105 % z dôvodu dĺžky trvania porušovania 45

O nezohľadnení ďalších poľahčujúcich okolností 48

O neuplatnení symbolickej pokuty 49

O trovách 51